

TALOUSARVIO 2021

JA TALOUSSUUNNITELMA 2022-2023

TALOUSARVIOESITTELY
Kaupunginhallitus 2.11.2020 §

TALOUSARVIOKÄSITTELY
Kaupunginhallitus 4.11.2020 §
Kaupunginvaltuusto 16.11.2020 §

ROVANIEMI

SISÄLLYSLUETTELO

1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	4
2 TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS	5
2.1 VÄESTÖN MUUTOKSET	5
2.2 TYÖTTÖMYYS, TYÖLLISYYS JA TYÖPAIKAT	8
2.3 AVAINLUVUT	11
2.4 YHDYSKUNTARAKENTAMINEN	12
2.5 YMPÄRISTÖTEKIJÄT	13
2.6 JULKINEN TALOUS	15
2.7 ROVANIEMEN KAUPUNGIN TALOUS	16
2.8 TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN	18
3 KAUPUNKIKONSERNIN STRATEGIA	21
3.1 KAUPUNKISTRATEGIAN TIIVISTELMÄ	21
3.2 KAUPUNKISTRATEGIAN SEURANTAMITTARIT	23
3.3 KAUPUNKIKONSERNIN TALOUS JA TAVOITTEET	24
3.4 TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS	27
3.5 KAUPUNGIN ORGANISAATIO	28
3.5.1 LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO	28
3.5.2 HENKILÖSTÖORGANISAATIO	28
3.5.3 KONSERNIRAKENNE	29
3.6 HENKILÖSTÖ	31
3.7 SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA	33
3.8 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN	34
4 KÄYTTÖTALOUSOSA	35
4.1 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA JA TALOUS	36
4.2 KAUPUNGINHALLITUKSEN TOIMINTA JA TALOUS	38
4.2.1 TILAPALVELUKESKUKSEN TOIMINTA JA TALOUS	40
4.2.2 RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUIDEN TOIMINTA JA TALOUS	41
4.3 PERUSTURVALAUTAKUNNAN TOIMINTA JA TALOUS	42
4.4 SIVISTYSLAUTAKUNNAN TOIMINTA JA TALOUS	44
4.5 ELINVOIMALAUTAKUNNAN TOIMINTA JA TALOUS	46
4.6 YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN TOIMINTA JA TALOUS	49
5 TULOSLASKELMAOSA	50
5.1 TULOSLASKELMAN SELOSTUS	50
5.2 TULOSLASKELMA KAUPUNKI	54
6 INVESTOINTIOSA	55
6.1 KAUPUNGINHALLITUS	56
6.2 SIVISTYSLAUTAKUNTA	56
6.3 ELINVOIMALAUTAKUNTA	57
6.4 KONSERNIYHTIÖIDEN INVESTOINNIT	58
7 RAHOITUSOSA	59
7.1 RAHOITUSLASKELMA KAUPUNKI	60
8 KAUPUNGIN KONSERNIYHTIÖIDEN TOIMINTA JA TALOUS	61
8.1 MERKITTÄVIMMÄT TYTÄRYHTIÖT	61
8.1.1 NAPAPIIRIN ENERGIA JA VESI OY	61
8.1.2 ROVASEUDUN MARKKINA-KIINTEISTÖT OY	63
8.1.3 NAPAPIIRIN RESIDUUM OY	64
8.1.4 TYÖTERVEYS LAPPICA OY	65
8.1.5 KIINTEISTÖ OY LAPPI AREENA	66
8.2 KUNTAYHTYMÄT	67
8.2.1 ROVANIEMEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ	67
8.2.2 LAPIN SAIRAANHOITOPIIRI KY	68
8.2.3 OUNASTÄHTI KEHITTÄMISKUNTAYHTYMÄ	69
8.3 MUUT KONSERNIYHTIÖT JA YHTEISÖT	70
8.3.1 LAPIN ALUETEATTERIYHDISTYS RY	70
8.3.2 ROVANIEMEN KYLIEN KEHITTÄMISSÄÄTIÖ	71
8.3.3 EDURO-SÄÄTIÖ	72

KUVIOLUETTELO

kuvio 1: Väestönmuutostekijät 2011-2019	5
kuvio 2: Väestöllinen huoltosuhde vertailu 2019	6
kuvio 3: Väestöllinen huoltosuhde ennuste, Rovaniemi ja koko maa	6
kuvio 4: Työttömien määrä ja työttömyysaste Rovaniemellä 2011-2019 ja tammi-elokuu 2020	8
kuvio 5: Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys Rovaniemellä 2011-2019	8
kuvio 6: Rakennetyöttömyys, % 15-64 -vuotiaista	9
kuvio 7: Työllisyysaste 2010-2018 (18-64 -vuotiaat)	9
kuvio 8: Työpaikat työnantajasektoreittain 2011-2017	9
kuvio 9: Rovaniemen seutukunnan liikevaihdon ja henkilöstömäärän trendikehitys	10
kuvio 10: Taloudellinen huoltosuhde Rovaniemellä ja koko maassa 2011-2018	10
kuvio 11: Rovaniemellä valmistuneet asunnot 2010-2019	12
kuvio 12: Kuntasektorin vuosikate, poistot sekä investoinnit 1991-2024 mrd €	15
kuvio 13: Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavirrat 1997-2024 mrd €	15
kuvio 14 Rovaniemen kaupungin vuosikate, tulos, poistot ja nettoinvestoinnit 2019-202 milj.€.	16
kuvio 15 Konsernin vuosikate, investoinnit ja lainat (t€).	26
kuvio 16 Konsernin lainakanta eur/asukas	26
kuvio 17 Luottamushenkilöorganisaatio	28
kuvio 18 Henkilöstöorganisaatio	28
kuvio 19 Konsernirakenne	29
kuvio 20 Tuloveroprosentti ja kunnallisveroaste 2012-2021	50
kuvio 21 Valtionosuusjärjestelmä	52
kuvio 22 Koko kaupungin nettoinvestoinnit, poistot, vuosikate ja lainakanta sekä konsernin lainakanta	59

TAULUKKOLUETTELO

taulukko 1: Väestö 2015-2019 ja väestöennusteen mukaan 2020-2030	5
taulukko 2: Väestö tilastoalueilla	6
taulukko 3: Väestö suuralueilla	7
taulukko 4: Avainluvut	11
taulukko 5 Rovaniemen kaupungin ja konsernin taloustietoja 2007-2019	17
taulukko 6 Kunnan talouden tasapaino	18
taulukko 7 Talouden toteutuminen suunnittelukaudella ilman tasapainottamistoimenpiteitä	18
taulukko 8 Toimielimien esittämät tasapainottamistoimenpiteet suunnittelukaudelle	18
taulukko 9 Talouden toteutuminen suunnittelukaudella sisältäen toimielimien esittämät tasapainottamistoimenpiteet	19
taulukko 10 Kuntalain 110.3 §:n mukainen talouden tavoitela suunnittelukaudelle	19
taulukko 11 Verorahoituksen arvioitu kehitys suunnittelukaudelle	20
taulukko 12 Lainamäärän ja ylijäämän kehitys suunnittelukaudelle	20
taulukko 13 Lainamäärän ja yli/alijäämän kehitys suunnittelukaudelle ilman toimenpiteitä	20
taulukko 14 Kaupunkistrategian seurantamittarit	23
taulukko 15 Tytär-yhteisöjen tulostavoitteet	24
taulukko 16 Konserniyhteisöjen omistusosuudet	30
taulukko 17 Henkilöstökulut vuosina 2019-2021	32
taulukko 18 Henkilöstösuunnitelma vuoden 2021 talousarvioon ja vuosien 2022-2023 taloussuunnitelmaan	32
taulukko 19 Määrärahat vuosina 2018-2023	35
taulukko 20 Kunnallisverot vuosina 2006-2021	51
taulukko 21 Yhteisöverot vuosina 2006-2021	51
taulukko 22 Kiinteistöverot vuosina 2006-2021	51
taulukko 23 Kiinteistöveron maksuunpanon määrä ja veroprosentit	52
taulukko 24 Verorahoitus vuosina 2006-2021	53
taulukko 25 Tuloslaskelma 2021	54
taulukko 26 Rovaniemen kaupungin investoinnit 2021-2023	55
taulukko 27 Rahoituslaskelma 2021-2023	60

KARTTALUETTELO

kartta 1: Kaavoitustilanne Rovaniemellä helmikuu 2020	12
---	----

1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Tasapainoisen talouden merkitys hyvän arjen syntymiseen on oleellinen, niin kotitalouksissa, yrityksissä kuin kaupungeissa. Mikään näistä toimijoista ei voi kuluttaa enemmän kuin tienaa pitkällä aikavälillä. Helpon velan saaminen ei voi olla peruste olla hoitamatta tuloja ja menoja tasapainoon. Järkevä tavoite olisi toimia niin että hallussa olisi puskuria hyvälle tilaisuuksille kuin myös pahan päivän varalle.

Rovaniemen talous on ollut jo kolmatta vuotta vaikeassa tilanteessa. Olemme velkaantuneet viime vuosina ja rahoittaneet jopa käyttötaloutta velalla kahden viimeisen vuoden aikana. Olemme tilanteessa missä ilman covid-19 virustakin meidän tulee miettiä kuinka tasapainotamme talouden kestävälle pohjalle.

Rovaniemi on panostanut viimeisen kymmenen vuoden aikana paljon matkailuun ja hyviin palveluihin kaikille rovaniemeläisille. Olemme tottuneet Rovaniemen kasvuun ja matkailunvetovoimaan. Koronan tuoma muutos ajatteluamme ja tapaamme hahmottaa riskejä on osoittanut että se mitä emme uskoneet todeksi, voi silti tapahtua. Otaksun että kukaan ei saattanut vakavasti uskoa vuosi sitten kansainvälisen matkailun loppuvan lähes kokonaan ja koko toimialan voivan vaarantua.

Lähtökohta vuoden 2021 talousarviolle on tiukka. Olemme rakentaneet talousarviota Rovaniemen uuden hallintosäännön mukaisesti tavoitteena saada tulevaisuudessa tasapainoinen ja kestävä talous. Talousarvio on laadittu toimialoilla tekijöiden ja vastuullisten lautakuntien toimesta ja ilman veronkorotusta. Tällä menettelyllä on haluttu sitouttaa henkilöstö tavoitteisiin ja näin varmistaa talousarvion mahdollisimman realistinen toteutuminen.

Talousarvio on rakentunut 2 miljoonaa alijäämäiseksi mikä on mielestäni hyvä ja realistinen lähtökohta koska tulevat tulomme ovat erityisen epävarmat. Talousarvio sisältää paljon säästötoimenpiteitä joista osa on sujuvuutta ja taloudellista tehokkuutta lisääviä prosessien muutoksia mutta myös tasaista palveluiden leikkausta. Verotuloissa on huomioitu Rovaniemen veropohjan haasteet matkailu- ja palvelualoilla.

Valtio tukee kuntia vuonna 2021 poikkeuksellisen paljon. Vuoden 2020 valtion talousarviossa velanotto oli alkujaan 2 miljardia euroa. Kasvaneiden valtion tukien vuoksi velanotto valtiolla vuodelle 2020 on muuttunut 18 miljardiin euroon, johtuen koronasta. Jokainen rovaniemeläinen ymmärtää että tällainen tuettu talous ei voi loputtomasti jatkua, se velvoittaa kaupungeja ja kuntia rakentamaan vastuullisesti oman toimintansa. Kuitenkin valtion tuki vuonna 2021 on erittäin oleellinen koronan muuttamaan tulopohjaan. Rovaniemi saa valtiolta lisätukea valtionosuuksien muodossa tänä vuonna 12,7 miljoonaa euroa ja ensi vuonna 3,2 miljoonaa euroa. Yhteensä valtionosuudet Rovaniemelle vuodelle 2021 ovat arviolta 114,2 miljoonaa euroa. Koronasta aiheutuvien menetysten korvaamisesta valtio tukee vain väliaikaisesti.

Rovaniemen kaupungin investoinnit on suunniteltu olevan ensivuonna 15 miljoonaa euroa. Näihin investointeihin sisältyy pääosin pakollisia kohteita. Lähtökohdaksi on otettu velkaantumisen hallinta. Vuoden 2021 tavoitteena on tehdä

suunnitelma hallitusta velkaantumisesta ja sen hoidosta. Tähän kytkeytyy läheisesti olemassa olevien kiinteistöjen strateginen suunnitelma suhteessa palveluverkkoon. Kaupungissa käydään läpi kaikki omistamamme ja ulkoa vuokratut kiinteistöt ja niiden tarve palvelun tuotannossa. Tyhjiin ja käyttämättömiin rakennuksiin tehdään myynti- tai poistosuunnitelma sekä tarpeettomista vuokratiloista irtisanoututaan.

Aloitin katsaukseni talouden tärkeydestä. Rovaniemeläisinä meidän tulee muistaa että meillä on upea kaupunki joka kasvaa ja kehittyy huolimatta taloushuolistamme. Meillä on valtavasti elinvoimaa, mahdollisuuksia ja palveluita. Rovaniemi on yliopistokaupunki jossa voi kehittää osaamista yhdessä erilaisten toimialojen ja yritysten kanssa sekä koulutautua vaikka tohtoriksi asti. Kokonaisvaltaista oppimisen tietä täydentää myös laadukkaat keskiasteen ja ammattikorkeakoulun oppilaitokset. Rovaniemi on osa maailmanlaajuista arktista verkostoa. Meillä on vetovoimaa jota millään muulla kaupungilla ei ole. Meillä on paljon hyvinvointia mikä kumpuaa liikunta-, kulttuuri- ja koulutusmahdollisuuksista sekä siitä että pidämme toisistamme huolta. On hienoa olla rovaniemeläinen.

Kunnioitavasti

Ulla-Kirsikka Vainio

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS

2.1 Väestön muutokset

Väestönmuutos

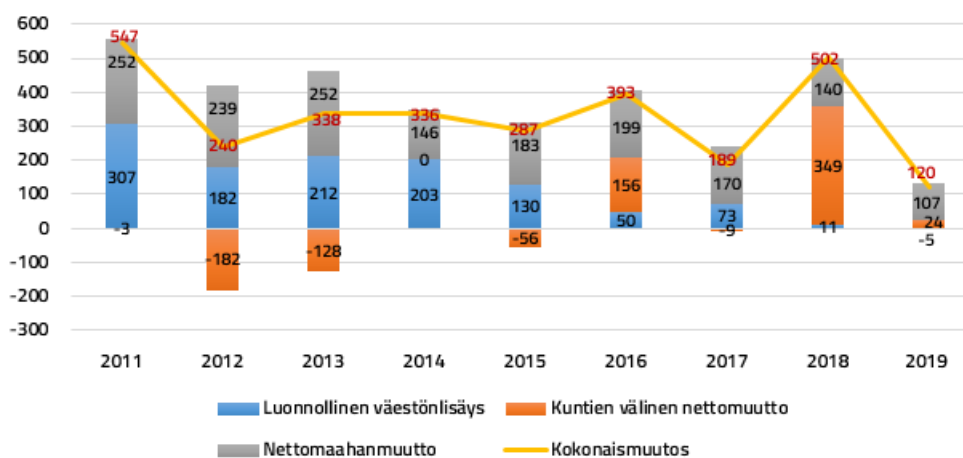
Rovaniemi on väestömäärältään Suomen 17. suurin kaupunki. Kaupungissa oli vuoden 2019 lopussa 63 042 asukasta. Väestömäärä on kasvanut vuosina 2010-2019 hieman vajaalla 3 000 henkilöllä.

Vuoden 2019 väestönkasvu oli 120 henkilöä eli 0,2 %. Kasvu perustuu muuttovoittoon kuntien välisissä (nettomuutto) sekä ulkomaiden ja kunnan välisissä muutoissa (nettomaahanmuutto). Luonnollinen väestönmuutos, syntyneiden ja kuolleiden erotus, oli negatiivinen -5 henkilöä.

Tilastokeskuksen väestönmuutosten ennakkotietojen mukaan väkiluku oli elokuun 2020 lopussa 63 404, mikä on 511 asukasta enemmän kuin vuotta aikaisemmin vastaavana ajankohtana.

Tilastotietojen perusteella kuntien välistä muuttovoittoa Rovaniemelle tuovat erityisesti 19- ja 20-vuotiaiden ikäryhmät, kun taas kuntien välistä muuttotappiota kertyy erityisesti 22-30-vuotiaiden ikäryhmissä. Kyseistä muuttoliikettä voi selittää se, että Rovaniemi on merkittävä opiskelukaupunki.

Väestönmuutostekijät 2011-2019

Kuvio 1 Lähde: Tilastokeskus

Ikärakenne

Tilastokeskuksen viimeisimmän vuonna 2019 valmistuneen väestöennusteen mukaan Rovaniemen väestömäärän ennakoita kasvavan tulevina vuosina. Väestönkasvu on ennusteen mukaan vuosina 2020-2025 hieman alle 200 asukasta vuodessa (1,7%).

Ikäryhmittäin tarkasteltuna erityisesti yli 65-vuotiaiden ikäryhmien muutokset ovat lähivuosina merkittävimpiä. 65-74 -vuotiaita ennakoita olevan vuonna 2025 noin 700 henkilöä enemmän kuin vuoden 2019 lopussa.

Syntyneiden määrä on vaihdellut 2010 -luvulla vuositasolla 552-763 välillä. Syntyneiden lasten määrä oli korkeimmillaan vuonna 2011, mutta määrä on ollut sen jälkeen pääsääntöisesti laskussa. Vuonna 2020 syntyneiden lasten määrän ennustetaan olevan noin 598 lasta mikä olisi 21 lasta enemmän kuin vuonna 2019.

Työikäisten osuus tulee ennusteen mukaan pysymään vuosina 2020-2030 noin 64-62 % koko kaupungin väestöstä. Kaupungin palvelujen näkökulmasta väestörakenteesta tapahtuvat muutokset ovat merkityksellisiä, koska ne vaikuttavat palveluntarpeeseen ja järjestämiseen.

Väestö 2015-2019 ja väestöennusteen mukaan 2020-2030

Ikäryhmä	2015	2016	2017	2018	2019	Muutos 2015-2019	Ennuste		
							2020	2025	2030
0-6	5 044	4 902	4 757	4 567	4 436	-608	4 340	4 208	4 183
7-15	6 015	6 098	6 214	6 413	6 521	506	6 624	6 248	5 568
16-19	2 859	2 893	2 923	2 906	2 882	23	2 807	3 198	3 182
20-29	9 511	9 624	9 609	9 659	9 507	-4	9 547	9 011	9 355
30-64	27 484	27 493	27 353	27 446	27 527	43	27 475	27 509	27 334
65-74	6 091	6 204	6 558	6 824	7 038	947	7 415	7 736	7 735
75-84	3 547	3 658	3 631	3 709	3 697	150	3 712	4 849	5 978
85-	1 287	1 359	1 375	1 398	1 434	147	1 528	1 786	1 966
VÄESTÖ YHTEENSÄ	61 838	62 231	62 420	62 922	63 042	1 204	63 448	64 545	65 301

Taulukko 1 Lähde: Tilastokeskus

Väestöllinen huoltosuhte

Vuonna 2019 Rovaniemellä oli sataa työikäistä kohti 55,4 alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttänyttä. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeläisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on.

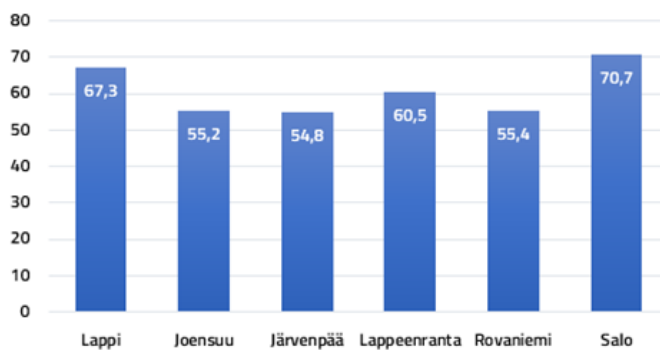
Rovaniemen väestöllinen huoltosuhte on koko maan tasoa matalampi. Ero muuhun Lappiin on edelleen selkeä. Huoltosuhte on kasvanut vähitellen viime vuosina ja kasvaa edelleen väestön ikääntyessä ja suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle.

Kaupungin strategisena tavoitteena on huoltosuhteen aleneminen tasolle 58 / v. 2021. Yhä matalamman huoltosuhteen toteutuminen edellyttää elinvoiman vahvistumista, jonka seurauksena on työikäisen väestön osuuden kasvu.

Väestö alueittain

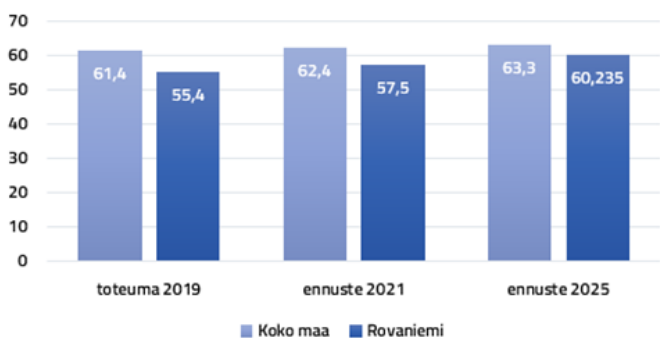
Kaupungin sisäistä muuttoa ei voida luotettavasti ennustaa. Tilastoalueittain tarkasteltuna 2015-2019 väestönlisäys on ollut suurinta keskustatoimintojen, Rantanauksen ja Ylikylän alueilla. Karinrakan, Pullinpuolen ja Rautiosaaren tilastoalueet ovat menettäneet määrällisesti eniten asukkaita.

Väestöllinen huoltosuhte vertailu, 2019

Kuvio 2 Lähde: Tilastokeskus, Sotkanet

Väestöllinen huoltosuhte ennuste, Rovaniemi ja koko maa

Kuvio 3 Lähde: Tilastokeskus, Sotkanet

Väestö tilastoalueilla	2015	2016	2017	2018	2019	Muutos 2015-2019
698101 Keskustatoimintojen tilastoalue	4582	4571	4639	4852	5009	427
698102 Rantaviirin tilastoalue	6636	6717	6781	6852	6797	161
698103 Ratantaus tilastoalue	8372	8525	8557	8702	8915	543
698104 Pullinpuolen tilastoalue	2112	2108	2082	2021	2054	-58
698105 Ounasrinteen tilastoalue	2966	2953	2961	3000	2996	30
698106 Pöykkölän tilastoalue	2876	2924	2979	3016	3095	219
698107 Lapinrinteen tilastoalue	1497	1440	1482	1440	1421	-76
698108 Karinrakan tilastoalue	6141	6182	6117	6061	5988	-153
698109 Ounasmetsän tilastoalue	2055	2107	2101	2153	2117	62
698110 Koskenkylän tilastoalue	863	845	834	837	855	-8
698111 Saarenkylän tilastoalue	9842	9884	9870	9911	9828	-14
698112 Ylikylän tilastoalue	4362	4459	4574	4705	4714	352
698113 Alakorkalon tilastoalue	793	787	772	764	769	-24
698114 Kaukon tilastoalue	506	484	471	463	463	-43
698215 Niesin tilastoalue	222	217	233	232	218	-4
698216 Olkkajärven tilastoalue	442	427	404	410	391	-51
698317 Lohinivan tilastoalue	128	123	132	128	123	-5
698318 Meltauksen tilastoalue	494	469	449	459	437	-57
698319 Sinetän tilastoalue	1040	1015	1007	1032	1042	2
698320 Songan tilastoalue	506	494	494	486	474	-32
698421 Hirvaan tilastoalue	785	828	849	827	841	56
698422 Rautiosaaren tilastoalue	587	557	546	539	525	-62
698423 Muurolan tilastoalue	1057	1055	1059	1030	1014	-43
698424 Jaatilan tilastoalue	448	429	438	422	419	-29
698525 Ranuantien tilastoalue	588	581	571	566	554	-34
698626 Auttin tilastoalue	242	245	248	255	254	12
698627 Vanttauskosken tilastoalue	698	687	679	686	679	-19
698628 Oikaraisen tilastoalue	456	458	426	412	402	-54
69899999 Tunteaton	542	660	665	661	648	106

Taulukko 2 Lähde: Tilastokeskus

Väestö suuralueilla		2015	2016	2017	2018	2019	Muutos 2015-2019
6981 Suuralue Rovaniemen keskus	Ikäluokat yht.	53603	53986	54220	54777	55021	1418
	- 14	9139	9120	9084	9097	9062	-77
	15 - 64	35531	35668	35605	35807	35855	324
	65 -	8933	9198	9531	9873	10104	1171
6982 Sodankyläntien suuralue	Ikäluokat yht.	664	644	637	642	609	-55
	- 14	56	57	50	51	50	-6
	15 - 64	400	362	354	352	335	-65
	65 -	208	225	233	239	224	16
6983 Ounasjoen suuralue	Ikäluokat yht.	2168	2101	2082	2105	2076	-92
	- 14	302	290	302	324	314	12
	15 - 64	1237	1184	1168	1164	1150	-87
	65 -	629	627	612	617	612	-17
6984 Alakemijoen suuralue	Ikäluokat yht.	2877	2869	2892	2818	2799	-78
	- 14	525	529	554	540	547	22
	15 - 64	1763	1755	1741	1692	1665	-98
	65 -	589	585	597	586	587	-2
6985 Ranuantien suuralue	Ikäluokat yht.	588	581	571	566	554	-34
	- 14	104	109	101	94	81	-23
	15 - 64	364	356	347	345	333	-31
	65 -	120	116	123	127	140	20
6986 Yläkemijoen suuralue	Ikäluokat yht.	1396	1390	1353	1353	1335	-61
	- 14	164	160	153	154	153	-11
	15 - 64	829	815	787	770	734	-95
	65 -	403	415	413	429	448	45
698999999 Tuntematon	Ikäluokat yht.	542	660	665	661	648	106
	- 14	72	86	82	95	98	26
	15 - 64	427	519	528	506	496	69
	65 -	43	55	55	60	54	11

Taulukko 3 Lähde: Tilastokeskus

2.2 Työttömyys, työllisyys ja työpaikat

Työttömyys

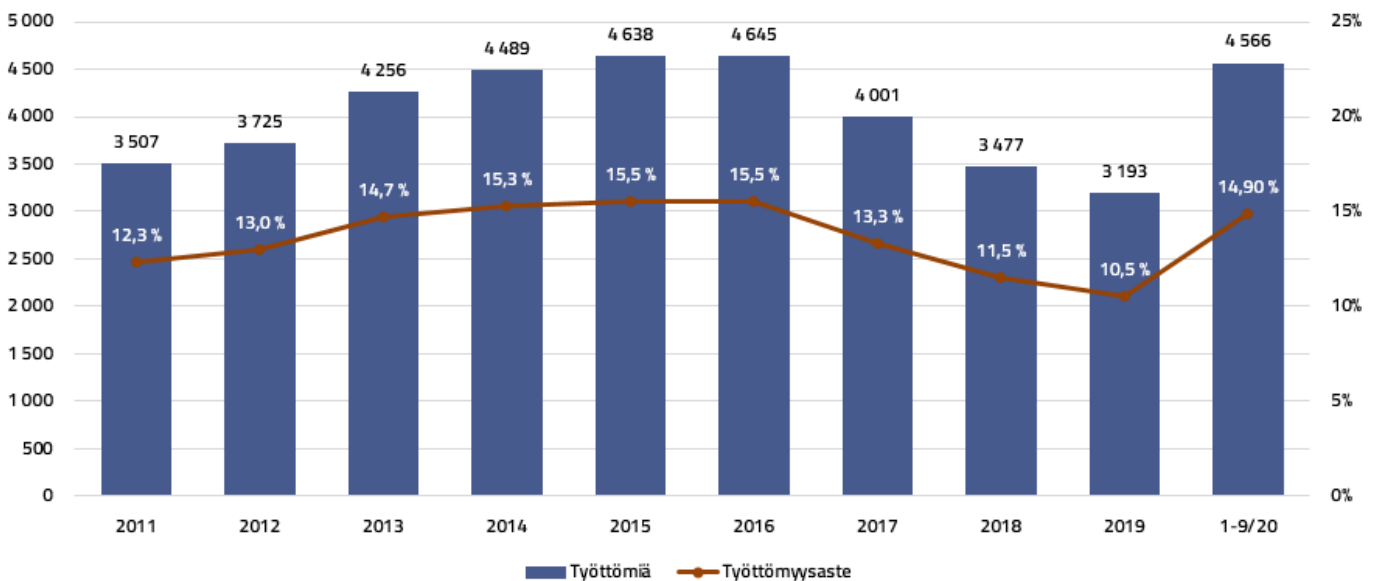
Työttömien määrä kasvoi vuosittain vuodesta 2012 alkaen, kunnes vuonna 2017 tapahtui selkeä muutos parempaan suuntaan. Positiivinen kehitys jatkui myös vuonna 2019, mutta tammi-syyskuun 2020 tilastotiedon mukaan työttömien määrä ja työttömyysaste (työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta) ovat tällä hetkellä lähes vuoden 2016 tasolla.

Vuoden 2019 työmarkkinatuen kuntaosuus oli Rovaniemellä 4 931 212 euroa joka on noin 127 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2018. Vuonna 2020 kuntaosuudet ovat kääntyneet

nousuun. Nousua selittää koronaepidemiasta johtuvan poikkeustilanteen vuoksi keskeytyneet palveluissa (mm. työkokeilu, palkkatukityö). Kuluvan vuoden aikana valtakunnallisesti lomautusten määrä on kasvanut merkittävästi verrattuna aikaisempiin vuosiin.

Kunta maksaa työttömän henkilön työmarkkinatuesta kuntaosuutta 50 prosenttia 300 päivän ja 70 prosenttia 1 000 päivän jälkeen, jolle hän osallistuu työvoimapolitiisiin toimenpiteisiin tai kuntouttavaan työtoimintaan. Loppuosuudet maksaa valtio.

Työttömien määrä ja työttömyysaste Rovaniemellä 2011-2019 ja tammi-syyskuu 2020 (ka.)

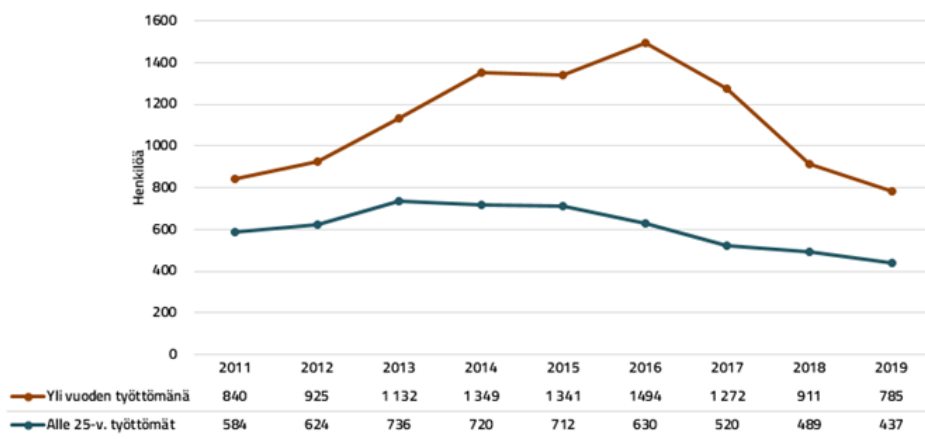
Nuorisotyöttömyys (alle 25-vuotiaat työttömät) väheni edelleen hieman vuonna 2019. Vuonna 2020 nuorisotyöttömyys kääntyi nousuun maaliskuussa, mutta lähti jälleen laskuun heinäkuussa.

Pitkäaikaistyöttömien eli vähintään yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä työnhakijana olleiden määrä lähti useiden vuosien nousun jälkeen selkeään laskuun vuonna 2016. Vuonna 2019 määrä edelleen laski, mutta maltillisemmin. Vuoden 2020 aikana pitkäaikaistyöttömien määrä on nousut vuoden 2018 tasolle. Kuten kuntaosuuden nousussa, myös tässä nousua selittää koronaepidemiasta johtuvat

keskeytykset palveluissa.

Työttömyyttä pyritään alentamaan osallistumalla erilaisiin kokeilu-, kehittämis- ja yhteistyöhankkeisiin. Esimerkiksi hankkeena käynnistetty nuorisotyöttömyyteen kohdennettu Nuorten Ohjaamo -toiminta on vakinaistettu. Toiminnan tarkoituksena on ohjata henkilöitä työhön, koulutukseen tai tarvittavien palvelujen pariin. Vastaava yli 30 -vuotiaalle kohdennettu Osaamo - Kohtaantoa edistämässä hanke käynnistyi keväällä 2020 ja kestää vuoden 2022 loppuun. Työllisyyden kuntakokeilu on valmistelussa ja käynnistyy mahdollisesti vuonna 2021.

Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys Rovaniemellä 2011-2019 (ka.)

Kuvio 5 Lähde: TEM ja Tilastokeskus

Rakennetyöttömiä oli Rovaniemellä vuonna 2019 hieman alle 1 800 henkilöä eli 4,4 % työikäisistä. Osuus kuvaa rakenteellisen työttömyyden kehitystä osana työmarkkinoita. Työttömyyttä voidaan pitää rakenteellisena, jos se ei vähenne, vaikka samanaikaisesti työllisyysaste on korkea ja joillakin aloilla vallitsee työvoimapula.

Rakennetyöttömät ovat työikäisiä, jotka liikkuvat työttömyyden, työvoimapolitiittisten palveluiden ja lyhyiden työsuhteiden välillä ja heillä on vaikeuksia työllistyä avoimilla työmarkkinoilla.

Elinkeinorakenteen muutos ja työelämän vaativuus voivat olla syynä siihen, että työttömän ammatillista osaamista vastaavia työpaikkoja ei ole tarjolla. Lisäksi ikä, vajaakuntoisuus, terveydelliset ja psykososiaaliset ongelmat voivat vaikeuttaa työllistymistä. (Lähde: THL) Lisätietoa rakennetyöttömyydestä <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/metadata/indicators/3071>

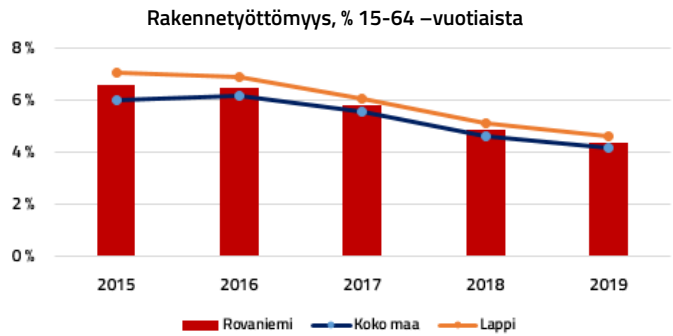
Työllisyys

Viimeisimmän Tilastokeskuksen raportoiman vuoden mukaan 18-64 -vuotiaiden työllisyysaste (työllisten osuus ikäluokasta) oli vuonna 2018 vuosikeskiarvoltaan 70,1 prosenttia. Työllisyysasteen kehitys on edennyt myönteiseen suuntaan.

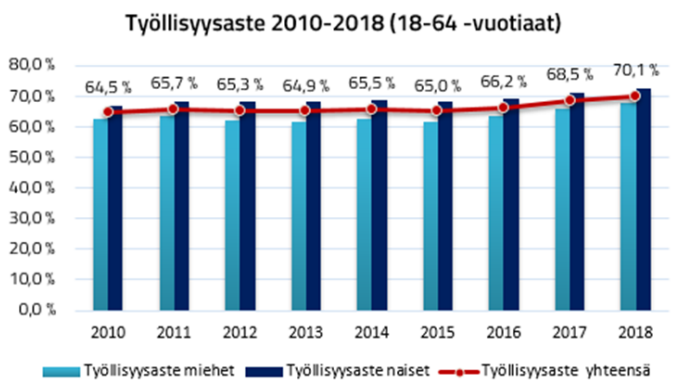
Työpaikat

Viime vuosina työpaikkojen määrä on ollut kasvussa. Viimeisimmän tilastokeskuksen raportoiman vuoden mukaan vuonna 2017 Rovaniemen kaupungissa oli 26 195 työpaikkaa. Kasvua edelliseen vuoteen 852 työpaikkaa eli 3,4 %.

Suurin osa Rovaniemen työpaikoista on yhteiskunnallisten palvelujen ja yksityisten palvelujen työpaikkoja. Yksityisen sektorin työpaikkojen määrä ja osuus kaikista työpaikoista

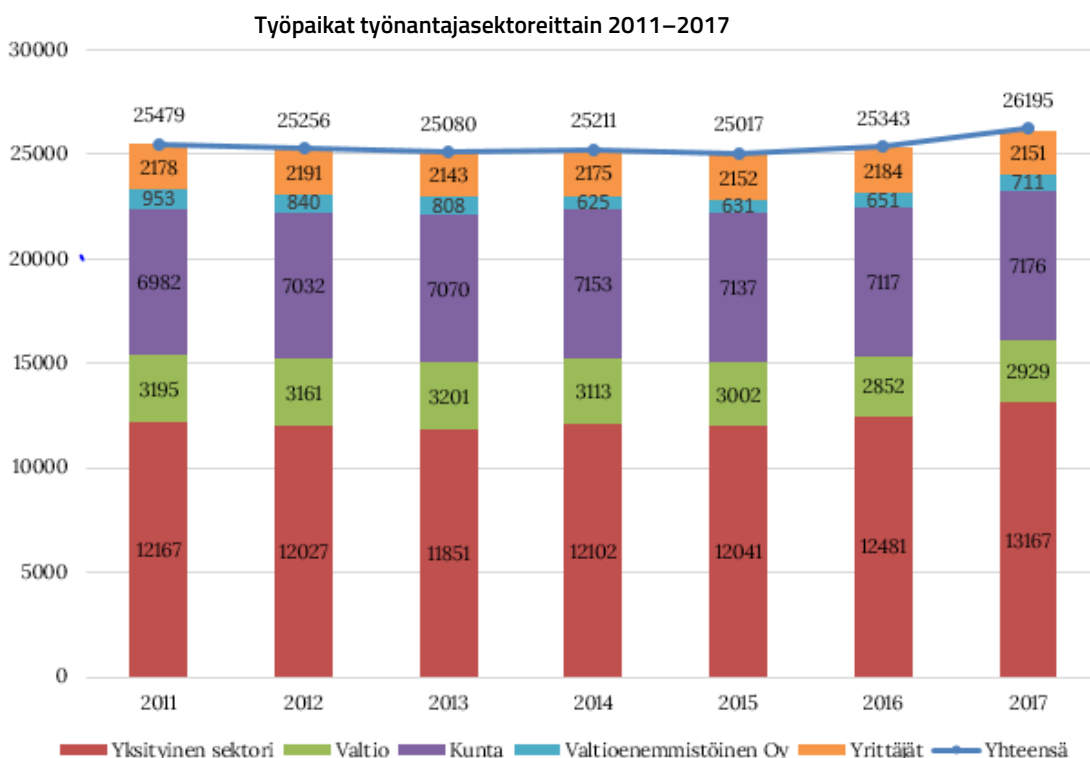

Kuvio 6 Lähde: Tilastokeskus, Sotkanet

Kuvio 7 Lähde: Tilastokeskus

on kasvanut vuodesta 2010 vuoteen 2017. Vuonna 2017 Rovaniemen työpaikoista 50 prosenttia oli yksityisellä sektorilla. Kuntatyöpaikkojen osuus oli noin 27 prosenttia. Valtio- tai valtioenemmistöisissä osakeyhtiöissä työskenteli alle 15 prosenttia Rovaniemellä työssäkäyvistä. Yrittäjiä oli noin kahdeksan prosenttia.

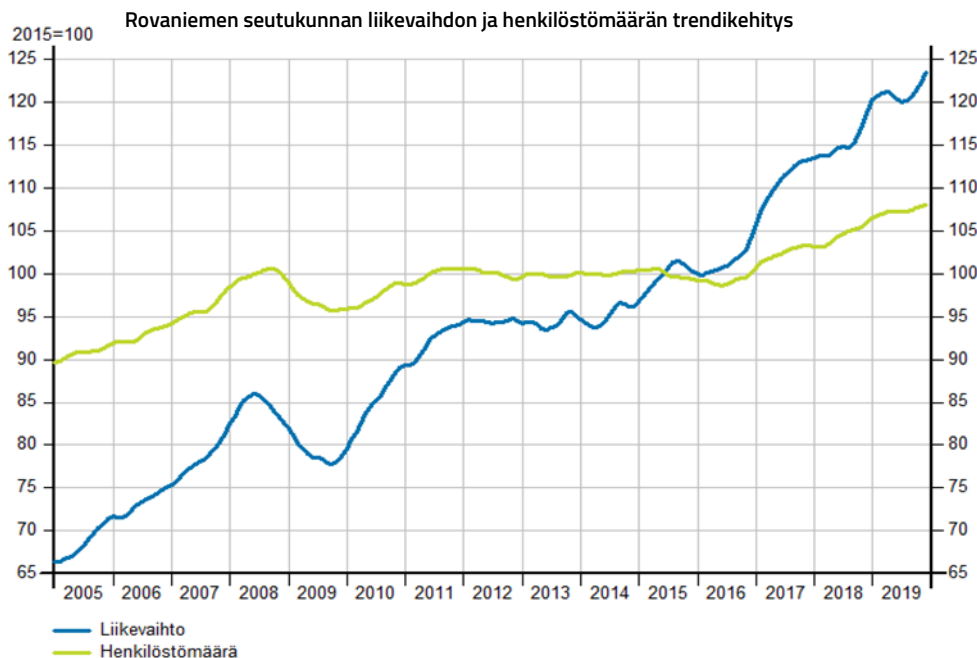

Kuvio 8 Lähde: Tilastokeskus

Vuoden 2019 viimeisellä kvartaalilla Rovaniemen yrityskanta oli 4 048. Kasvua vuoden edellisen vuoden vastaavaan kvartaaliin verrattuna oli 5,8 %. (Lähde: Tilastokeskus)

Tilastokeskuksen suhdannepalvelujen tilastojen perusteella Rovaniemen yritysten kaikkien toimialojen liikevaihto kasvoi 5,4 % vuonna 2019. Liikevaihto kasvoi kaikilla toimialoilla ja vahvinta liikevaihdon kasvu oli majoitus- ja ra-

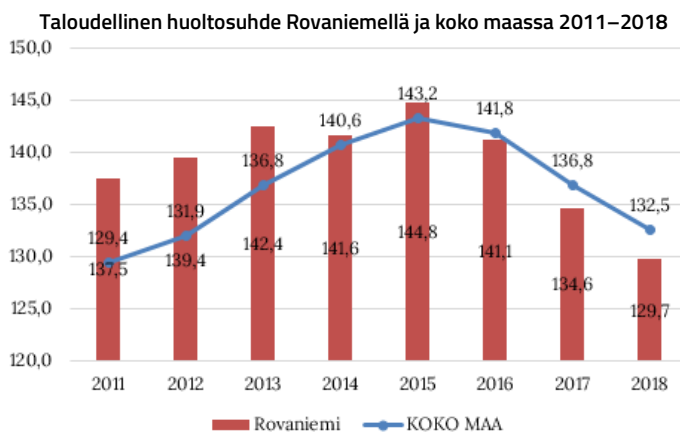
vitsemistöiminnassa (8,3 %). Henkilöstömäärä kasvoi 3 % vuonna 2019 ja kasvua oli kaikilla muilla toimialoilla paitsi rakentamisessa, jossa henkilöstömäärä väheni 0,9 %. Henkilöstömäärän kasvu oli suurinta teollisuudessa (12,1 %). (Lähde: Tilastokeskus, suhdannepalvelu).

Kuvio 9 Lähde: Tilastokeskus

Taloudellinen huoltosuhde mittaa sitä, kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti. Luku lasketaan jakamalla työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrä työllisten määrällä ja kertomalla saatu luku sadalla. (Findikaattori)

Taloudellisen huoltosuhteen laskua pidetään positiivisena ja tavoiteltavana ilmiönä ja nousua negatiivisena (Tilastokeskus). Taloudellinen huoltosuhde laski Rovaniemellä vuonna 2017 koko maan tasoa matalammaksi. Positiivinen kehitys jatkui vuonna 2018 ja ero koko maan tasoon on kasvanut edelleen.

Kuvio 10 Lähde: Tilastokeskus

2.3 Avainluvut

Avainluku, tiedot vuodelta	Rovaniemi	KOKO MAA	Vertaile avainluvun muutosta alueilla
Taajama-aste, %, 2018	90,2	86,1	Avainluvun muutos ajassa
Väkiluku, 2019	63 042	5 525 292	Avainluvun muutos ajassa
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %, 2019	0,2	0,1	Avainluvun muutos ajassa
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä, %, 2019	16,3	15,8	Avainluvun muutos ajassa
15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %, 2019	64,4	62	Avainluvun muutos ajassa
Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä, %, 2019	19,3	22,3	Avainluvun muutos ajassa
Ruotsinkielisten osuus väestöstä, %, 2019	0,2	5,2	Avainluvun muutos ajassa
Ulkomaan kansalaisten osuus väestöstä, %, 2019	2,5	4,8	Avainluvun muutos ajassa
Syntyneiden enemmitys, henkilöä, 2019	-5	-8 336	Avainluvun muutos ajassa
Kuntien välinen muuttovoitto/-tappio, henkilöä, 2019	24	0	Avainluvun muutos ajassa
Perheiden lukumäärä, 2019	16 267	1 467 368	Avainluvun muutos ajassa
Asuntokuntien lukumäärä, 2019	32 062	2 734 219	Avainluvun muutos ajassa
Rivi- ja pientaloissa asuvien asuntokuntien osuus, %, 2019	50,3	38,7	Avainluvun muutos ajassa
Vuokra-asunnoissa asuvien asuntokuntien osuus, %, 2018	38,3	33,3	Avainluvun muutos ajassa
Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä, %, 2018	78,8	73,3	Avainluvun muutos ajassa
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä, %, 2018	33,4	31,8	Avainluvun muutos ajassa
Alueella asuvan työllisen työvoiman määrä, 2018	27 392	2 373 668	Avainluvun muutos ajassa
Työllisyysaste, %, 2018	70,1	72,1	Avainluvun muutos ajassa
Asuinkunnassaan työssäkäyvien osuus, %, 2017	90,3	65,4	Avainluvun muutos ajassa
Työttömien osuus työvoimasta, %, 2018	11	9,7	Avainluvun muutos ajassa
Eläkeläisten osuus väestöstä, %, 2018	23,5	25,9	Avainluvun muutos ajassa
Taloudellinen huoltosuhde, 2018	129,7	132,5	Avainluvun muutos ajassa
Alueella olevien työpaikkojen lukumäärä, 2017	26 195	2 327 730	Avainluvun muutos ajassa
Alkutuotannon työpaikkojen osuus, %, 2017	1,9	2,9	Avainluvun muutos ajassa
Jalostuksen työpaikkojen osuus, %, 2017	13,3	21,1	Avainluvun muutos ajassa
Palvelujen työpaikkojen osuus, %, 2017	83,5	74,8	Avainluvun muutos ajassa
Työpaikkaomavaraisuus, 2017	98,5	100	Avainluvun muutos ajassa
Vuosikate, euroa/asukas, 2018	-104,1	376,1	Avainluvun muutos ajassa
Lainakanta, euroa/asukas, 2018	3 178,90	3 039,40	Avainluvun muutos ajassa
Konsernin lainakanta, euroa/asukas, 2018	4 270,40	6 537,10	Avainluvun muutos ajassa
Opetus- ja kulttuuritoiminta yhteensä, nettokäyttökustannukset, euroa/asukas, 2018	1 998,70	1 996,00	Avainluvun muutos ajassa
Sosiaali- ja terveystoiminta yhteensä, nettokäyttökustannukset, euroa/asukas, 2018	3 514,30	3 318,50	Avainluvun muutos ajassa

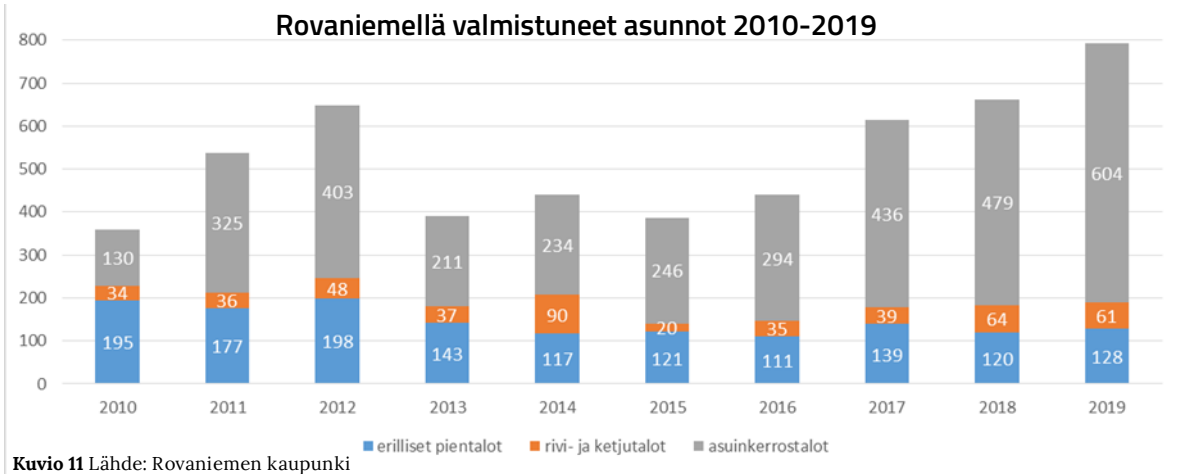
Taulukko 4 Lähde: Tilastokeskus

2.4 Yhdyskuntarakentaminen

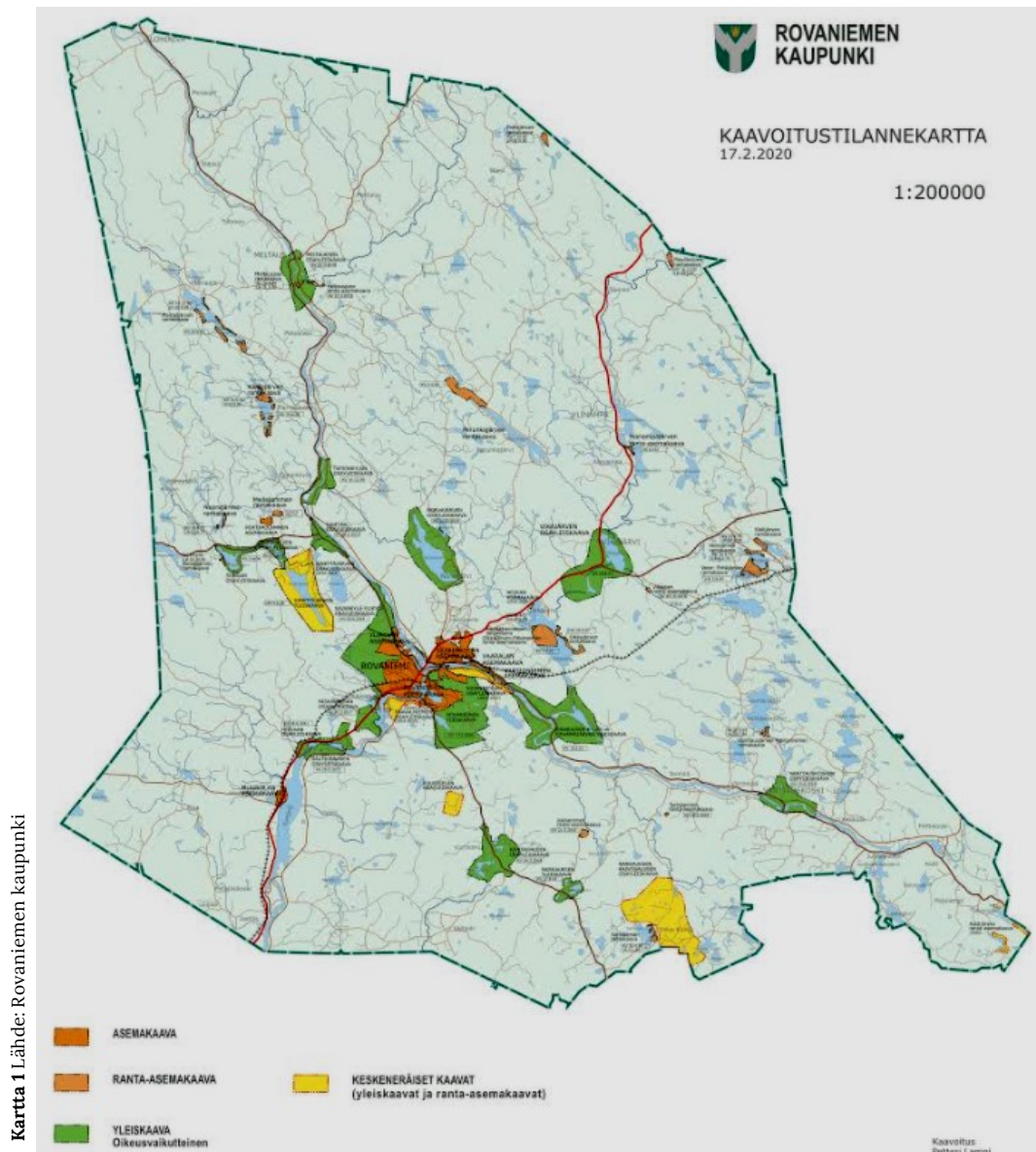
Vuosina 2010 - 2019 valmistuneiden asuntojen määrä vaihtelee paljon yleisen taloustilanteen mukaan. Viimeisen kolmen vuoden aikana erityisesti kerrostalorakentamiseen on vaikuttanut myös matkailun kasvu.

Vuonna 2019 asuntoja valmistui yhteensä 793. Vuosien 2010 - 2019 välillä erillispientalo asuntoja on valmistunut vuosita-

solla keskimäärin noin 145, rivitaloasuntoja 46 ja kerrostaloasuntoja 336 kappaletta. Vuosittain uusia asuntoja on valmistunut keskimäärin 527. Pitkän aikavälin keskiarvoon verrattuna vuosi 2019 oli rakentamisessa erittäin vilkas. Vuodesta 2021 näyttää tulevan hieman hiljaisempi, erityisesti kerrostaloasuntojen määrän oletetaan laskevan vuoden 2017 -2019 tasosta.

Kaavoitustilanne Rovaniemellä helmikuu 2020

2.5 Ympäristötekijät

Kirjanpitolain mukaan kunnan on esitettävä muut kuin taloudelliset tunnusluvut ympäristövaikutuksista. Selvityksessä on oltava ainakin tiedot siitä, miten kirjanpitolvelvollinen huolehtii ympäristöasioista. Tähän talousarvion ympäristötekijät-osuuteen on koottu ympäristöön suunnittelukaudella keskeisesti vaikuttavia asioita ja toimenpiteitä, joiden tilasta ja toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä.

Kiertotalous

Rovaniemen kaupunki on valittu Suomen ympäristökeskuksen toimesta yhdeksi kiertotalouden edelläkävijäkunnista. Rovaniemen yhtenä tavoitteena onkin profiloitua arktisen kiertotalouden edistäjäksi. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi kaupunginhallitus hyväksyi 2.12.2019 kiertotalouden tiekartan 2030. Tiekartassa on yhteensä 42 konkreettista tavoitetta kiertotalouden toteuttamiseksi.

Napapiirin Kiertotalouspuisto-hankkeen eteenpäin viemistä on jatkettu Napapiirin Energia ja Vesi Oy:n ja Napapiirin Residuum Oy:n kanssa. Hankkeelle saatiin merkittävä EAKR - rahoitus Lapin Liitolta. Ensimmäisenä konkreettisenä askeleena käynnistettiin viime syksynä biojätteen hyödyntämismahdollisuuksien ja PIMA- jakeiden selvitystyö osana hanketta.

Selvitys on valmistunut kesällä 2020. Tavoitteena oli selvittää Lapissa tällä hetkellä syntyviä biomassoja sekä pilaantuneiden maiden määriä ja arvioida niiden määrien muuttumista lähitulevaisuudessa. Selvityksessä tarkasteltiin bio-kaasulaitosvaihtoehtoja ja parhaimmaksi paikalliseksi ratkaisuksi valittiin kaksilinjainen kuivamädätyslaitos, jossa on käsittelylinjat biojätteille ja lietteelle. Kannattavaksi laitos voitaisiin saada biokaasusta tuottamalla liikennepolttoainetta. Pilaantuneiden massojen arvioitiin pysyvän samana tulevan 10 vuotta.

Jatkossa selvitetään yhteistyökumppaneita massojen käsittelyille. Napapiirin Kiertotalouspuisto-hankkeessa on käynnistetty syksyn 2020 aikana jätteiden käsittely- ja polttoselvitys, jossa tarkastellaan paikallisen jätteenpolton mahdollisuudet. Jatkossa hankkeessa laaditaan kierrätysmateriaaliselvitys ja maankäytönsuunnitelma, sekä alueen materiaalien ja massojen hallinnointiin laaditaan digitaalinen alusta.

Lietteenpolttolaitos Rovaniemen ja Lapin jätevesilietteiden käsittelyyn ja ravinteiden talteenottoon valmistui Alakorkaloon vuoden 2019 aikana. Jätevesilietteen käsittely lietteenpolttolaitoksessa aloitettiin kesällä 2019. Polttolaitoksen käyttöönotto ja koekäytöt aloitettiin 13.7.2019, pilot-laitoksen käyttöönotto vaihe jatkuu vielä vuoden 2020 aikana.

Vuoden 2015 alussa voimaan astunut energiatehokkuuslaki (1429/2014) velvoittaa suuren yrityksen tekemään energiakatselmuksen neljän vuoden välein. Nevestä tuli suuryritys vuonna 2015, joten yrityksen energiakatselmuksen sekä kohdekatselmuksen tulee tehdä kohteeseen/kohteisiin, jotka kattavat 5 % koko konsernin energiankäytöstä. Kohdekatselmuksen tehtiin Suosiolan voimalaitokselle ja yrityksen energiakatselmuksessa tarkasteltiin koko konsernin kaikkien kulutuspaikkojen sähkön, lämmön, veden ja polttoainei-

den kulutusta. Velvoite yrityksen energiakatselmuksen sekä kohdekatselmuksen toteuttamiseen on neljän vuoden välein, eli seuraavan kerran vuonna 2023.

Rovaniemen kaupungin hiilitase

Rovaniemen kaupungin hiilitase arvioitiin ensimmäisen kerran keväällä 2019 valmistuneessa selvityksessä. Selvityksessä kartoitettiin Rovaniemen hiilinielut ja - varastot sekä hiilidioksidipäästöt. Rovaniemen kaupungin kasvihuonekaasutaseen mukaan kaupungin hiilinielut ovat noin kolme kertaa suuremmat kuin kasvihuonekaasupäästöt.

Matkailun hiilijalanjäljen pienentäminen

Rovaniemen kaupunki on mukana Lapin liiton hallinnoimassa hankkeessa vähähiilisuuden ja taloudellisesti kestävä kehityksen edistämiseksi matkailussa. Myöskin Santa Claus Village- ympärivuotinen kansainvälinen matkailukeskus-hanke omalta osaltaan selvittää mitä Napapiirillä voidaan tehdä matkailun hiilijalanjäljen pienentämiseksi.

Yhdyskunta

Kaavoitus ja yhdyskuntatekniikka

Maankäytön ja yhdyskuntatekniikan suunnittelun ja toteuttamisen tavoite on tiivistää ja tehostaa yhdyskuntarakennetta siten, että luodaan hyvät mahdollisuudet saavuttaa palvelut jalankulku- ja pyöräily etäisyydeltä sekä samalla luoda toisaalta mahdollisuudet toimivan joukkoliikenteen toteuttamiseksi. Yhdyskuntarakennetta tiivistämällä pyritään hyödyntämään tehokkaasti olemassa olevia yhdyskuntatekniikan verkostoja. Yhdyskuntarakenteen tiivistämisestä huolimatta turvataan viihtyisän ja turvallisen elinympäristön muodostuminen puistoilla ja virkistysalueilla. Liikenneverkkoa ja yhteyksiä parantamalla vähennetään liikennettä ja lyhennetään etäisyyksiä. Ruokasenkadun sillan rakentamisella pyritään parantamaan kulkuyhteyksiä sekä edistämään asemakaavan toteutumista. Suunnitelmakauden merkittävimpiä kaavahankkeita ovat koko kaupungin yleiskaavan käynnistäminen, sekä Sairaalanpuiston, Valionrannan, Pöyliörannan ja ydinkeskustan asemakaavahankkeet.

Suunnitelmakaudella jatketaan Rovaniemen kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista. Suunnitelmakaudella jatketaan myös osayleiskaavan mukaisesti ydinkeskustan kävelyvyöhykkeen kehittämistä siten, että autoliikenteen painopistettä siirretään keskustan kehälle (Hallituskatu - Valtakatu - Toripuistikko - Koskikatu - Lapinkävijäntie) ja Ruokasenkatu kehitetään erityisesti joukkoliikenteen ja pyöräilyn tarpeisiin. Poromiehentien autoliikennettä vähennetään ja mahdollistetaan kävelykeskustan luonteva ulottuminen kauppakeskukseen ja kulttuuritalo Korundiin. Katujen perusparantaminen suunnitellaan ja toteutetaan huomioiden putki- ja johtosaneerausten tekeminen samanaikaisesti.

Katuympäristön viihtyisyyttä ja vihreyttä pyritään ylläpitämään erityisesti Ruokasenkadulla, Poromiehentiellä ja Valtakadulla. Samalla mahdollistetaan uusia rakennuspaikkoja ja sitä kautta kaupunkirakenteen tiivistämistä. Yksitysteavustusten jakamisen prosessi saatetaan kuntoon vuoden 2021 aikana ja mahdollinen muutos ei näy vielä talvikunnossapidossa 2020/2021.

Liikuntapalvelut

Sisäliikuntatilat ovat pääosin Tilapalvelukeskuksen hallinnoimia, joten esim. energiasäästöön ja kiertotalouteen liittyvät toimenpiteet on suunniteltava yhdessä Tilapalvelukeskuksen kanssa. Osa liikuntatiloista kuuluu Rovaseudun Markkinakiinteistöille. Ulkoliikuntapaikkojen valaistuksen kehittäminen toteutetaan yhdessä Yhdyskuntatekniikan kanssa. Liikuntapaikkojen hoito ja kunnossapito on kokonaisuudessaan ulkoistettu (Rovaniemen Latu ja Reitti Oy, Alltime Oy). Ympäristönäkökulma on huomioitava urakkasopimuksia tehtäessä tarpeen mukaisesti. Uusissa liikuntapaikkainvestoinneissa energiatehokkuusvaatimukset on huomioitava.

Elinvoima

Rovaniemen kaupungin elinkeinorakenteen muutos tulee huomioida yhdyskuntarakennetta suunniteltaessa. Kaupungin liike- ja teollisuustonttien määrä ei vastaa kysyntää. Suunniteltavien yhdyskuntarakennatkaisujen tulee tukea kaupungin elinvoimaisuuden kehittymistä. Täydennyskaavoitusta jatketaan, samoin yhdyskuntarakenteen eheyttämistä valmiin kunnallistekniikan piiriin. Suunnitelmissa tulee huomioida ympäristötekijät, esimerkiksi kiertotalouden edelläkävijäkunnan status tulee valjastaa elinvoimaisuuden edistämiseen.

Palveluverkot

Kaupungin sisäinen muuttoliike tulee huomioida palveluverkon rakenteen ja toimintayksiköiden sijaintien suunnittelussa. Muuttoliikkeen johdosta väestö keskittyy kaupunkikeskustan alueelle. Palveluiden tarve lisääntyy keskusta-alueella ja vähentyy haja-asutusalueilla. Maakunnallinen muuttoliike ja asukasmäärän kasvu vaikuttavat myös osaltaan palvelujen tarpeen alueelliseen kysyntään. Uudet kaupunkiin muuttavat asukkaat muuttavat pääosin keskustan alueelle. Kasvava asukasmäärä lisää osaltaan palveluiden tarvetta. Palveluverkon toimintayksiköiden rakennatkaisujen ja sijaintien suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida saavutettavuus erityisesti kevyen liikenteen kulkuneuvojen, sekä joukkoliikenteen avulla. Kevyen liikenteen

ja joukkoliikenteen käytöllä vaikutetaan liikkumisesta aiheutuvaan ympäristörasitukseen.

Palveluverkon muutokset ja palvelutarve tulee huomioida vuonna 2021 laadittavassa kiinteistöstrategiassa.

Sähköisten palveluiden kehittäminen osana palveluverkosta:

- paperin käytöstä luopuminen
- fyysisen liikkumisen tarpeen vähentäminen asiointin yhteydessä
- palvelutuotantotilojen määrän vähentäminen

Tilatarpeiden täyttämässä tulee huomioida uudet energiatehokkaat tila- ja tekniikkaratkaisut, ympäristön huomioivat rakennusmateriaalit ja energiamuodot. Moderni uusi suuri yksikkö on ympäristöystävällisempi kuin monta vanhaa. Palvelujen tarpeen rakenteelliseen muutokseen tulee mahdollisuuksien mukaan varautua suunniteltavien tilaratkaisujen muuntojoustavuus huomioiden. Liikkumisesta aiheutuva ympäristörasitus pyritään minimoimaan sijaintivalinnoilla, teiden ja kevyen liikenteen väylien suunnitelmallisella rakentamisella, sekä joukkoliikenteen järjestämisellä. Ympäristöystävällisten sähköavusteisten kulkuneuvojen käytön mahdollistaminen tulee huomioida hyvinkin lyhyen ajanjakson kuluessa. Kaupunki pyrkii tiivistämään ja tehostamaan palvelutuotantotiloja.

Yhdyskuntatekniikan rakentamisen tarve optimoidaan olemassa olevien palveluverkkojen mahdollisimman tehokkaalla käytöllä.

2.6 Julkinen talous

Yleinen talustilanne

Lähde: VM

Suomen talous on supistunut kolme vuosineljännestä peräkkäin. Suurin syyllinen talouden syöksyyn on covid-19-pandemia. Talouden toipuminen vuoden 2020 loppupuolelta alkaen on hidasta alhaisen luottamuksen sekä epävarmuuden kasvun seurauksena. Talous toipuu alkuvuoden pysähdyksestä asteittain. Nopeimmin palautuu yksityinen kulutus, mutta yksityisten palveluiden kulutuksen kasvu jäänee edelleen vaisuksi. Investointien toipumista heikentää myös asuinrakentamisen väheneminen. Vienti- ja teollisuustuotanto kärsivät globaalin pandemian jatkumisesta ja kääntyvät kasvuun vasta ensi vuoden puolella.

Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 4,5 % vuonna 2020. Viennin lisäksi supistuvat yksityinen kulutus sekä yksityiset investoinnit. Julkisten menojen lisääntyminen tukee talouskasvua tänä vuonna. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,6 % vuonna 2021 ja 1,7 % vuonna 2022. Kriisiä edeltävä BKT:n taso saavutetaan vasta vuonna 2023. Työllisyys supistuu 2 % vuonna 2020 ja alkaa palautua ensi vuoden loppupuolella. Työttömyysaste nousee 8,2 prosenttiin vuonna 2021. Keskipitkällä aikavälillä, vuosina 2023–2024, talouskasvu hidastuu, mutta jatkuu selvästi potentiaalisen tuotannon kasvua nopeampana. Valtiovarainministeriön arvion mukaan Suomen julkisen talouden rahoitus on pitkällä aikavälillä kuitenkin epätasapainossa, joka vastaa noin 3,5 % BKT:sta eli lähes 10 mrd. euroa vuonna 2024, joka on laskelman perusvuosi. Suurin syy rahoituksen epätasapainoon on väestön ikääntyminen, joka kasvattaa sosiaali- ja terveyspalveluiden tarvetta ja julkisia menoja nopeaa tahtia vuosi vuodelta aina 2040-luvun alkupuolelle saakka.

Kuntatalous

Lähde: Kuntaliitto

Vuonna 2019 vuosikate oli 65 kunnan osalta negatiivinen ja tilikauden tulos oli alijäämäinen 224 kunnalla. Vuosikate suhteessa poistoihin oli vain 76 %. Myös kuntakonsernien talous heikkeni vuonna 2019. Vuosikate laski kaikissa kuntakonsernikoryhmissä, mutta taloudellisesti heikoimmat eli negatiivisen vuosikatteen kuntakonsernit sijoittuivat kaikki pieniin, alle 6 000 asukkaan kuntiin. Sen sijaan suurten kaupunkien kokoryhmässä kuntakonsernien tilikauden tulos ylsi

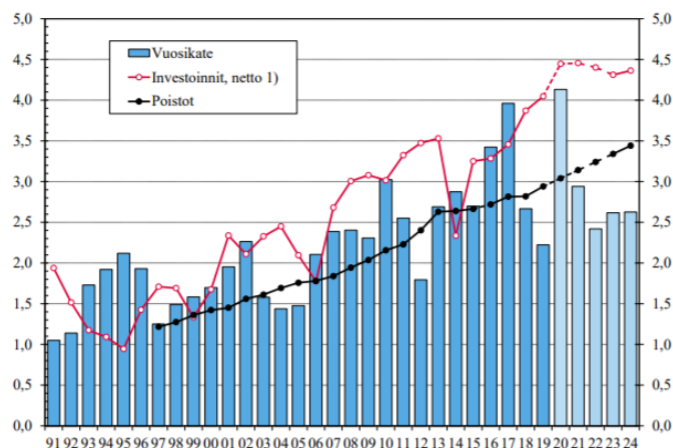
positiiviseksi. Kuntakonsernien investoinnit kasvoivat yli 11 % ja velkaantuminen yli 8 %. Kuntien välillä on suuria eroja talouden tasapainottamisessa suunnittelukaudella. Erot johdettavat kuntien erilaista elinkeinorakenteista, maantieteellisestä sijainnista sekä kyvystä selviytyä koronan tuomista lisähaasteista.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintamenot ovat kasvaneet vuoden 2020 alkupuoliskolla erittäin maltillisesti, kun osa palveluista on ollut rajoitustoimien piirissä ja kiireetöntä hoitoa on siirtynyt myöhemmäksi. Vuoden 2020 jälkipuoliskolla kuntatalouden toimintamenojen kasvua kiihdyttävät etenkin covid-19-viruksen testaus ja jäljittäminen sekä hoito- ja palveluvelkaan liittyvät korjaavat toimenpiteet. Kuntien peruspalveluiden hintaindeksi nousee vuonna 2020 vain 0,9 prosenttia.

Toimintamenoja kasvattaa kunta-alan palkkaneuvottelujen sopimusratkaisu, joka lisää kunta-alan työvoimakustannuksia 1,12 prosenttia vuonna 2020 ja 2,07 prosenttia vuonna 2021. Kuntien verotulojen varsin hyvä kehitys johtuu siitä, että valtio on korottanut kuntien yhteisöveron jako-osuutta sekä vuonna 2020 että 2021. Myös kunnallisveron ennakoidaan kehittyvän noin kahden prosentin tuntumassa sekä kuluvana että ensi vuonna. Valtionosuudet ovat vuosina 2020–2021 poikkeuksellisen suuret valtion tukitoimista johtuen.

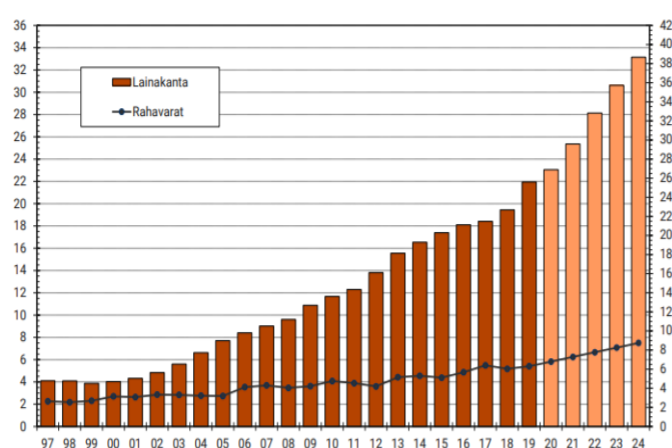
Tulevina vuosina vuosikatteen taso palaa ennusteen mukaan tyyppilliselle tasolle menopaineiden jatkaessa kasvuaan sekä valtion tukitoimien väistyessä vähitellen pois. Vuosina 2022–2024 kuntatalouden kehitysura ei juurikaan heikkene, vaan keskeiset tunnusluvut jäävät vuoden 2021 tasoille ja kuntatalouden velkaantuminen kiihtyy.

Kuntasektorin vuosikate, poistot sekä investoinnit 1991–2024 (mrd €)

Kuvio 12 Lähde: Kuntaliitto

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat 1997–2024 (mrd €)

Kuvio 13 Lähde: Kuntaliitto

2.7 Rovaniemen kaupungin talous

Vuosi 2019

Väestö kasvoi vuonna 2019 joulukuun loppuun mennessä 120 asukkaalla. Rakennustoiminta Rovaniemellä oli edelleen vilkasta. Työttömyysaste oli 10,5 % ja työttömien määrä laski 284 henkilöllä 31.12.2019 mennessä.

Vuoden 2019 tilinpäätös toteutui merkittävästi suunniteltua heikommin. Tilikauden tulokseksi muodostui -31,2 miljoonaa euroa ja vuosikatteen -12,4 miljoonaa euroa. Investointisuunnitelma toteutui 82,4 % eli nettona summa oli 19,1 miljoonaa euroa. Peruskaupungin taseessa oleva ylijäämä 31.12.2019 oli 13,9 miljoonaa euroa.

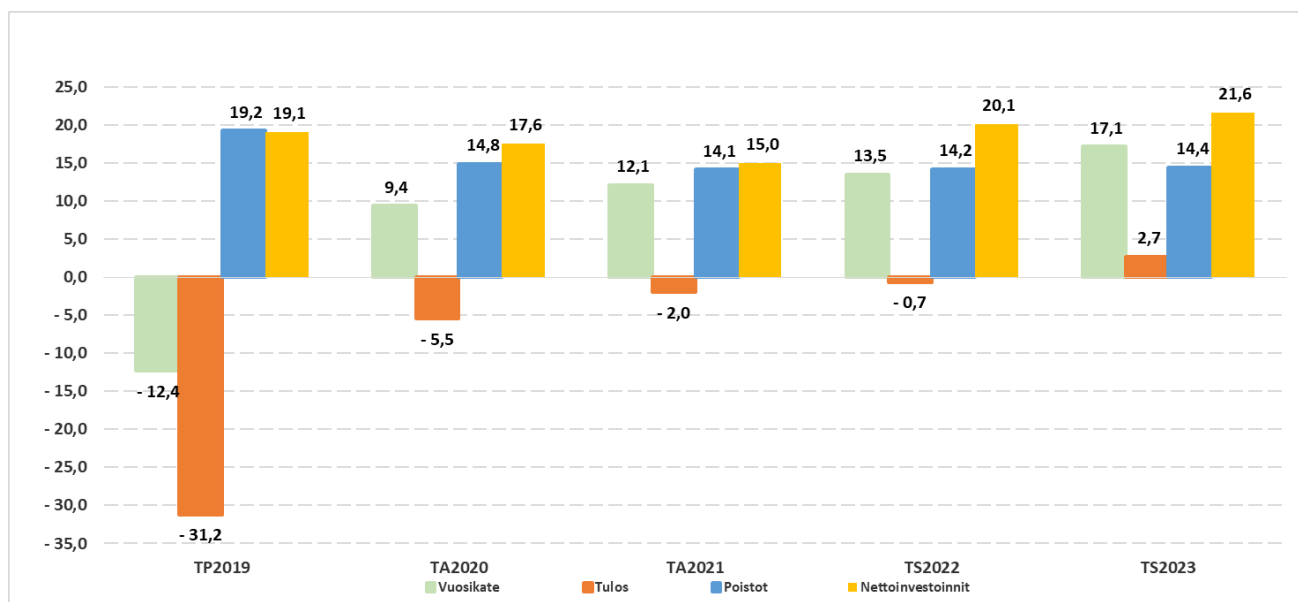
Rovaniemi-konsernin tulos oli 20,8 miljoonaa alijäämäinen. Konsernin lainakanta 31.12.2019 oli yhteensä 319,8 miljoonaa euroa ja taseessa oleva ylijäämä oli 100,8 miljoonaa euroa.

Vuosi 2020

Vuoden 2020 talousarviossa kaupungin toimintakatteeksi on arvioitu -375,4 miljoonaa euroa. Toimintakate heikkenee -3,2 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2019 tilinpäätökseen. Tilikauden alijäämäksi on arvioitu -5,5 miljoonaa euroa. Valtion tukitoimista johtuen vuosi 2020 toteutuu arviotua parempana. Ilman tukitoimia kaupungin talous heikkenisi edelleen. Peruskaupungin tulos ilman valtion tukitoimia olisi arviolta noin -13 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Konsernin tavoitteena vuodelle 2020 oli 10,0 miljoonan positiivinen tulos.

Rovaniemen kaupungin vuosikate, tulos, poistot ja nettoinvestoinnit 2019–2023 (milj. euroa)

Kuvio 14

Vuosi 2021 ja suunnitteluvuodet 2022–2023

Kaupungin nykyinen tulo-rahoitus ei riitä käyttö- ja investointimenojen kattamiseen. Lainakanta kasvaa vuodesta 2021 vuoteen 2023 yhteensä arviolta 14,0 miljoonaa euroa. Edellä mainittu on peruskaupungin toimintaan tarvittava lainamäärä, jossa on huomioitu vain peruskaupungin investoinnit.

Verotuloja arvioidaan tilitettävän vuonna 2021 yhteensä 270,5 miljoonaa euroa. Valtionosuuksia on budjetoitu saatavan 114,2 miljoonaa euroa. Kaupungin suunniteltu vuosikate vuodelle 2021 on 12,1 miljoonaa euroa ja tilikauden tuloksen arvioidaan painuvan 2,0 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Rovaniemi kaupunkikonsernin tavoiteltu tulos on positiivinen (=yliäämäinen).

Vuonna 2021 kaupungin suunniteltu toimintakate kasvaa 6,8 miljoonaa euroa (1,8 %). Suunnitteluvuonna 2022 pyritään 13,5 miljoonan euron vuosikatteen ja 0,7 miljoonan euron alijäämäiseen tulokseen. Suunnitteluvuonna 2023

pyritään 17,1 miljoonan euron vuosikatteen ja 2,7 miljoonan euron positiiviseen tulokseen ja tällöin vuosikate kattaa poistot.

Rovaniemen peruskaupunki investoi vuosien 2021–2023 suunnittelukaudella noin 56,7 miljoonalla eurolla (netto). Kaupunkikonsernin nettoinvestointien määrä suunnittelukaudella on noin 168,4 miljoonaa euroa.

Rovaniemen kaupungin ja konsernin taloustietoja 2007–2019

Koko kaupungin taloustietoja	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Toimintakate, milj. euroa	-227,4	-241,7	-249,7	-263,4	-281,6	-302,6	-308,7	-323	-337,8	-336,6	-337,8	-356,9	-372,3
Toimintatuotot, % toimintakuluista	19,7	19,3	19,2	18,3	17,5	17,8	17,8	17,5	15,6	14,4	13,2	12,8	12,7
Verotulot, milj. euroa	170,1	184,3	186,9	199,3	204,4	208,1	226,5	235,7	241,4	248,7	249,6	246,0	252,6
Verotulot, euroa / asukas	2 892	3 105	3 122	3 316	3 372	3 418	3 700	3 829	3 903	3 997	3 998	3 908	4 006
Valtionosuudet, milj. euroa	62,1	69,9	75,5	83	85	89,1	92,4	92	91,1	98,3	94,1	94,9	97,7
Valtionosuudet yhteensä, euroa / asukas	1 057	1 177	1 261	1 381	1 402	1 464	1 509	1 495	1 473	1 579	1 507	1 508	1 549
Vuosikate, milj. euroa	8	14,5	15,2	22,4	11,3	-1,3	14	9,6	2,8	19,3	16,7	-6,5	-12,4
Vuosikate, euroa / asukas	137	244	254	372	187	-21	229	157	45	310	268	-104	-196
Vuosikate, % poistoista	64,1	119,7	121,5	165,1	83,3	-9,2	98,5	69,2	13,9	129,2	102,3	-46,9	-100,8
Tilikauden yli/alijäämä, milj. euroa	-4,4	2,5	2,2	6,9	-2,2	-15,8	4,6	-4,4	27,8	0,1	1,7	-22,1	-31,2
Lainakanta, milj. euroa	71	75,5	76,4	75,3	72,1	74,1	95,3	102,4	118,4	142,5	154,2	200,0	251,5
Lainakanta, euroa / asukas	1 208	1 272	1 277	1 253	1 190	1 217	1 558	1 663	1 914	2 290	2 469	3 177	3 989
Kunnallisveroprosentti						20,00	20,50	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,50
Konsernin taloustietoja	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Konsernilainakanta, milj. euroa	140,4	148,9	146,2	144	138,4	134	156,3	159,4	203	223	227,9	268,7	319,8
Konsernin lainat, euroa/asukas	2 387	2 508	2 443	2 397	2 282	2 200	2 553	2 589	3 283	3 583	3 647	4 268	5 073
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	54	49	48	48	45	43	51	53	55	58	60	67	74
Omavaraisuusaste, %	54	55	57	58	59	57	56	55	51	51	51	47	43
Suurin yksittäinen menoerä: Erikoissairaanhoido						70,01	73,05	78,53	83,28	86,64	89,34	99,64	103,32

Taulukko 5

2.8 Talouden tasapainottamien

Tavoitteena on saada kaupungin ja kaupunkikonsernin talous tasapainoon siten, että vuosikate kattaa poistot viimeistään vuonna 2023. Vuosikate kuvaa tulorahoituksen riittävyttä ja talouden tasapainoisuutta. Vuosikate on riittävä, jos kate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Kunnan talouden tasapaino

Vuosikate	Kunnan talouden tila
Kattaa pitkäaikaiset lainojen lyhennykset ja poistonalaiset investoinnit	Vahvistuva
Kattaa poistot (poistojen vastattava keskimääräisten investointien tasoa)	Tasapainossa
Positiivinen, mutta tilikauden tulos on negatiivinen	Heikkenevä
Negatiivinen	Heikko

Taulukko 6

Mikäli tasapainottamistoimenpiteitä ei tehdä lainkaan, muodostuu suunnittelukauden tulos seuraavasti:

Talouden toteutuminen suunnittelukaudella ilman tasapainottamistoimenpiteitä

M€	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintakate	- 390,81	- 403,31	- 415,81
Verotulot	270,47	274,27	281,24
Valtionosuudet	114,21	116,85	118,75
Rahoitustuotot	9,67	9,67	9,67
Vuosikate	3,53	- 2,53	- 6,16
Poistot	- 14,13	- 14,17	- 14,44
Tulos	- 10,60	- 16,70	- 20,60

Taulukko 7

Laskentaoletukset:

- 1) Tasapainottamistoimenpiteitä ei tehdä Suunnittelukauden alijäämä on yhteensä **47,90** miljoonaa euroa.
- 2) Toimintakatteen kasvu 12,5 miljoonaa euroa vuosittain (vuosien 2007–2019 keskimääräinen kasvu)
- 3) Verotulot ja valtionosuudet Kuntaliiton ennusteen mukaisesti (tilastollinen poikkeama huomioiden)

Talouden tasapainottamistoimenpiteiden yhteenveto on esitetty alla. Tarkemmat erittelyt toimielimien esittämistä toimenpiteistä ovat käyttötalousosassa ko. toimielimen talousarviokortilla.

Toimielimien esittämät tasapainottamistoimenpiteet suunnittelukaudelle

M€	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tarkastuslautakunta	0,00	0,01	0,01
Kaupunginhallitus	4,24	0,22	0,22
Perusturvalautakunta	2,14	2,24	2,24
Sivistyslautakunta	0,70	0,96	0,96
Elinvoimalautakunta	1,37	1,37	1,37
Ympäristölautakunta	0,15	0,15	0,15
Yhteensä	8,60	4,95	4,95

Taulukko 8

Tasapainottamistoimenpiteet suunnittelukaudella ovat yhteensä **18,50** miljoonaa euroa. Kaupunginhallituksen myynti- ja korvaustuloihin on budjetoitu kertaluontoisena toimenpiteenä 4,0 miljoonan euron varaus pysyvien vas-

taavien myyntituotto vuodelle 2021.

Mikäli tasapainottamistoimenpiteet toteutuvat suunnitelman mukaisesti, muodostuu suunnittelukauden tulos seuraavasti:

Talouden toteutuminen suunnittelukaudella sisältäen toimielimien esittämät tasapainottamistoimenpiteet

M€	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintakate	- 382,21	- 393,76	- 401,30
Verotulot	270,47	274,27	281,24
Valtionosuudet	114,21	116,85	118,75
Rahoitustuotot	9,67	9,67	9,67
Vuosikate	12,13	7,03	8,35
Poistot	- 14,13	- 14,17	- 14,44
Tulos	- 2,00	- 7,14	- 6,08

Taulukko 9

Laskentaoletukset:

1) Toimenpiteet toteutuvat suunnitelman mukaisesti

3) Verotulot ja valtionosuudet Kuntaliiton ennusteen mukaisesti (tilastollinen poikkeama huomioiden)

2) Toimintakatteen kasvu 12,5 miljoonaa euroa vuosittain (vuosien 2007–2019 keskimääräinen kasvu)

Suunnittelukauden alijäämä on yhteensä **15,22** miljoonaa

JOHTOPÄÄTÖKSET

Kuntalaki 110.3 §:n mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa.

edellyttää aktiivisia toimenpiteitä kulujen karsimiseksi. Vuosina 2020 ja 2021 valtionosuudet valtion tukitoimien vaikuttavat positiivisesti tulokseen, mutta tulevana vuosina valtionosuuksien kasvu on varsin maltillista. Ilman valtion tukitoimia kumulatiivinen ylijäämä menetettäisiin viimeistään vuonna 2021.

Suunnittelukauden talouden tasapainon saavuttaminen edellyttää toimielimien esittämien toimenpiteiden lisäksi muita sopeutustoimia vuosille 2022 – 2023 kumulatiivisesti yhteensä 15,22 miljoonaa euroa, jotta kuntalain edellyttämä tasapainotusvaade toteutuu.

Tasapainottamistoimenpiteistä luopuminen vaikuttaa koko suunnittelukaudelle ja tulevien vuosien määrärahasoon. Kasvanut määrärahasato tulisi kattaa korvaavilla toimenpiteillä, jotta taloussuunnitelma olisi tasapainossa.

Rovaniemen nettomenojen kasvu (4,3 %) vuosina 2007–2019 on ollut valtakunnallista keskiarvoa (3,2 %) suurempaa. Käytännössä talouden tasapainon saavuttaminen edellyttää tulojen lisäämistä ja kulujen vähentämistä. Kunnallisessa toiminnassa toimintatulot ovat pieniä, kun niitä vertaa kokonaiskuluihin, joten talouden tasapainottaminen

Kuntalain 110.3 §:n mukainen talouden tavoitetilä suunnittelukaudelle

M€	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintakate	- 382,21	- 387,30	- 392,51
Verotulot	270,47	274,27	281,24
Valtionosuudet	114,21	116,85	118,75
Rahoitustuotot	9,67	9,67	9,67
Vuosikate	12,13	13,47	17,14
Poistot	- 14,13	- 14,17	- 14,44
Tulos	- 2,00	- 0,70	2,70

Taulukko 10

Toimintakate:

Vuosi 2021: Talousarvio 2020 verrattuna toimintakatteen vuosikasvu on 6,78 miljoonaa euroa (1,8 %).

Vuosi 2023: Ennakoitu verorahoituksen kasvu mahdollistaa 5,21 miljoonan euron (1,3 %) toimintakatteen kasvun.

Vuosi 2022: Ennakoitu verorahoituksen kasvu mahdollistaa 5,09 miljoonan euron (1,3 %) toimintakatteen kasvun.

Vuosina 2007–2019 toimintakatteen keskimääräinen vuosikasvu on ollut 12,5 miljoonaa euroa per vuosi.

Verorahoituksen arvioitu kehitys suunnittelukaudelle

	M€	ENN 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Verotulot		264,76	270,47	274,27	281,24
Valtionosuudet		120,29	114,21	116,85	118,75
Yhteensä		385,05	384,68	391,12	399,99
Muutos ed. vuosi €			- 0,37	6,44	8,87
Muutos ed. vuosi %			- 0,1 %	1,7 %	2,3 %

Taulukko 11

Ennakoitu verorahoituksen kasvu tulevina vuosina on keskimääräistä toimintakatteen kasvua (12,5 M€) pienempää. Suunnittelukauden toteutuminen edellyttää toimintakat-

teen kasvun rajoittamista noin 5 miljoonan euroon per vuosi, jotta taloussuunnitelma toteutuu.

Lainamäärän ja ylijäämän kehitys suunnittelukaudelle taloussuunnitelman toteutuessa

	1 000 €	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Vuosikate		9,37	12,13	13,47	17,14
Poistot		-14,84	-14,13	-14,17	-14,44
Tulos		-5,48	-2,00	-0,70	2,70
Investoinnit		17,55	15,00	20,10	21,60
Lainamäärän muutos (ei yhtiöt)		8,18	2,87	6,63	4,46
Lainamäärä yhteensä		259,64	262,51	269,14	273,60
Kumulatiivinen ylijäämä		8,44	6,44	5,74	8,44

Taulukko 12

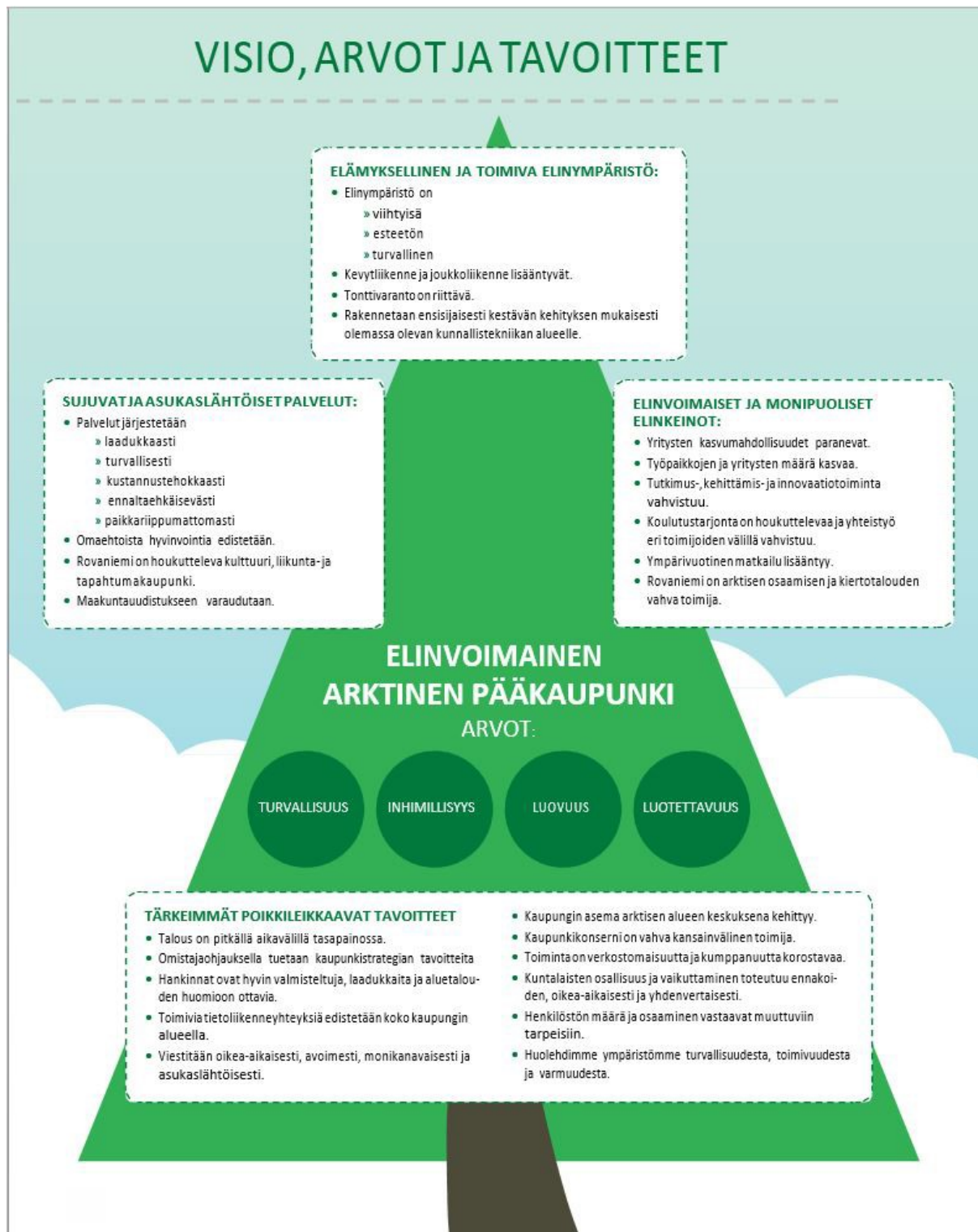
Lainamäärän ja yli/alijäämän kehitys suunnittelukaudelle ilman toimenpiteitä

	1 000 €	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Vuosikate		9,37	3,53	-2,53	-6,16
Poistot		-14,84	-14,13	-14,17	-14,44
Tulos		-5,48	-10,60	-16,70	-20,60
Investoinnit		17,55	15,00	20,10	21,60
Lainamäärän muutos (ei yhtiöt)		8,18	11,47	22,63	27,76
Lainamäärä yhteensä		259,64	271,11	293,74	321,50
Kumulatiivinen ylijäämä		8,44	-2,16	-18,86	-39,46

Taulukko 13

3 KAUPUNKIKONSERNIN STRATEGIA

3.1 Kaupunkistrategian tiivistelmä

PALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN JA STRATEGISET VALINNAT

PALVELUJEN JÄRJESTÄMISEN JA PALVELUVERKON YLEISET PERIAATTEET

- Kaupunkilaisten lakisääteiset palvelut toteutuvat ja asukkaat saavat muitakin hyvää elämää edistäviä laadukkaita palveluja tarpeidensa ja kaupungin rahoitusmahdollisuuksien puitteissa.
- Kansainvälisyys edellyttää kielitaitoista palvelua.
- Palveluverkko suunnitellaan vastaamaan palvelutarpeita toimintaympäristön muutokset kokonaisvaltaisesti huomioiden.
- Palvelun sisältö ja tarve ratkaisee, toteutetaanko se lähi-, alueellisena-, keskitettynä, liikkuvana vai sähköisenä/virtuaalisena palveluna.
- Kaupunkikonsernin tilat ovat tehokkaassa käytössä sekä turvallisia ja terveitä. Tilojen elinkaari, yhteiskäyttö ja muunneltavuus otetaan huomioon tiloja suunniteltaessa. Kaupungin tilahallintaa vahvistetaan ja tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan.
- Palvelun tuottajaksi valitaan se, joka kokonaisvaltaisesti parhaiten toteuttaa palvelujen järjestämisen periaatteita. Tuottaja voi olla joko kaupungin omasta palveluorganisaatiosta tai ulkopuolinen palveluntuottaja.
- Asukkaille luodaan mahdollisuuksia valita itsellensä sopiva palveluntuottaja, esimerkiksi palvelusetelin avulla.
- Kylien asukkaille kehitetään ja taataan riittävät ja yhdenvertaiset palvelut tarvelähtöisesti.

KESKEISIMMÄT KAUPUNGIN ELINVOIMAISUUTTA VAHVISTAVAT STRATEGISET VALINNAT

- Kaupungin ydinkeskustaa elävöitetään viihtyisäksi ja toimivaksi asukkaiden ja matkailijoiden kohtauspaikaksi ja palvelukeskittymäksi.
- Kaupungin keskustan jokivarren matkailun ja vapaa-ajan toiminnallisuutta ja asumista kehitetään.
- Rantavitikan korkeakoulu- ja Arktikumin biokampusalueen kehittymistä edistetään.
- Rovaniemen asema arktisena koulutus-, kokous- ja tutkimuskeskittymänä vahvistuu.
- Ounasvaaran aluetta kehitetään liikunta-, hyvinvointi- ja matkailukeskittymäksi.
- Napapiiri – SantaPark -lentokenttäaluetta kehitetään matkailun tarpeisiin.
- Rovaniemen kylien elinvoimaisuutta edistetään niiden vahvuuksia hyödyntäen.

3.2 Kaupunkistrategian seurantamittarit

Tavoitemittari	lähtötilanne 2018	Tavoite 2021	Tavoite 2025
Väestömäärä kasvaa vuosittain (TK)	62 922 (31.12.2018)	63 685 (+763, +1,2 %)	64 545 (+1 097, +1,7 %)
Työttömyysaste (TEM)	2018, ka.: 11,5 %	13,0 %	10,5 %
Väestöllinen huoltosuhde heikkenee Tilastokeskuksen ennustetta vähemmän (TK)	55 (2018)	58 (TK: 60)	63 (TK: 65)
Rekisteröityneiden yöpymisten määrä kasvaa	663 603 (2018)	400 000 (-263 603, -6,5 %)	700 000 (+300 000, 75,0 %)
Kaavavaranto on suurempi kuin määritelly tonttimäärä.	Tonttimäärä 171	Kaavavaranto > Tonttimäärä	Kaavavaranto > Tonttimäärä
Keskimääräisesti elämänlaatunsa hyväksi kokevien osuus kasvaa (ATH-tutkimus)	61,8 % (2018) Koko maa 60,1 %	Noin 65 %	Yli 70 %
Sairastavuusindeksi laskee (Kela)	110,3 (2018)	105,0	100,0
Kansantauti-indeksi laskee (Kela)	119,8 (2018)	115,0	110,0
Palvelutytytyväisyyskyselyn tulokset ovat hyvällä tasolla	Kyselyjä toteutetaan yksiköittäin. Selvitetään yhtenäisen koko kaupungin kyselyn mahdollisuutta.	Kyselyjä lisätään, kehitetään ja tuloksia seurataan.	Tulokset paranevat
Kaupunkikonsernin tilikauden tulos on positiivinen	-7,3 milj. euroa (2018)	0,0 milj. euroa	10,0 milj. euroa
Konsernin lainamäärä euroa / asukas	4 270	5 610	7 378*
Konsernin omavaraisuusaste prosenttia	47,0	40,0	40,0
Peruskaupunki vuosikate euroa / asukas	-104,10	190,48	232,63
Peruskaupunki tilikauden tulos milj. euroa	-22,1	-2,0	0,0
Osallisuus toteutuu päätöksenteossa	Toteutuu asukasta koskevilla päätöksissä	Toteutuu osana toimintaa	Osa vakiintuneita toimintatapoja

Taulukko 14

*Sisältää Lapin sairaanhoitopiirin keskussairaalan laajennusinvestoinnin (Rovaniemen osuus 53,28 %). Laajennushankkeen kustannusarvio on 139 milj. euroa (10.6.2020 Sairanhoitopiirin kuntayhtymän valtuusto).

3.3 Kaupunkikonsernin talous ja tavoitteet

Rovaniemen kaupunkikonsernin taloussuunnittelun lähtökohdaksi on, että talouden tunnusluvut tulee pitää vähintään nykyisellä tasolla. Uusi kuntalaki korostaa kuntakonsernin johtamista ja ohjausta. Vuodesta 2017 lähtien kunnan talouden kestävyyttä on arvioitu konsernitason kriisikuntakriteerien avulla. Kriteereitä on uudistettu siten, että tunnuslukuja ja raja-arvoja on muutettu. Uusien raja-arvojen soveltaminen tapahtuu vuonna 2022.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määrässä. (ei muutosta nykyiseen)
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa

TAI

- jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot:
 - kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia (nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate)
 - kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (nykyisin 1 prosenttiyksikkö)
 - asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla (nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä)

- konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 (nykyisin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %).

Konsernin ja tytäryhtiöiden sekä kuntayhtymien tulostavoitteet

- 1) Kuntakonsernin vuosikate on positiivinen ja kattaa poistot
- 2) Kuntakonsernin asukaskohtainen lainamäärä ei kasva yli kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen arvon
 - Rovaniemi tilinpäätös vuonna 2018 (lähtötilanne): 4 268 euroa / asukas
 - Koko maa tilinpäätös vuonna 2018 (lähtötilanne): 6 540 euroa / asukas
- 3) Kuntakonsernin omavaraisuusaste on parempi kuin kaikkien kuntakonsernien keskimääräinen arvo
 - Rovaniemi tilinpäätös vuonna 2018 (lähtötilanne): 47,0 %
 - Koko maa tilinpäätös vuonna 2018 (lähtötilanne): 43,5 %

Tytäryhteisökohtaiset taloudelliset tavoitteet

- 1) Yhteisön tilikauden tulos on vuosittain positiivinen
- 2) Yhteisön tulo-rahoitus kattaa liiketoiminnan käyttö- ja pääomakulut
- 3) Liiketoiminnan riskit on suojattu siten, ettei yhtiöiden perustehtävän toteutus vaarannu
- 4) Kuntayhtymien kustannustason nousu ei ylitä yleistä kustannustason nousua ja kaupungin peruspääomalle tulee maksaa vähintään 3 % korko. Ounastähti kuntayhtymän tavoitteena on tulouttaa kaupunginvaltuuston päättämä euromäärä.

Tytäryhteisöjen tulostavoitteet

Napapiirin Energia ja Vesi -konsernin

tavoitteena on tehdä tilikausittain positiivinen tulos ennen tilinpäätössiirtoja, satunnaisia eriä ja veroja. Konsernin tulee varautua maksamaan Rovaniemen kaupungille sijoitetulle pääomalle vähintään 8,3 miljoonan euron tuotto vuodessa

Tunnusluku	TA 2021
Liikevaihto (1000 €)	71 959
Tilikauden voitto / tappio (1000 €) (ennen tp-siirtoja ja veroja)	2 096
Bruttoinvestoinnit (1000 €)	28 400
Nettoinvestoinnit (1000 €)	26 541
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)	13 396
Konsernin sisäiset lainat (1000 €, 31.12)	163 742
Omavaraisuusaste (%)	28,5
Henkilöstömäärä (lkm)	130

Rovakaira Oy:n tulostavoite on tehdä tilikausittain sellainen tulos, että yhtiö voi maksaa omistajilleen vähintään 1,26 miljoonan euron osingon (Rovaniemi 39,85 %).

Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy

Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy:n tavoitteena on tehdä tilikausittain positiivinen tulos.

Yhtiö rakentaa tytäryhtiönsä kautta kaupungin päättämät toimitilainvestoinnit. Yhtiön rahoitusrakenne tulee olla sellainen, että yhtiö ilman kaupungin sijoituksia kykenee tulo-rahoituksellaan hoitamaan kaikki yhtiölle kuuluvat käyttö- ja pääomakulut.

	Tunnusluku	TA 2021
Liikevaihto (1000 €)		13 176
Tilikauden voitto / tappio (1000 €)		1 169
(ennen tp-siirtoja ja veroja)		
Bruttoinvestoinnit (1000 €)		7 450
Nettoinvestoinnit (1000 €)		7 450
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)		28 379
Konsernin sisäiset lainat (1000 €, 31.12)		34 783
Omavaraisuusaste (%)		37,0
Henkilöstömäärä (lkm)		6

Napapiirin Residuum Oy

Napapiirin Residuum Oy:n tavoitteena on tehdä tilikausittain positiivinen toiminnallinen tulos ilman kaupungin lisäsijoituksia ja kattaa tulo-rahoituksellaan vieraanpääoman lyhennykset ja korot. Yhtiön tulee varautua lain mukaisiin kaatopaikan jälkihoitovelvoitteisiin.

	Tunnusluku	TA 2021
Liikevaihto (1000 €)		6 800
Tilikauden voitto / tappio (1000 €)		300
(ennen tp-siirtoja ja veroja)		
Bruttoinvestoinnit (1000 €)		600
Nettoinvestoinnit (1000 €)		600
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)		1 400
Konsernin sisäiset lainat (1000 €, 31.12)		1 600
Omavaraisuusaste (%)		50
Henkilöstömäärä (lkm)		13

Lappica Oy

Lappica Oy:n tavoitteena ei ole tuottaa omistajille tuloutettavaa voittoa, vaan hinnaltaan ja laadultaan kilpailukykyisiä palveluita ja saavuttaa positiivinen tulos. Kaupungin ja Lappica Oy:n välisessä palvelusopimuksessa tulee huomioida kaupungin henkilöstömäärän aleneminen. Tavoitteena on, että kaupungin kokonaissopimuksen hintataso laskee nykytasoon verrattuna.

	Tunnusluku	TA 2021
Liikevaihto (1000 €)		5 707
Tilikauden voitto / tappio (1000 €)		0,0
(ennen tp-siirtoja ja veroja)		
Bruttoinvestoinnit (1000 €)		0
Nettoinvestoinnit (1000 €)		0
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)		0
Konsernin sisäiset lainat (1000 €, 31.12)		0
Omavaraisuusaste (%)		>20
Henkilöstömäärä (lkm)		49
Henkilöstömäärä (htv)		45

Peruspalvelukuntayhtymiltä edellytetään, että ne maksavat kuntien peruspääomalle perussopimuksen mukaisesti vähintään 3 prosentin koron.

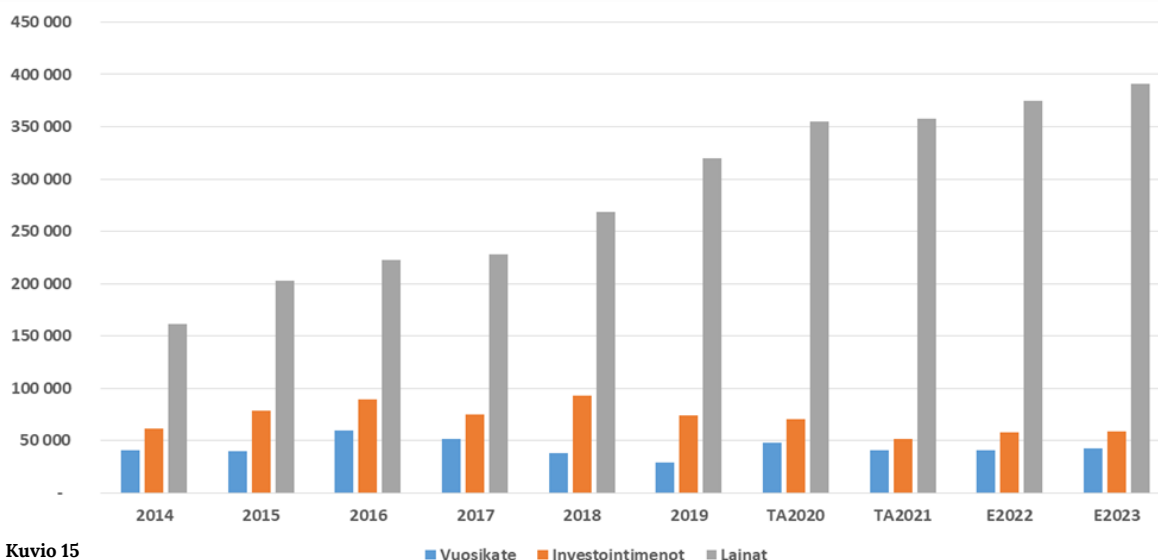
Ounastähti kehittämiskuntayhtymältä tavoitteena on tulouttaa kaupungille vähintään 1,3 miljoonaa euroa vuonna 2021.

Osakkuus- ja yhteisyyhteisöille, yhdistyksille ja säätiöille asetettavat taloustavoitteet

Kaupunginvaltuuston linjausten mukaisesti tulee yhteisön toiminnan ja kaupungin omistuksen yhteisössä palvella kaupunginvaltuuston asettamia strategisia tavoitteita. Kaupungille palveluja tuottavien yhteisöjen tavoitteena tulee olla positiivinen tulos. Kustannusten nousu pitää pyrkiä kattamaan ulkoista tulo-rahoitusta lisäämällä ja toimintaa

tehostamalla. Lisäksi yhteisöjen tulee olla omalla tulorahoituksellaan kannattavia ilman kaupungin lisäjoituksia. Tuloutusten osalta tavoitteena on säilyttää vähintään nykyinen taso.

Konsernin vuosikate, investoinnit ja lainat (t€)

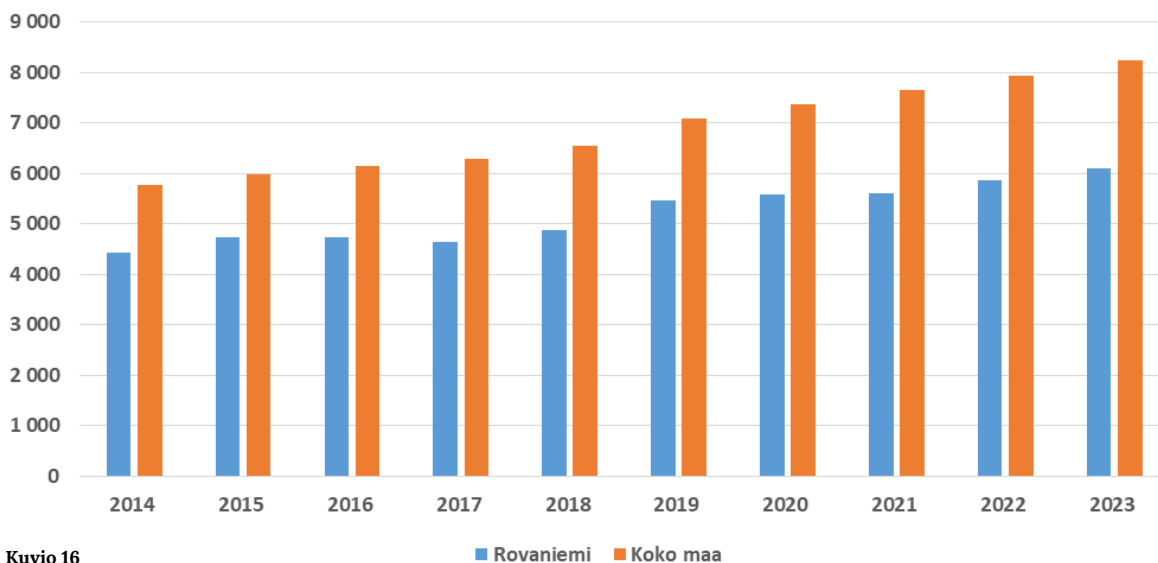

Kuvio 15

(Huom. LSHP:n investointia ei ole huomioitu). Rovaniemen kaupunkikonsernin vuosikate on arvioitu olevan noin 25–30 miljoonan euron tasolla ja konsernin investointien nettomenot ovat suunnittelukaudella yhteensä 168,4 miljoonaa euroa. Vuosikatearvio sisältää kuntayhtymien konserniin tuoman vuosikatteen.

Investointisuunnitelmaan perustuen, konsernin lainamäärä voi nousta vuoteen 2023 mennessä 392 miljoonaan euroon. On huomioitavaa, että investoinneissa on huomioitu vain peruskaupungin investoinnit.

Konsernin lainakanta eur/asukas

Kuvio 16

Vuonna 2019 Rovaniemi-konsernin lainamäärä toteutuneen asukasmäärän mukaan on ollut 5 073 eur/asukas. Koko maassa lainamäärä oli keskimäärin 7 048 eur/asukas. Investointien ja niihin otettujen lainojen toteutuessa arvioidun mukaisesti kaupunkikonsernissa on lainaa 6 108 eur/

asukas vuonna 2023. Koko maassa lainakanta arviolta 8 237 eur/asukas. Rovaniemen kaupungin tulevaisuuden lainanhoitokykyyn tulee vaikuttamaan mahdollinen SOTE-uudistus.

3.4 Talousarvion rakenne ja sitovuus

Talousarvion rakenne

Talousarviorakenteessa noudatetaan kuntaliiton talousarviosuosituksia. Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, tuloslaskelmaosan, investointien ja rahoituksen näkökulmista.

Käyttötalousovosassa asetetaan palveluille tavoitteet ja budjetoidaan niiden toteuttamisessa tarvittavat määrärahat. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden hankinta, sekä rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttötalouden menoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Kaupungin palvelutuotanto ja hallinto jaetaan rahoitustavan perusteella budjettirahoitteisiin ja kohderahoitteisiin tehtäviin. Budjettirahoitteiset tehtävät rahoitetaan valtuuston verorahoitukseen perustuvilla määrärahoilla. Kohderahoitteisten yksiköiden rahoitus perustuu sisäiseen ja ulkoiseen tulorahoitukseen, jossa palvelujen tuottamisesta saadaan myynti- ja maksutuottoja.

Budjettirahoitteiset tehtävät vuonna 2021 ovat:

- Ulkoinen tarkastus- ja arviointi
- Hallinto- ja tukipalvelut
- Perusturvapalvelut
- Sivistyspalvelut
- Elinvoimapaalvelut
- Ympäristövalvonta

Kohderahoitteiset tehtävät vuonna 2021 ovat:

- Tilapalvelukeskus
- Ruoka- ja puhtaushuolto

Talousarvion sitovuus

Valtuuston ja toimielinten päätösvalta ja vastuu

Kaupunginvaltuusto käyttää kaupungin ylintä päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa valtuusto hyväksyy toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet tulevalle talousarviovuodelle ja sitä seuraavalla kaksivuotisella suunnittelukaudella. Talousarvio pohjautuu voimassa olevaan kuntalakiin, hyväksytyyn kaupunkistrategiaan ja muihin kaupunginvaltuuston päätöksiin sekä kaupunginhallituksen antamiin ohjeisiin.

Käyttötalousovosassa valtuusto päättää sitovat määrärahat toimielimille hallinnon ja palvelujen järjestämistä ja tuottamista varten. Toimielimet voivat päättää määrärahojensa tarkemmasta käytöstä hyväksymissään käyttösuunnitelmissa.

Valtuusto hyväksyy talousarvion yhteydessä toimielinten ja konserniyhteisöjen tuloskortit, joissa määritellään sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuodelle.

Investointien osalta sitovuustaso on määritelty luvussa kuusi (6).

Kaupungin talousarvion rahoittamisesta vastaa ja päättää kaupunginvaltuusto. Kaupunginvaltuusto päättää lainanoton määrästä.

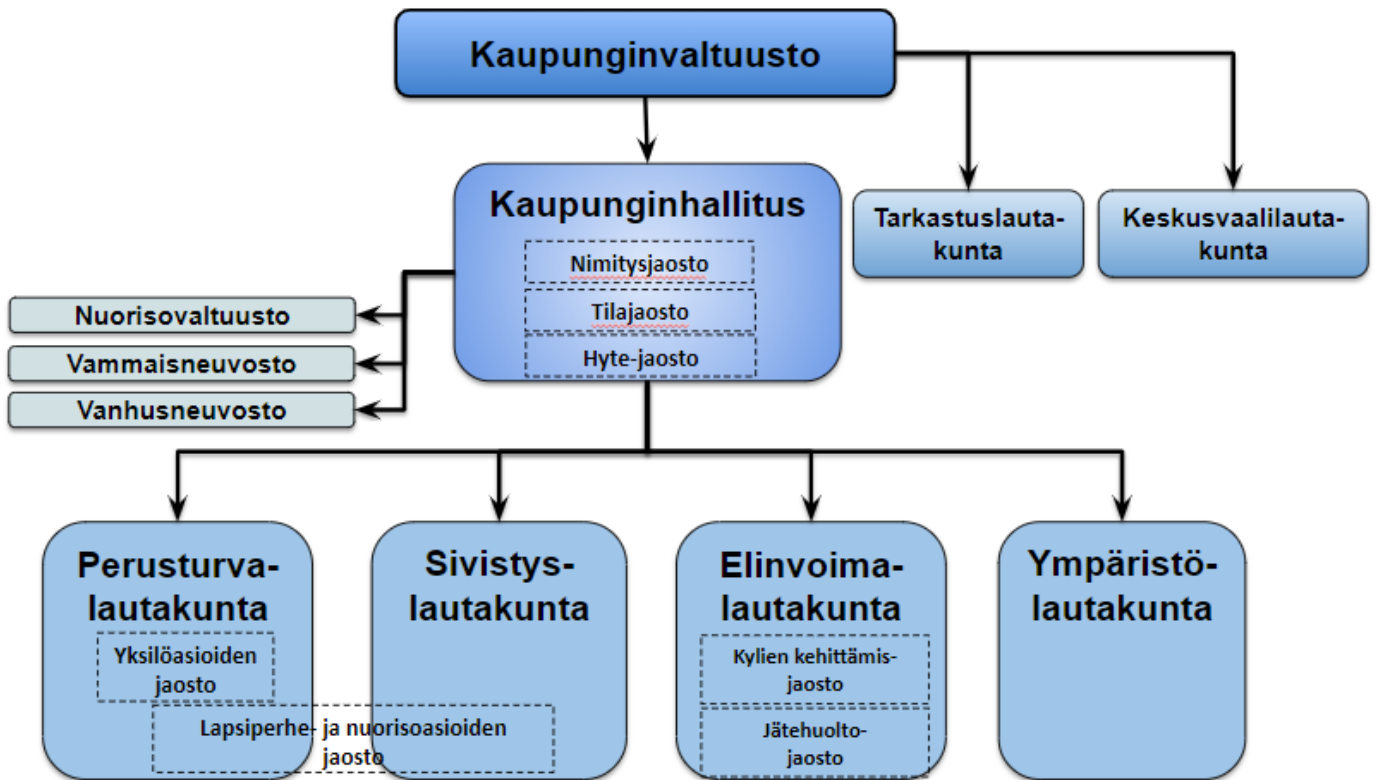
Kaupunginvaltuuston päätösten täytäntöönpanosta vastaa kaupunginhallitus ja sen alainen viranhaltijaorganisaatio. Kaupunginhallitus hyväksyy erilliset talousarvion täytäntöönpano-ohjeet. Kaupunginhallitus on lisäksi velvollinen toimittamaan kaupunginvaltuustolle osavuosikatsauksen kerran vuodessa ja tilinpäätöksen talousarviovuotta seuraavan toukokuun valtuustoon.

Kuntalain 125 §:n nojalla tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet (kaupunginhallitus, lautakunnat ja niiden jaostot, liikelaitosten johtokunta sekä virallisesti asetetut toimikunnat) ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisina viranhaltijoina pidetään toimielimen esittelijöitä ja toimielimen tehtäväalueilla itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita, jotka ovat suoraan toimielimen alaisia.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu johtamastaan toiminnasta sekä omasta että alaisensa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että viranhaltijan toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja viranhaltijalle voidaan myöntää vastuuvapaus. Viime kädessä harkintavalta siitä, ketkä ovat tilivelvollisia, voidaan katsoa olevan tilintarkastuskertomuksen antavalla tilintarkastajalla. Kaupunginvaltuusto päättää tarvittaessa erillisellä päätöksellä tarkemmin tilivelvollisuudesta tarkastuslautakunnan esityksestä.

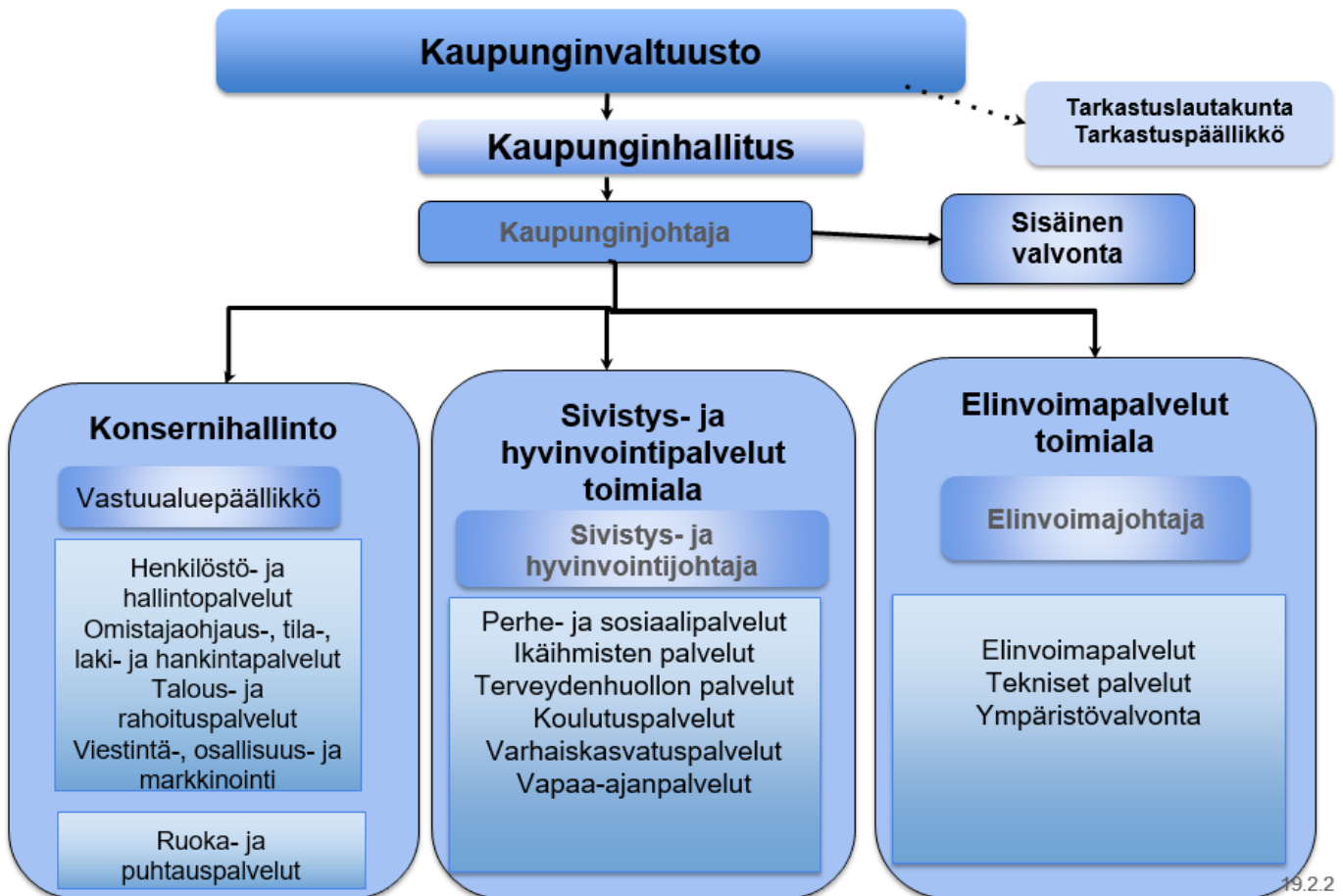
3.5 KAUPUNGIN ORGANISAATIO

3.5.1 Luottamushenkilöorganisaatio

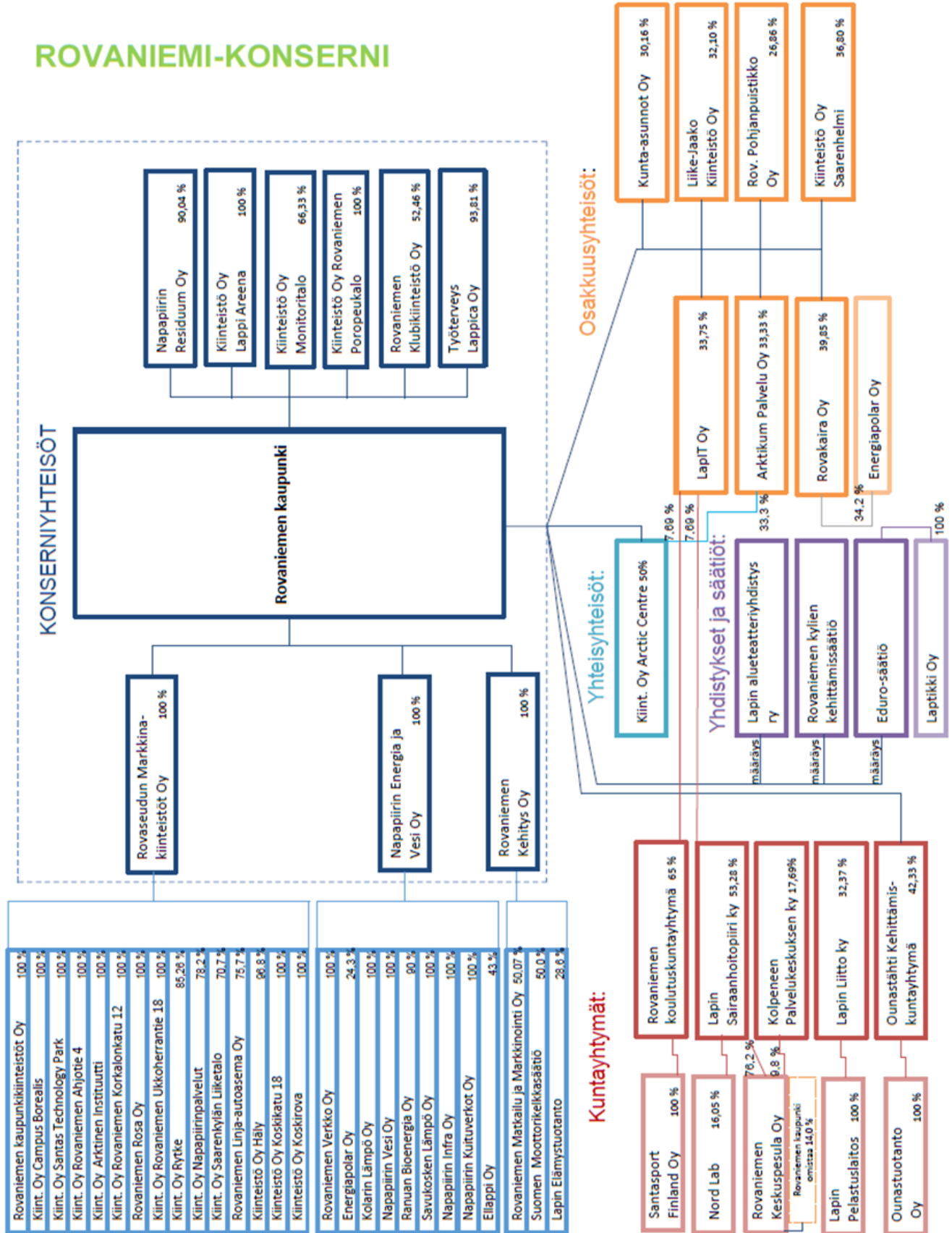
Kuvio 17

3.5.2 Henkilöstöorganisaatio

Kuvio 18

3.5.3 Konsernirakenne

Konserniyhteisöjen omistusosuudet

TYTÄRYHTEISÖT:	OMISTUSOSUUS (%) v. 2019
Kiinteistö Oy Rovaniemen Poropeukalo	100,00
Napapiirin Energia ja Vesi Oy	100,00
Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy	100,00
Kiinteistö Oy Lappi Areena	100,00
Rovaniemen Kehitys Oy	100,00
Työterveys Lappica Oy	93,81
Napapiirin Residuum Oy	90,04
Kiinteistö Oy Monitoritalo	66,33
Rovaniemen Klubikiinteistö Oy	52,46
KUNTAYHTYMÄT	
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä	65,00
Lapin sairaanhoitopiirin ky	53,28
Ounastähti Kehittämiskuntayhtymä	42,33
Lapin liitto ky	32,37
Kolpeneen Palvelukeskuksen ky	17,69
OSAKKUUSYHTEISÖT	
Rovakaira Oy	39,85
Kiinteistö Oy Saarenhelmi	36,80
LapIT Oy	33,75
Arktikum Palvelu Oy	33,33
Kiinteistö Oy Liike-Jaako	32,10
Kunta-asunnot Oy	30,16
Rovaniemen Pohjanpuustikon autotalo Oy	26,86
YHTEISYHTEISÖT	
Kiinteistö Oy Arctic Centre	50,00
YHDISTYKSET JA SÄÄTIÖT	
Lapin aluetatteriyhdistys ry	määräysv.
Rovaniemen kylien kehittämissäätiö	määräysv.
Eduro-säätiö	määräysv.

Taulukko 16

3.6 Henkilöstö

Tärkeimpänä tavoitteena vuodelle 2021 on parantaa henkilöstön työhyvinvointia ja vähentää sairauspoissaoloja.

Työhön liittyvien kuormitustekijöiden tunnistaminen ja hallinta sekä henkilöstön voimavarojen vahvistaminen ja osaamisen kehittäminen kaupungin työpaikoilla ovat keskeisiä työhyvinvointiin vaikuttamisen keinoja. Niiden avulla vähennetään sairaus- ja tapaturmakustannuksia, tehostetaan työajan käyttöä sekä kehitetään organisaation toimintaa ja parannetaan tuottavuutta.

Työhyvinvoinnin johtaminen liittyy kiinteästi taloudellisten tavoitteiden toteuttamiseen ja palveluiden tuottamiseen. Hyvinvoiva henkilöstö tuottaa laadukkaita palveluita ja sitä kautta parempaa asiakaskokemusta sekä toiminnan tulokellisuutta. Tätä tukee organisaatiokulttuuri, jossa henkilöstö kehittää ja oppii, johtaminen on mahdollistavaa ja yhteisöllisyys on vahvaa. Johtamista vahvistetaan selkeyttämällä johtamiskokonaisuuksia ja kouluttamalla esimiehiä.

Henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämiseksi reagoidaan nopeasti yhdessä työterveyshuollon, tilapalvelujen ja henkilöstöhallinnon kanssa. Korvaavan työn käytäntöä lisätään.

Kaupungin houkuttelevuutta työnantajana edistetään lisäämällä työn joustavuutta ja perheystävällisyyttä sekä tarjoamalla mahdollisuuksia vetovoimaisiin urapolkuihin.

Tavoitetta toteutetaan myös viestimällä kaupungin työmahdollisuuksista ja tukemalla henkilöstön osaamisen kehittämistä esimerkiksi oppisopimuskoulutuksen, täydennyskoulutuksen ja omaehtoisen kouluttautumisen muodoissa. Kaupunki panostaa verkko-oppimisen kehittämiseen ja hyvään perehdytykseen.

Edellä todettujen tavoitteiden edistämiseksi on suunniteltu toteutettavaksi vuonna 2021 seuraavia toimenpiteitä:

Rekrytoinnit

Miten saamme rekrytoitua ammattitaitoista ja työkykyistä henkilöstöä?

1. Anonyymin rekrytoinnin käyttäminen kaikissa rekrytoinneissa yhdenvertaisuuden ja työnantajamaineen kehittämiseksi.
2. Kaupungin työnantajamaineen järjestelmällinen kehittäminen. Kohdennettu rekrytointimarkkinointi erityisesti niille kohderyhmille, joissa henkilöstön saatavuus on huono.
3. Matalan kynnyksen väylien avaaminen vaikeasti rekrytoitaviin tehtäviin (oppisopimuskoulutuksen ja oppilaitosyhteistyön lisääminen).

Työhyvinvointi

Miten pidämme henkilöstön hyvinvoivana ja työkykyisenä?

1. Välitön puuttuminen työpahoinvointiin.
2. Toimiva työsuojelu ja -turvallisuusjohtaminen.
3. Työhyvinvoinnin tason säännöllinen mittaaminen, tyhy-suunnittelu ja toimenpiteiden toteuttaminen.
4. Kohdennetut toimenpiteet korkeiden poissaolojen

palvelualueille.

5. Esimiestyön arviointi ja kehittäminen.
6. Osaamisen kehittäminen (erityisesti verkko-oppimisen, työkierron ja täydennyskoulutuksen keinoin).
7. Esimiesten vahva tukeminen palvelussuhde- ja työhyvinvointiasioissa (ml. työturvallisuus).
8. Varmistetaan, että jokainen työntekijä ja esimies käy vuoden aikana kehityskeskustelun.
9. Esimiestyön resurssien varmistaminen.
10. Kehitetään ja joustavoitetaan työskentelytapoja ja -tiloja.
11. Jatketaan henkilöstöohjeistusten uudistamista sisällöltään työntekoa joustavoittaviksi ja perheystävällisiksi.
12. Esimiesten kouluttaminen sairauspoissaolojen vähentämismallin sisällöstä.
13. Rekrytoidaan työhyvinvointiasiantuntija/-asiantuntijoita tukemaan esimiehiä ja henkilöstöä sairauspoissaolojen vähentämiseksi.
14. Nopea reagointi mahdollisiin sisäilmaongelmiin.

Osaamisen kehittäminen

Miten vahvistamme henkilöstön voimavaroja osaamista kehittämällä?

1. Verkko-oppimisympäristön kehittäminen sen varmistamiseksi, että esimiehille ja henkilöstölle on koulutusta saatavilla kaikkina ajankohtina.
2. 360-arviointien toteuttaminen uusille esimiehille noin kuuden kuukauden kuluttua työnteon aloituksesta.
3. Työkierron ja perehdytyksen vahvistaminen.

Palvelussuhdeasiat

Miten varmistamme, että palvelussuhdeasiat hoituvat mahdollisimman tehokkaasti?

1. Prosessin vakioiminen ja esimiesten tuen vahvistaminen.
2. Palvelussuhdeasioiden keskittäminen niiltä osin, kuin tehtävät voidaan hoitaa keskitetysti tehokkaammin (esimerkiksi palkkojen määrittely, yhteistoimintamenettelyt, virka- ja tehtävämuutosten valmistelu).
3. Palkkahallinnon prosessien tuottavuuden parantaminen ja kustannusten vähentäminen.
4. Kaikkien tehtäväkuvausten kokoaminen sähköiselle alustalle.

Työsuojelu ja turvallisuus

Miten huolehdimme työnteon turvallisuudesta ja terveellisyydestä?

1. Työsuojeluraportoinnin kehittäminen uuden ohjelman avulla.
2. Turvallisuusryhmien toiminnan vahvistaminen.
3. Organisaation turvallisuusasioissa saaman tuen arvioiminen ja suuntaaminen tarvittavilta osin uudelleen.
4. Turvallisuuskoulutusten lisääminen.

Osavuositarkastuksessa ja tilinpäätöksessä seurattavat mittarit:	4.	Henkilöstökoulutukseen osallistuminen (tavoite 3 pv/työntekijä)
1. Työhyvinvointikyselyn tulosten vertailu edellisen kyselyn tuloksiin	5.	Sairauspoissaolot/työntekijä laskevat v. 2020 verrattuna
2. Psykososiaalisen kuormituksen indeksiluku	6.	Työterveyshuollon kustannukset/työntekijä, vertailu
3. Työn vaarojen ja haittojen arvioinnin indeksiluku		

Henkilöstökulut vuosina 2019–2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Henkilöstökulut M€	145,70	147,10	151,90
Muutos ed. vuoteen M€		1,40	4,80
Muutos ed. vuoteen %		0,90	3,30

Taulukko 17

Henkilöstösuunnitelma vuoden 2021 talousarvioon ja vuosien 2022-2023 taloussuunnitelmaan

Virat ja toimet, vuosina 2020 - 2023	2020	2021	2022	2023	Muutos vuosina 2020 - 2023
Elinvoimapalvelujen toimiala	121,75	127,75	130,75	130,75	9,5
Sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimiala	2 481,30	2 464,50	2 464,50	2 466,50	-14,8
Konsernihallinto	230,00	233,50	231,50	230,50	0,5
KOKO KAUPUNKI YHTEENSÄ:	2833,05	2825,75	2826,75	2827,75	-5,25

Taulukko 18

3.7 SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan lähtökohdat

Rovaniemen kaupunkikonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutetaan kuntalain, valtuuston hyväksymän riskienhallintapolitiikan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen ja hallintosäännön mukaisesti.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on jatkuvaa toimintaa suunnittelun, päätöksenteon, toimeenpanon ja valvonnan muodostamassa toimintaketjussa. Sisäinen valvonta on kaupungin toimielinten, johdon ja henkilöstön toteuttama prosessi, jonka tehtävänä on tuottaa kohtuullinen varmuus siitä, että organisaation toimintoihin, raportointiin ja vaatimustenmukaisuuteen liittyvät tavoitteet toteutuvat. Riskienhallinta järjestetään kaupunkikonsernin palvelutuotannon, hyvän hallinnon ja yleisen turvallisuuden perustaksi. Se on alhaalta ylöspäin rakennettu kokonaisuus, jonka lopputuotteena muodostuu kokonaiskuva kaupunkikonsernin merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallinnasta.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kattavat kaupungin koko toiminnan, hallinnon ja talouden järjestämisen niin peruskaupungin kuin kaupunkikonsernin osalta. Tilintarkastaja tarkastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden.

Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- ja konsultointitoimintaa. Tarkastuksilla tuetaan organisaatiota toiminnan kehittämisessä ja tavoitteiden saavuttamisessa. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään kaupunginhallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteet suunnittelukaudella

Tulevalla suunnittelukaudella sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelmat valmistellaan uusitun ohjeen mukaisesti. Konserniyhteisöjen hallitukset ja kaupungin toimielimet päättävät yhteisönsä/toimialansa sisäiseen valvontaan liittyvistä toimenpiteistä, tunnistavat, arvioivat ja priorisoivat vuosittain keskeisimmät riskit, sekä laativat tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet vahinkojen varalle ja suunnitelmat korjaavista toimenpiteistä mahdollisissa vahinkotapauksissa.

Toimialajohtajat ja konserniyhtiöiden toimitusjohtajat vastaavat palvelutoimintansa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallintasuunnitelmasta sekä riskienhallinnan toimeenpanosta ja arvioinnista. Esimiehet varmistavat valvonnan keinoin, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan, hyväksytyllä tavalla ja tehtävään osoitettujen voimavarojen puitteissa. Esimiehet tekevät sisäisen valvonnan arvioinnin omalla vastuualueellaan. Kaupungin työntekijät noudattavat työssään hyvää riskienhallintaa ja raportoivat läheltä piti tilanteista sekä tiedottavat esimiehilleen toimintaan liittyvistä riskeistä ja kehittämismahdollisuuksista. Kaupunginjohtaja antaa tarvittaessa täsmentäviä ohjeita ja määräyksiä valvonnasta vastaaville viranhaltijoille.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan tilaa ja tuloksellisuutta seurataan ja arvioidaan säännönmukaisesti talousarviovuoden aikana. Konserniyhteisö-

jen hallitukset ja kaupungin toimielimet antavat sisäisen valvonnan selonteon ja raportoivat edellisen toimintakauden aikaiset riskipoikkeamat. Raportissa arvioidaan riskienhallinnan toimivuus ja riittävyys sekä kuvataan riskien toteutumisen aiheuttamat toimenpiteet ja ennalta ehkäisy tulevaisuudessa. Turvallisuuspäällikkö kokoaa tietoa riskeistä ja valmistelee vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä esitettävän riskienhallintaraportin kaupunginhallitukselle.

Sisäisen tarkastuksen riskiperusteinen vuosisuunnitelma rakentuu kaupunkikonsernin tavoitteita uhkaavien riskien ja niiden hallintamenetelmien sekä sisäisen valvonnan toimivuuden arviointiin ja päätöksenteossa käytettävän tiedon luotettavuuden ja riittävyyden varmistamiseen. Vuosisuunnitelma yksilöityy kaupunginjohtajan esiin nostamista tarpeista. Sisäinen tarkastaja hankkii organisaatiosta tietoa riskienhallinnasta ja tuottaa siitä varmennustietoa.

Kaupunginhallitus antaa kaupungin toimintakertomukseen tulevan sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan selonteon sekä arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä ja niiden hallinnasta.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa kehitetään osana sisäisten prosessien kehittämistä. Kehittäminen lähtee siitä, että riskit hallitaan siellä missä ne syntyvät. Riskien hallintaa tuetaan muun muassa viestinnän, yhteisten toimenpiteiden suorittamisen ja yhteistyön organisaation ulkopuolella olevien tahojen kanssa.

Kaupunginjohtajan nimeämä riskienhallintaryhmä ylläpitää ja kehittää riskienhallinnan ohjeita, apuvälineitä, menetelmiä ja muita seurantamenetelmiä. Ryhmä järjestää riskienhallintaan liittyviä asiantuntijapalveluita ja koulutusta sekä huolehtii riskienhallintaan liittyvästä yleisestä tiedottamisesta. Lisäksi riskienhallintaryhmä ohjeistaa ja seuraa toimialojen ja liikelaitosten riskienhallintaa. Riskienhallintaryhmä selvittää sähköisten raportointityökalujen käyttöön-ottoa. Hankinnan tavoitteena on yhtenäistää raportointia ja varmistaa tietosuojan ja tietoturvan toteutuminen.

Riskienhallintatyöryhmän jatkaa eri toimijoiden kuulemisia riskienhallinnan käytännön järjestelystä ja riskienhallintasuunnitelmasta. Kuuleminen sovitaan yhteistyössä sisäisen tarkastuksen kanssa, jotta kuuleminen ja sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma tukevat toisiaan mahdollisimman tehokkaasti.

3.8 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkaalleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (Kuntalaki 1 §). Kaupungin organisaatiossa tämä tarkoittaa, että hyvinvoinnin edistäminen (Hyte) on kunnan perustehtävä ja tehtävä työ lopulta edistää kaupunkilaisen hyvinvointia, riippumatta siitä, millä toimialalla työtä tehdään.

Hyvinvoinnin ja terveyden kokonaiskehittäminen ja koordinaatio kaupungin toimialoilla sekä muihin toimijoihin johdetaan kaupungin konsernihallinnosta. Vastaavana toimielimenä toimii hallintosäännön mukaisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto.

Vuonna 2021 laaditaan laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2020. Hyvinvointikertomus sisältää laaja-alaisen katsauksen indikaattoreista ja arvioinnin hyvinvointisuunnitelman toteutumisesta kuluneella valtuustokaudella. Vuosille 2019-2020 laaditun hyvinvointisuunnitelmaan asetetut painopisteet olivat (KV 11.12.2017, §162):

- Aktiivinen, terveellinen ja turvallinen arki ja asuminen
 - Työllisyyden edistäminen
 - Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen
- Valmistautuminen maakuntaudistukseen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto (15.9.2020 §20) on esittänyt kaupunginhallitukselle, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelu ja arviointi valtuustokaudella 2021-2024 aikataulutetaan talouden ja toiminnan suunnittelun vuosikelloon. Laaja hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021-2024 sisältää em. hyvinvointikertomuksen pohjalta nostetut painopisteet.

Vuoden 2019 suppean hyvinvointikertomuksen pohjalta tehtävät huomioon otettavat tarkennukset (KV 15.6.2020 §42):

1. Henkisen ja taloudellisen hyvinvoinnin ylläpitoon liittyvät ongelmat sekä turvallisuuteen, etenkin ihmisiin kohdistuvien henkisen ja fyysisen väkivallan esiintyminen.
2. Rovaniemellä elintaso, elämänlaatu ja elämäntavat kehittyvät myönteiseen suuntaan, mutta siihen kehitykseen eivät kaikki kuntalaiset pääse mukaan.

Moni ongelmaisuus kytkeytyy usein ihmisen koko

elämän hallintaan ja vaatii yhteiskunnan vahvaa ohjausta ja tukea. Toisaalta tilastotieto ei välttämättä kerro, mistä ongelmien taustalla oleva esimerkiksi rahan riittämättömyys johtuu, onko taustalla työttömyys, osa-aikaiset/pätkätyöt vai kulutustottumukset.

3. Kouluterveyskyselyn tuloksissa on vaihtelua sekä positiiviseen että negatiiviseen suuntaan.

Tuloksia on analysoitu ja yhteenvetoa hyödynnetään yksiköiden toiminnan kehittämisessä (esim. hyvinvointiryhmät, koko kaupungin tasolla toimiva nuorten päihdetyöryhmä)

4. Rovaniemen kaupungin hyvinvoinnin edistämiseksi on yhteiskunnallisia tavoitteita, kuten yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisy tai asukkaiden osallisuuden edistäminen. Kaupungissa tehdään paljon yhteistyötä eri toimijoiden kuten yhdistysten kanssa, mutta työ pitää saada näkyvämmäksi ja edelleen kehittää sekä vahvistaa.

Seuraavassa, vuoden 2020 hyvinvointikertomuksessa koronakriisi arvioidaan näkyvän monella tasolla kuten työttömyyden kasvussa ja henkisessä hyvinvoinnissa. Mahdollisesti myös suurtulvan vaikutukset tulevat näkymään tilastoissa. Nämä asiat tulevat vaikuttamaan vuoden 2020 hyvinvointikertomuksen sisältöön.

4 KÄYTTÖTALOUSOSA

Määrärahojen sitovuus

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat määrärahat on tummennettu alla olevaan taulukkoon. Tarkastuslautakuntaa, kaupunginhallitusta ja palveluja tuottavia lautakuntia sitovat niille myönnetty määrärahat.

Lautakunnat päättävät määrärahojen muutoksista omien palvelualueidensa kesken.

Määrärahat vuosina 2018–2023							
Toimiala/tehtävä	Toimielinten määrärahat palvelualueittain (=toimintakate eli nettomenot, M€)	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
		M€	M€	M€	M€	M€	M€
Ulkoisen tarkastus ja arviointi	TARKASTUSLAUTAKUNTA	0,23	0,22	0,25	0,25		
Hallinto ja tukipalvelut	KAUPUNGINHALLITUS	1,37	3,34	2,47	-1,60		
Hyvinvointipalvelut	PERHE JA SOSIAALI PALVELUT	51,67	52,86	53,79	50,90		
	IKÄIHMIKISTEN PALVELUT	44,21	44,98	44,98	46,90		
	TERVEYDENHUOLLONPALVELUT (ei ESH)	19,66	20,79	20,01	27,20		
	ERIKOISSAIRAANHOITO	99,64	103,32	104,64	106,00		
	PERUSTURVALAUTAKUNTA	215,19	221,95	223,42	231,00		
	VARHAISKASVATUSPALVELUT	43,76	46,63	46,54	46,48		
	KOULUTUSPALVELUT	64,23	67,68	68,22	71,69		
	VAPAA-AJAN PALVELUT	17,18	17,28	17,31	17,61		
	SIVISTYSLAUTAKUNTA	125,17	131,60	132,07	135,78		
	Elinvoimapalvelut	ELINKEINO- JA TYÖLLISYSPALVELUT	11,33	10,85	9,99	10,60	
TEKNISET PALVELUT		9,30	10,45	10,67	9,90		
ELINVOIMALAUTAKUNTA		20,64	21,30	20,66	20,50		
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA		5,76	5,75	6,39	6,45		
Määrärahat yhteensä		368,36	384,16	385,26	392,38	397,47	402,68

Taulukko 19

Vuonna 2021 määrärahat nousevat talousarvioon 2020 verrattuna 7,1 miljoonaa euroa eli 1,8 % ja vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna 8,2 miljoonaa euroa eli 2,1 %. Vuoden 2022 määrärahat kasvavat noin 5,1 miljoonaa euroa (1,3 %) vuoteen 2021 verrattuna ja vuoden 2023 määrärahat kasvavat 5,2 miljoonaa euroa (1,3 %) vuoteen 2022 verrattuna. Vuoden 2021 määrärahojen taso poikkeaa kaupunginhallituksen 8.9.2020 § 304 päättämästä talousarvion suunnitteluohjeesta sivistyslautakunnan osalta 0,28 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelma on esitetty kuntalain 110.3 §:n mukaisesti .

Huomiot toimielimien esityksistä vuodelle 2021:

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnan esityksen (7.10.2020 § 153) mukainen määrärahojen tarve: 135,78 milj. euroa
Suunnitteluohjeen mukaiset määrärahat: 135,50 milj. euroa
Kaupunginhallitukselle tehty määrärahaesitys: 135,78 milj. euroa

Tilajaosto

Tilajaoston esityksen (24.9.2020 § 51) mukainen tulostavoite: -1,48 milj. euroa
Suunnitteluohjeen mukainen tulostavoite vuodelle 2021: -0,93 milj. euroa
Kaupunginhallitukselle tehty tulostavoite-esitys: -1,33 milj. euroa

4.1 Tarkastuslautakunnan toiminta ja talous 2021

Tarkastuslautakunnan perustehtävät

Tarkastuslautakunta

- Vastaa hallinnon ja tarkastuksen järjestämisestä kaupunkikonsernissa
- Vastaa arvioinnin järjestämisestä kaupunkikonsernissa
- Valvoo sidonnaisuusilmoitusten noudattamista

Lautakunnan riippumattomuuden turvaaminen rajoittaa lautakunnan osallisuuden ja kuntalaisvaikuttamisen mahdollisuuksia. Tarkastuslautakunta edistää osallisuutta ja vaikuttamista

- tiedottamisella
- vuorovaikutuksella kaupungin muihin toimielimiin ja määräysvallassa oleviin yhteisöihin vierailuilla

Kaupunkistrategiasta johdetut toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset talousarviovuonna 2021

Tarkastuslautakunta huomioi arvioinnissaan kaupunkistrategiassa kirjatut poikkileikkaavat tavoitteet ja niissä edistyminen. Tärkeinä tavoitteina lautakunta arvioinnissaan nostaa seuraavat tavoitteet:

- 1) Talous on pitkällä aikavälillä tasapainossa
- 2) Omistajaohjauksella tuetaan kaupunkistrategian tavoitteita
- 3) Hankinnat ovat hyvin valmisteltuja, laadukkaita ja aluelouden huomioon ottavia.
- 4) Henkilöstön määrä ja osaaminen vastaavat muuttuviin tarpeisiin

Osallisuus ja vaikuttaminen talousarviovuonna 2021

Tarkastuslautakunta on valtuuston alainen toimielin ja sen tehtävät ja asema poikkeavat muista toimielimistä. Ensisijainen tehtävä lautakunnalla on tuottaa informaatiota valtuustolle.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Kaupungin konsernirakenteen monimuotoistuksessa merkittävä osa konsernin toiminnasta ja taloudesta sekä riskeistä on tarkastuslautakunnan välittömän tiedonsaannin ja siten myös, vaikuttamismahdollisuuksien ulkopuolella. Lautakunta pyrkii osaltaan eliminoimaan riskejä huolehtimalla kaupungin tilintarkastuksen resursseista ja osaamisvaatimuksesta, sekä tilintarkastuksen ohjauksesta.

Tarkastuslautakunnan toimikauden päättyessä keväällä 2021 on huolehdittava, että tarkastuksen ja arvioinnin järjestämisen jatkuvuus turvataan. Tarkastuslautakunnan on hyvä huomioida jatkuvuuden turvaaminen vuoden 2021 arviointisuunnitelman laadinnassa sekä tilintarkastajan ja lautakunnan välisessä yhteistoiminnassa.

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-223 252	-250 000	-250 000
Toimintakate (sitova 2021)	-223 252	-250 000	-250 000

Talouden tasapainottaminen

Talousarvio 2021 ja suunnitelmakausi 2022-2023 sisältää seuraavat talouden tasapainottamiseen tähtäivät säästötavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet.

	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimitilakustannukset; vuokratasoltaan edullisempiin toimitiloihin siirtyminen	0	-5 000	-5 000
Asiantuntijapalvelut; ei toteuteta erillispalveluiden hankintaa, tilintarkastuspalvelujen kilpailutus	0	-2 000	-4 000
Henkilöstön palkkakuluihin vaikuttaminen; eläköitymisjärjestelyjen toteutus	0	-2 000	-2 000
Henkilöstön koulutuskuluihin vaikuttaminen; jätetään toteuttamatta tai hankitaan verkkopalvelujen kautta	-500	-1 000	-1 000
YHTEENSÄ	-500	-10 000	-12 000

Tarkastuslautakunta ei omilla talouden tasapainottamisen toimenpiteillä kykene kompensoimaan vuokratilavuuksien nousua. Toimitilavuokrat ovat kohonneet kohtuuttomasti. Vuoden 2019 vuokratilavuuksien toteuma oli 4 735,93. Talousarviossa 2020 varauduttiin lähes kaksinkertaisiin vuokratilavuuksiin (9 316,41). Vuokratilavuuksien toteuma vuonna 2020 ovat toteutuksessa tasolla 14 334,60, eli lähes kolminkertaistumisessa edellisvuodesta.

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2021

Määrälliset tavoitteet

1. Viimeksi laaditun ja valtuustolle annetun arviointikertomuksen seuranta (Arviointikertomus 2019); Tarkastuslautakunta esitti viisi (5) johtopäätöstä ja kehittämisehdotusta. Lautakunta pyrkii arvioinnin kautta vaikuttamaan siihen, että vähintään kolmessa (3) lautakunnan esittämistä johtopäätöksistä on edetty vuoden 2020 aikana
2. Aiemman arviointikertomuksen keskeisten johtopäätösten seuranta (Arviointikertomus 2018) Johtopäätökset liittyivät talouden havaintojen ohella mm. henkilöstöpolitiikkaan sekä konsernivalvonnan ja omistajaohjauksen havaintoihin.
3. Tarkastuslautakunnan omat toimenpiteet talouden vakauden turvaamiseksi

Laadulliset tavoitteet

1. Aktiivinen kouluttautuminen. Tarkastuslautakunta ja sen viranhaltijat osallistuvat vähintään 70 % aktiivisuudella tarkastuslautakunnan toimintaan liittyvään koulutukseen
2. Tarkastuslautakunta seuraa ja saavuttaa vuosisuunnitelmaansa sisällytetyt tavoitteet
3. Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastuksen järjestämistä säännöllisesti kokouksissa. Tarkastussopimus jatkuu option perusteella vuosina 2021-2022
4. Tarkastuslautakunta kehittää valtuustolle annettavaa sidonnaisuusilmoitusten raportointia, valtuustolle annetaan raportti kahdesti vuodessa
5. Tarkastuslautakunnan itsearviointi. Tarkastuslautakunta toteuttaa kyselyn toimintansa vaikuttavuudesta. Lautakunta pyrkii kehittämään toimintaansa kyselyn tulosten perusteella.

Taloudelliset tavoitteet

Tarkastuslautakunta vastaa sille määrätyistä tehtävistä valtuuston osoittamien määrärahojen puitteissa.

4.2 Kaupunginhallituksen toiminta ja talous 2021

Kaupunginhallituksen tehtävät

Kaupunginhallituksen tehtävistä on säädetty kuntalaissa (38 § ja 39 §) sekä Rovaniemen kaupungin hallintosäännössä (29 §).

Konsernihallinnon tehtävät

Konsernihallinto jakaantuu neljään (4) yksikköön:

Henkilöstö- ja hallintopalvelut -yksikkö:

Yksikön tehtävänä on kehittää ja tuottaa kaupungin yleis-, tieto- ja henkilöstöhallintopalveluja sekä asiahallinta-, asiointi- ja tietopalveluja. Yksikön tehtävänä on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinointi sekä kaupunkistrategian valmistelu- ja toimeenpanoprosessin ohjaaminen. Lisäksi yksikkö ohjaa ja kehittää varautumista ja valmiussuunnittelua sekä ylläpitää turvallisuuden tilannekuvaa.

Omistajaohjaus-, tila-, laki- ja hankintapalvelut -yksikkö:

Yksikön tehtävänä on omistajaohjauksen ja konsernijohtamisen valmistelu ja tukeminen sekä tila-, laki- ja hankintapalvelujen tuottaminen.

Talous- ja rahoituspalvelut -yksikkö:

Yksikön tehtävänä on kaupungin talouden ja rahoituksen suunnittelu, ohjaus ja seuranta sekä laskentatoimen ja raportoinnin kehittäminen.

Viestintä, markkinointi ja osallisuus -yksikkö:

Yksikön tehtävänä on kehittää kaupungin toimintaa ennakkoivaksi, avoimeksi, asukaslähtöiseksi ja vuorovaikutteelliseksi sekä edistää osaltaan kaupungin elinvoimaa ja asukkaiden hyvinvointia. Vastuualue koordinoi kaupunkikonsernin viestintää, kaupunkimarkkinointia ja osallisuustyötä.

Yksikkö hallinnoi ja kehittää kaupunkibrändiä ja vastaa viestintä-, markkinointi- ja osallisuuskanavien ja -järjestelmien asiakaslähtöisestä kehittämisestä. Vastuualue toimii toimintojen ja kaupungin johdon sekä muun hallinnon tukena. Kaupunkia markkinoidaan elinvoimaisena arktisena pääkaupunkina ja kotikaupunkina sekä arktisen osaamisen ja pohjoisen taian kotina. Vastuualueen toimintaa kehitetään kaupunkistrategian tavoitteiden pohjalta.

Kaupunkistrategiasta johdetut toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset talousarviovuonna 2021

1. Talouden tasapainottamista tukevat ratkaisut konsernihallinnon osalta.
 - a. Toteutetun palkka- ja taloushallinnon ulkoistusratkaisun taloudellisuuden arviointi.
 - b. Siirtyä vahvasti laite- ja teknologiariippumattomuuteen, jossa kaupunki siirtyy kustannustehokkaampien ja kevyempien laitteiden käyttöönottoon, kuten esim. Chromebookit sekä sovellusten ja järjestelmien käyttö ainoastaan web-pohjaisena.
 - c. Väistötilojen vähentäminen sekä työskentelytapojen ja työympäristöjen kehittäminen.
 - d. Toimitilojen hallinnon uudelleenorganisointi.
 - e. Tarpeettomista rakennuksista ja kiinteistöistä luopuminen.

- f. Palvelujen ja prosessien sähköistäminen.
- g. Talousarvion laadintaprosessin keventäminen ja tuottavuuden parantaminen.
2. Henkilöstöhallinnon palvelujen keskitetyn palvelutuotantomallin selvittäminen ja toteuttaminen soveltuvin osin.
3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävien kokoaminen ja organisoiminen.
4. Omistajaohjauksen toimintojen organisoiminen tarvetta vastaavasti.
5. Kaupunkistrategian valmistelu.
6. Päätöksenteon ja pitkäaikaisarkistoinnin sekä asioinnin sähköistämistä jatketaan. Toteutetaan tiedonhallintalain edellyttämiä toimenpiteitä.
7. Varaudutaan valtuustokauden muutokseen (esimerkkeinä sähköisen päätöksenteon edellyttämät työvälineet, laaja hallintomenettelyyn ja toimintaan liittyvä perehdytys ja koulutus).
8. Rovaniemen uuden kaupunkibrändin jalkauttaminen sisäisesti ja ulkoisesti.
9. Kaupungin markkinoinnin kokonaissuunnittelun käynnistäminen.
10. Osallisuuden ja vaikuttamisen mallin suunnittelu ja kehittäminen sekä työn integrointi kaupungin toimintaan.
11. Riskienhallintatehtävien organisoiminen tarvittavilta osin.

Osallisuus ja vaikuttaminen talousarviovuonna 2021

Laaditaan yhteistyössä asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa osallisuuden toimintamalli, jonka tavoitteena on edistää niin asukkaiden omaehtoista osallisuutta kuin heidän vaikutusmahdollisuuksiaan päätöksenteon prosesseihin. Selvitetään vaihtoehdot osallistuvan budjetoinnin aloittamiseksi kaupunkiorganisaatiossa.

Osallisuutta kehitetään strategisesti siten, että osallisuustyöstä tulee osa kaupungin kaikkea toimintaa. Tavoitteena on lisätä osallisuuden edistämiseen tarvittavaa osaamista koko konsernissa laatimalla osallisuuden työkalupakki ja käynnistämällä säännönmukaiset koulutukset henkilöstölle. Toteutetaan 100 tekoa -kampanja, joka tukee uudenlaisen toimintakulttuurin syntymistä ja yhteisöllistä tekemistä koko kaupungissa. Kampanjan pohjana toimii vuonna 2020 valmistunut kaupunkibrändi, joka nojaa vahvasti kaupungin strategiaan.

Osallistutaan aktiivisesti kansallisiin verkostoihin, joissa kehitetään kuntademokratiaa ja kansalaisten osallisuutta. Tavoitteena on ennakkoluulottomasti kokeilla ja kehittää uudenlaisia tapoja toimia, jotta Rovaniemen rooli arktisena pääkaupunkina ja edelläkävijänä korostuu myös osallisuuden ja vaikuttamisen kehittämisessä.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Epäonnistuminen konsernin talouden tasapainottamisessa.
Epäonnistuminen henkilöstön työkyvyn ylläpitämisessä.
Kyberturvallisuuteen ja tietosuojaan liittyvät.

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Toimintatuotot	10 207 249	10 495 118	14 226 621
Toimintakulut	-13 548 726	-12 960 879	-12 626 621
Toimintakate (sitova 2021)	-3 341 477	-2 465 761	1 600 000

Talouden tasapainottaminen

Talousarvio 2021 ja suunnitelmakausi 2022-2023 sisältää seuraavat talouden tasapainottamiseen tähtäivät säästötavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet.

	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kulttuuri- ja liikuntaedun vähentäminen	220 000	220 000	220 000
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	4 000 000		
YHTEENSÄ	4 220 000	220 000	220 000

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2021

Määrälliset tavoitteet

1. Digitalisaatioasteen lähtö- ja tavoitetaso määritelty

Laadulliset tavoitteet

1. Rovaniemen kaupungin maineen lähtötason selvittäminen ja maineen/imagon säännöllisen mittaamisen käynnistäminen strategian ja brändin pohjalta
2. Henkilöstön määrä ja osaaminen vastaavat muuttuviin tarpeisiin
3. Hankinnat ovat hyvin valmisteltuja, laadukkaita ja aluetalouden huomioon ottavia

Taloudelliset tavoitteet

1. Talous on pitkällä aikavälillä tasapainossa

4.2.1 Tilapalvelukeskuksen toiminta ja talous

Perustehtävä

Rovaniemen kaupungin Tilapalvelukeskus on laskennallinen taseyksikkö joka on aloittanut toimintansa 1.1.2020. Vastaamme rakennusomaisuuden kehittämisestä, ylläpidosta sekä hyvästä vuokrausasteesta.

Lisäksi vastaamme kaupungin investointi- ja peruskorjausohjelmiin sisältyvien kohteiden investointiluonteisista töistä kaupunginvaltuuston hyväksymän investointiohjelman mukaisesti.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2021

Tilapalvelukeskus tulee pysymään valtuuston asettamassa talousarviossa. Investointien määrä on rajoitettava valtuuston päättämään investointikehykseen. Vuokrien määrityksessä noudatetaan kaupunginhallituksen päättämiä ohjeita. Tilapalvelukeskus huolehtii omistamiensa kiinteistöjen terveellisyydestä ja turvallisuudesta.

Tilojen käytön tehostamiseen on pyrittävä parantamalla

tilatehokkuutta ja tilojen käyttöasteita. Näitä edistetään siirtymällä tiiviimpiin ja joustavampiin tilaratkaisuihin. Ensisijaisesti tiivistetään nykyistä tilankäyttöä, sopeutetaan uusia tilatarpeita sijoittamalla toimintoja olemassa oleviin tiloihin sekä luopumalla turhista tiloista myymällä ja purkamalla rakennuksia. Vuoden 2021 aikana pyritään saamaan säästöjä myös luopumalla kaupungintalon väistöön vuokra- tuista tiloista toimintoja tiivistämällä.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Tilapalvelukeskuksen merkittävimmät riskit ovat infrastruktuurin toiminnan häiriöt, äkilliset ja ennalta arvaamattomat kiinteistöihin liittyvät ongelmat, korjausvelka, sisäilmaongelmat ja henkilöstö.

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Toimintatuotot	31 689 595	31 787 864	32 950 000
Toimintakulut	19 894 078	21 961 864	22 780 000
Tulos	-5 996 053	-3 255 849	-1 330 000
Bruttoinvestoinnit	6 926 020	7 000 000	5 000 000
Nettoinvestoinnit	6 926 020	7 000 000	5 000 000
Henkilöstömäärä (htvl)	69	75	73

Huomiot toimielimen esityksestä vuodelle 2021:

Tulostavoite:

Tilajaoston esityksen (24.9.2020 § 51) mukainen tulostavoite: -1,48 milj. euroa

Suunnitteluohjeen mukainen tulostavoite vuodelle 2021: -0,93 milj. euroa

Kaupunginhallitukselle tehty tulostavoite-esitys: -1,33 milj. euroa

Investoinnit:

Tilajaoston esityksen (24.9.2020 § 51) mukainen investointitaso: 6,80 milj. euroa

”Tilapalvelukeskus esittää kaupunginhallitukselle yhteensä 6,8 M€; rakennustekniset korjaukset 4,5 M€, investointien valmistelu 0,3 M€ ja lisäksi kaupungintalon perusmuurihankkeeseen esitetään vuodelle 2021 2,0 M€.”

Kaupunginhallitukselle tehty investointitasoesitys: 5,00 milj. euroa (sis. Kaupungintalo 2,0 milj. euroa).

4.2.2 Ruoka- ja puhtauspalveluiden toiminta ja talous

Perustehtävä

Tehtävänä on tuottaa kustannustietoisesti laadukkaita hyvinvointia edistäviä ateria- ja puhtauspalveluja vahvalla osaamisella hyödyntäen eri alojen yrittäjyyttä. Ateria- ja puhtauspalveluja tuotetaan kaikille kaupungin toimijoille ja kiinteästi kaupungin toimintaan liittyville yhteisöille.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2021

Ruoka- ja puhtauspalvelut toimii nettoyksikkönä. Toiminnan tulot muodostuvat palvelujen käyttäjien arvioimista palvelutarpeista. Tavoitteena on 0 tulos. Toimintaa sopeutetaan tilaajien toiminnassa tapahtuvien muutosten mukaisesti.

Kuntalaisten hyvinvointia edistetään tarjoamalla terveellisiä

ravitsemussuositusten ja kriteereiden mukaisia aterioidia. Toiminta perustuu ympäristöystävälliseen toimintatapaan ja kestäväen ruokajärjestelmän periaatteiden toteuttamiseen. Elintarvikkeiden hankinnassa tavoitteena on korkea

kotimaisuusaste, mikäli se on hankintalain ja toimintaan sekä talouteen soveltuvien reunaehtojen mukaista. Tarkoituksenmukainen puhtaustaso määritellään ja arvioidaan tilakohtaisesti tilojen käyttötarkoituksen mukaan.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Ruoka- ja puhtauspalvelun riskienhallinta on keskeinen osa toiminnan johtamista ja palvelujen käyttäjien turvallisuutta. Riskienhallintasuunnitelmaa toteutetaan ja arvioidaan säännöllisesti.

Merkittävimmät riskit

1. Elintarvike- ja ruokaturvallisuus
2. Toimintavarmuus monimuotoisessa palveluverkossa
3. Henkilöstöriskit
4. Talouteen liittyvät riskit
5. Hankinnat ja sopimustoiminta
6. Tulevaisuuden strategiset linjaukset
7. Kemikaalien käytön turvallisuus
8. Tietoturvaan ja - suojaan liittyvät riskit

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Toimintatuotot	11 497 253	11 143 083	11 665 096
Toimintakulut	-11 393 407	-11 143 083	- 11 665 096
Tulos	103 696	0	0
Henkilöstömäärä (lkm)	101	110	106
Henkilöstömäärä (htv)	98	106	103

4.3 Perusturvalautakunnan toiminta ja talous

Perusturvalautakunnan perustehtävät

Perhe- ja sosiaalipalvelut:

Edistää ja ylläpitää lasten, nuorten, aikuisten ja perheiden toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta. Tukea heikoimmassa asemassa olevien kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia ja ehkäistä syrjäytymistä, turvata taloudellinen ja toiminnallinen vähimmäisturva sekä erityispalveluja tarvitsevien kuntalaisten välttämättömien palvelujen, lakisääteisten oikeuksien ja valinnanvapauden toteutuminen. Tavoitteena on kaikkien kuntalaisten yhdenvertaisuus ja mahdollisuus osallisuuteen, oikea-aikaisten, riittävien ja sopivien palvelujen järjestäminen niitä tarvitseville.

Ikäihmisten palvelut:

Tukea ikääntyneen väestön terveyttä ja toimintakykyä ja mahdollisuutta itsenäiseen ja oman näköiseen elämään. Tuottaa vaikuttavat, oikea-aikaiset ja tarpeenmukaiset palvelut niitä tarvitseville iäkkäille. Tavoitteena on tukea iäkkäiden asumista ensisijaisesti kotona riittävillä palveluilla. Tarvittaessa tarjotaan turvalliset ympärivuorokautisen hoidon palvelut ja akuutin sairauden vaatima hoito ja kuntoutus.

Terveydenhuollon palvelut (sisältää erikoissairaanhoidon):

Ennaltaehkäistä sairauksien syntyä, edistää ja ylläpitää terveyttä ja hyvinvointia, hoitaa sairauksia asianmukaisesti, turvata lakisääteinen hoitoon pääsy ja palvelujen käyttäjien tasa-arvoisuus kaikenikäisille kuntalaisille.

Kaupunkistrategiasta johdetut toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset talousarviovuonna 2021

Perhe- ja sosiaalipalvelut:

Perhepalvelukeskuksen konseptin vahvistaminen ja toimintojen uudistaminen vastaamaan toimintaympäristön nykytilaa. Peruspalveluiden vahvistaminen. Yhteistyöstä ja toimintamalleista sopiminen lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskentelevien tahojen kesken (terveydenhuollon-, erikoissairaanhoidon-, koulu-, varhaiskasvatus-, nuoriso- ja vapaa-ajan palvelut, järjestöt, seurakunnat, yrittäjät jne.).

Erityisen tuen tarpeen tunnistaminen ja palvelutarpeeseen vastaaminen tarvittaessa monialaisena yhteistyönä eri väestöryhmien osalta.

Toiminnan tiivistäminen, palvelun sisältöjä ja tuottamisen tapojen arviointi. Toimenpiteet toiminnan tuottavuuden nostamiseksi talouden tasapainottamiseksi. Lapsiperheiden palveluiden sekä mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalveluiden kilpailuttaminen.

Palveluiden kehittäminen huomioiden digitalisaation ja teknologian tuomat mahdollisuudet, järjestöyhteistyö sekä paikallinen ja alueellinen kehittämistyö kuten Tulevaisuuden sote- keskus - ja Rakenneuudistus Lapissa - hankkeet ja kaupungin oma hanketoiminta.

Panostetaan ammatilliseen lähijohtamiseen, henkilöstön hyvinvointiin ja osaamisen kehittymisen tukemiseen.

Ikäihmisten palvelut:

Kasvavaan palvelutarpeeseen vastaamiseen haetaan uusia toimintamalleja ja vaihtoehtoisia järjestämistapoja. Edelleen iäkkäiden toimintakyvyn edistäminen keskiössä kaikissa palveluissa ja hankekumppanuuksissa järjestöjen kanssa. Kuntoutuksen kehittäminen kokonaisuutena yhdessä terveyspalvelujen kuntoutusyksikön kanssa.

Teknologian hyödyntämisessä edetään suunnitellusti; painopisteenä etähoito, asiakasohjauksen toiminnanohjausjärjestelmä ja tiedolla johtamisen alustat.

Palvelusetelin käyttöä laajennetaan päivätoimintaan. Palveluasumisessa varaudutaan lisäämään palvelusetelin osuutta joustavasti kokonaistilanne arvioiden.

Kotihoidossa jatketaan yhteisöohjautuvaa tiimityön kehittämistyötä tukemaan asiakaslähtöisyyttä, henkilöstön työn hallintaa ja tuottavuutta. Päivystys Pirtissä- hanketyön jatkona kokeillaan liikkuva sairaanhoitaja-malli, joka toimii päivystys/kotisairaala/kuntoutussairaala/kotihoito/palveluasuminen - palveluketjussa.

Tulevaisuuden asumisen ratkaisujen edelleen kehittäminen. Näsmäntien korvaavien tilojen hankinnan toimeenpano sekä keskustan alueen tulevaisuuden palvelukortteli-mallin ja välimuotoisen asumisen suunnittelun edistäminen. Osallistutaan ja hyödynnetään Tulevaisuuden sote- keskus - ja Rakenneuudistus Lapissa - hankkeita painopisteiden suuntaisesti.

Terveydenhuollon palvelut (sisältää erikoissairaanhoidon):

Hoidon saatavuuden parantaminen palvelutarpeen kasvassa, koskien niin kiireellistä kuin kiireetöntä hoitoa avovastaanotolla, suun terveydenhuollossa ja lääkinnällisessä kuntoutuksessa. Korjataan koronavirusepidemian vuoksi syntyneitä palveluvajeita, esim. suun terveydenhuollon tarvikkeet, pitkäaikaissairauksien kontrollit.

Sähköisten palveluiden kehittäminen yhteistyössä kuntalaisten kanssa. Henkilöstön digiosaamisen vahvistaminen vastaamaan tulevia osaamistarpeita. Hoidon laadun kehittäminen jatkuu kansansairauksien hoidossa, osallistuminen kansalliseen valtimotautiverkostoon.

Erikoissairaanhoidossa ennakoidun kotiutuksen mallin käytön laajentaminen. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden yhdyspintojen kehittäminen laajassa yhteistyössä. Työnjaon tarkistaminen erityisesti kansansairauksiin liittyen.

Yhteiset

Kehitetään yhteistyössä sivistys- ja 3. sektorin palveluiden kanssa lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen palvelujen integraatiota. Osallistutaan Tulevaisuuden sote-keskus - ja Rakenneuudistus Lapissa - hankkeisiin ja kehitetään toimintaa niiden mukana.

Osallisuus ja vaikuttaminen talousarviovuonna 2021

1. Järjestetään kuntalaisten osallistumis- ja kuulemistilaisuuksia valmisteltaessa merkittäviä, kuntalaisten

- arkeen vaikuttavia päätöksiä.
- Hyödynnetään asiakasosallisuusfoorumeita, kuten vanhus- ja vammaisneuvostoa, nuorisovaltuustoa, kehittäjäasiakkaita, työpajoja sekä kuntalais- ja asiakaskyselyjä päätösten valmistelussa
 - Organisaation ja toimialan muutoksissa onnistuminen ja muutoksenhallinta.
 - Henkilöstön saatavuus ja vaihtuvuus sekä osaamisen säilyminen.
 - Henkilöstön työhyvinvointi ja sairauspoissaolot.
 - Sisäilmaan liittyvät tilaongelmat.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

- Palvelutuotannon sopeuttaminen käytössä oleviin resursseihin.

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Toimintatuotot	22 902 434	20 757 277	20 689 150
Toimintakulut	-244 855 998	-244 176 077	-251 689 150
Toimintakate (sitova 2021)	-221 953 565	-233 418 800	-231 000 000

Talouden tasapainottaminen

Talousarvio 2021 ja suunnitelmakausi 2022-2023 sisältää seuraavat talouden tasapainottamiseen tähtäävät säästötavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet.

	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Perhe- ja sosiaalipalvelut	300 000	300 000	300 000
Ikäihmisten palvelut	700 000	700 000	700 000
Terveydenhuollon palvelut	300 000	400 000	400 000
Erikoissairaanhoito	840 000	840 000	840 000
YHTEENSÄ	2 140 000	2 240 000	2 240 000

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Toimenpide 1: Vammaispalveluiden eri osa-alueiden toiminnan tehostaminen
 Toimenpide 2: Eduron hankintojen väliaikainen vähentäminen
 Toimenpide 3: Tulojen lisääminen mm. lastensuojelun perintöjen tehostaminen.

Ikäihmisten palvelut

Toimenpide 1: Päivätoiminnan oman toiminnan supistaminen ja osin korvaaminen palvelusetelillä

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2021

Määrälliset tavoitteet

Terveydenhuollon hoitotakuu toteutuu (lääkärin vastaanotto, lääkinällinen kuntoutus, suun terveydenhuolto)
 Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lakisääteiset terveystarkastukset toteutuvat
 Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden %-osuus on 93,0 vastaavan ikäisistä

Laadulliset tavoitteet

Valvonta toteutuu valvontasuunnitelmien mukaisesti.
 Henkilöstömitoitukset ovat lakien/suositusten mukaiset lastensuojelussa ja ikäihmisten kotiin annettavissa palve-

Toimenpide 2: Tehostetun palveluasumisen palvelusetelin osuuden kasvattaminen

Terveydenhuollon palvelut

Toimenpide 1: Pidennetään aukioloaikoja, Avovastaanotto- palveluiden ulkoa ostaminen tarvittaessa, toimitilamuutos

Erikoissairaanhoito

Toimenpide 1: Perusterveydenhuollon ja ESH:n työnjaon kehittäminen

luissa ja ympärivuorokautisessa hoidossa
 Asiakaspalautetta kerätään ja hyödynnetään toiminnan kehittämisessä

Taloudelliset tavoitteet

Talousarviossa pysytään
 Sairauspoissaolojen määrä kustannukset vähenevät 10 % edellisvuodesta
 Lääkärissä käynnin suoritehinta pysyy vuoden 2019 tasolla

4.4 Sivistyslautakunnan toiminta ja talous

Sivistyslautakunnan perustehtävät

Varhaiskasvatuspalvelut:

Varhaiskasvatuksen palvelualueen perustehtävänä on järjestää varhaiskasvatuspalvelut varhaiskasvatukseen ja esiopetus perusopetuslain edellyttämällä tavalla. Varhaiskasvatusta ja esiopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa.

Koulutuspalvelut:

Koulutuksen palvelualueen perustehtävänä on järjestää perusopetuspalvelut, lukiokoulutuspalvelut, taiteen perusopetus (musiikkiopisto ja kuvataidekoulu) sekä palvelualueen ostopalvelut. Toiminnassa on keskeistä lapsen ja nuoren oppimispolun ja hyvinvoinnin kokonaisvaltaisen tukeminen huomioimalla jatkuva pedagoginen kehittämistyö ja ennaltaehkäisevä varhainen tuki.

Vapaa-ajan palvelut:

Vapaa-ajan palvelujen perustehtävänä on järjestää ja tuottaa tasokkaita kulttuuri-, liikunta-, ja nuorisopalveluja. Kiinnostavilla ja laadukkailla palveluilla tuetaan paikallista identiteettiä ja lisätään kaupungin vetovoimaisuutta sekä elinvoimaa. Syrjäytymisen ehkäisy sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen ovat toiminnan keskiössä.

Perustehtävien suorittamista tuetaan tulevaisuuden ennakkoinnilla ja toiminnan kehittämisellä sekä ennaltaehkäisevällä työotteella. Kulttuuritoiminnalla edistetään kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Kirjasto- ja museopalveluilla on myös maakunnallinen kehittäjävastuutehtävä.

Orkesteri harjoittaa myös merkittävää maakunnallista toimintaa. Liikuntapalveluiden tehtävänä on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia, terveyttä ja viihtyvyyttä tarjoamalla tasapuoliset liikuntamahdollisuudet ja tukemalla seurojen, yhdistysten ja ryhmien toimintaa.

Nuorisopalvelujen avulla edistetään lasten ja nuorten yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia, luodaan toimintaedellytyksiä, tarjotaan tietoa, neuvontaa ja toimintaa sekä pedagogista ohjausta nuorten osallisuutta ja kasvua tukevin keinoin.

Kaupunkistrategiasta johdetut toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset talousarviovuonna 2021

Varhaiskasvatuspalvelut:

Pedagogisen kehittämisen painopisteinä ovat:

- Pedagogiikan johtaminen
- Varhaiskasvatukseen ja -suunnitelman mukaista pedagogiikkaa vahvistavat rakenteet
- Johdonmukaiseen dokumentointiin ja arviointiin perustuva varhaispedagogiikka
- Riittävän aikaisen ja oikein kohdennetun tuen varmistaminen
- Lapsen ja huoltajien osallisuutta edistävien työtapojen kehittäminen
- Tieto- ja viestintätekniikan (TVT) opetusikäisten kehittäminen

Palveluiden järjestämisen painopisteet ovat:

- Palveluverkon kehittäminen
- Johtajuuden kehittäminen palveluverkon tiivistyessä
- Työhyvinvoinnin edistäminen ja poissaolojen vähentäminen
- Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen yhteistyön kehittäminen laadunhallinnan näkökulmasta
- Palvelualueiden yhteistyön kehittäminen

Koulutuspalvelut:

Pedagogisen kehittämisen painopisteet ja ydintavoitteet ovat:

- Hyvinvoinnin ja turvallisen arjen edistäminen
- asioita tehdään yhdessä
 - keskittyminen perusasioiden opettamiseen ja oppimiseen (lukeminen, kirjoittaminen, laskeminen ja vuorovaikutustaidot)
 - oppimisen perusta kuntoon (kevään 2020 poikkeustilanteen huomioiminen)

Arviointikulttuurin kehittäminen

Vastuu ympäristöstä ja kestävästä tulevaisuudesta suuntaaminen

Palveluiden järjestämisen painopisteet ovat:

- Johtajuuden tukeminen ja yhdenmukaistaminen
- Palvelualueiden välisen yhteistyön kehittäminen
- Työhyvinvoinnin edistäminen

Vapaa-ajan palvelut:

Palveluiden järjestämisen painopisteet ovat:

- Talouden ja toiminnan uudistamista koskevien rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toimeenpano
- Yhdyspintojen ja yhteistyön rakentaminen eri palvelualueiden ja toimijoiden välillä, erityisesti ennaltaehkäisevän hyvinvointityön näkökulmasta
- Palveluverkon kehittäminen
- Valmistautuminen muihin palvelualueita koskeviin muutoksiin, kuten laki esittävästä taiteesta

Osallisuus ja vaikuttaminen talousarviovuonna 2021

Varhaiskasvatuksen kaikessa toiminnassa edistetään osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Lasten, henkilöstön ja huoltajien mielipiteitä arvostetaan. Tämä edellyttää osallisuutta edistävien toimintatapojen ja rakenteiden tietoista kehittämistä (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018).

Varhaiskasvatustyöyksiköissä jatketaan oppimista ja osallisuutta edistävien työmenetelmien käyttämistä ja edelleen kehittämistä. Osallisuutta edistäviä työmenetelmiä kehitetään kaikessa toiminnassa. Osallisuutta edistetään esimiestyksessä, yhteistyössä huoltajien kanssa sekä pedagogisissa valinnoissa että hoivan ja hoidon käytänteissä.

Opetus järjestetään siten, että opetussuunnitelman mukaisesti oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen ovat olennainen toiminnan perusta. Oppilaille tarjotaan kokemuksia yhteistyöstä ja demokraattisesta toiminnasta sekä omassa opetusryhmässä että koko koulun tasolla oppilaskunnan toiminnassa. Kouluun esimiestyksessä osallisuus on keskeinen osa toimintakulttuuria.

Lasten ja nuorten huoltajien osallisuutta edistetään säännöllisen kodin ja koulun yhteistyön ja vuorovaikutuksen lisäksi kaikilla peruskouluilla toimivien vanhempainseminaarien kautta. Yläkoulujen ja lukioiden osallisuuden edistämiseksi tehdään yhteistyötä mm. nuorisovaltuuston ja koulun ulkopuolisten yhteisöjen kanssa.

Palveluverkon valmistelussa asukkaiden vaikuttamismahdollisuudet huomioidaan esimerkiksi keskustelu- ja tiedotustilaisuuksissa sekä työryhmien työskentelyssä.

Vapaa-ajan palvelujen toiminnassa olennaista on asiakas-keskeisyys sekä kuntalaisten osallisuuden edistäminen, jota toteutetaan yksiköiden perustoiminnoissa, eri hankkeissa sekä verkostomaista toimintatapaa hyödyntämällä. Vapaa-ajan palveluiden hallinnosta käsin koordinoidaan kaupungin nuorisohallituksen ja -valtuuston toimintaa sekä

UNICEF -lapsiystävällinen kunta yhteistyötä. Lisäksi osallistetaan lasten, nuorten ja perheiden prosessin kehittämiseen, Lapsiperheiden ja nuorisosaatioiden jaoston esittelytehtäviin ja koordinoidaan lakisääteisen Lapsi- ja nuorisopolitiittisen työryhmän monialaista työskentelyä.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

- Sisäilmaongelmien aiheuttamat riskit
- Varhaiskasvatuksen opettajien saatavuus
- Valtion rahoituksen muutokset
 - Varhaiskasvatuksen maksutuottojen vähentyminen
 - Valtionosuudet
- Koronapandemia
- Omaisuusriskit

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Toimintatuotot	12 521 553	11 354 182	11 569 551
Toimintakulut	-144 117 422	-143 427 147	-147 349 551
Toimintakate (sitova 2021)	-131 595 868	-132 072 966	-135 780 000

Talouden tasapainottaminen

Talousarvio 2021 ja suunnitelmakausi 2022-2023 sisältää seuraavat talouden tasapainottamiseen tähtäävät säästötavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet.

	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Palvelusetelitoiminnan lisääminen (Lapinrinne)	114 000	273 000	273 000
Kaukon koulun lakkauttaminen	87 000	209 000	209 000
Nivankylän koulun lakkauttaminen	85 000	204 000	204 000
Vikajärven koulun lakkauttaminen	82 000	197 000	197 000
Avustusten vähentäminen	80 000	80 000	80 000
Kirjastoaineiston hankinnan rajoittaminen	90 000	0	0
Tilapäinen luopuminen Yllärin nuorisotilasta (7 kk)	40 000	0	0
Muut operatiiviset tehostamis- ja leikkaustoimenpiteet	122 000	0	0
YHTEENSÄ	700 000	963 000	963 000

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2021

Määrälliset tavoitteet

1. Varhaiskasvatyksiköissä käyttöastetavoitteen saavuttaminen vuositasolla
2. Varhaiskasvatuspaikkojen määrä vastaa palvelutarvetta
3. Koulujen opetustilojen määrä vastaa palvelutarvetta
4. Henkilöstön sairauspoissaolojen vähentäminen
5. Kävijä- ja käyntimäärien kasvu
6. Tapahtumat, lainat ja näyttelyt

Laadulliset tavoitteet

1. Varhaiskasvatuksen pedagogisten painopisteiden toteuttaminen varhaiskasvatyksiköissä

2. Kouluterveyskyselyn tulokset paranevat
3. Työhyvinvointikyselyjen tulokset paranevat
4. Uudistuminen: kehittämishankkeet
5. Asiakaslähtöisyys ja osallisuus: asiakaspalaute, osallisuustoiminta
6. Yhteiskehittäminen ja verkostot: keskeiset kansalliset ja kansainväliset verkostot, palveluverkon kehittäminen
7. Osaamisen vahvistaminen

Taloudelliset tavoitteet

1. Sivistyslautakunnan alaisten palvelujen kustannukset ovat alle valtakunnallisen keskiarvon
2. Talousarvion toteutuu suunnitellusti
3. Palvelutarpeen kasvu ei lisää kustannuksia

4.5 Elinvoimalautakunnan toiminta ja talous

Elinvoimalautakunnan perustehtävät

Elinvoimalautakunta vastaa elinvoimapalveluista. Sen tehtävänä on elinkeino- ja työllisyyspalveluiden, kaavoitus- ja yhdyskuntatekniikkapalveluiden sekä paikkatieto- ja tonttipalveluiden järjestäminen. Se edustaa kuntaa ja käyttää kaupungin puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä ratkaisee kaupungille mm. maankäyttö- ja rakennuslain, kiinteistönmuodostamislain sekä kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaan kuuluvat asiat, jollei lautakunta ole päättänyt ratkaisuvaltansa edelleen siirtämisestä.

Elinvoimalautakunta vastaa:

1. maankäytön suunnittelu- ja kaupunkisuunnittelupalveluista;
2. yhdyskunta- ja kunnallisteknisistä palveluista;
3. paikkatieto- ja tonttipalveluista;
4. elinkeino- ja yrityspalveluista;
5. kansainvälisistä palveluista;
6. maaseudun ja kylien kehittämisspalveluista;
7. työllisyyspalveluista;
8. toimialaansa liittyvistä hankkeista.

Kaupunkistrategiasta johdetut toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset talousarviovuonna 2021

I ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT

Elinkeinojen kehittäminen : Elinvoimaisuuden ja yritysten kilpailukyvyyn vahvistaminen, kasvuohjelman mukaisesti.

Kasvuohjelman kilpailukykytekijät ovat:

1. Maankäyttö ja toimintaympäristö
2. Osaaminen (TKI) ja yhteistyö
3. Työllisyys ja osaavan työvoiman saatavuus
4. Kasvu ja kansainvälistyminen
5. Markkinointi

Kasvuohjelma uusitaan vuonna 2021, sisältäen työllistämishojelman.

Elinkeinopalveluiden painopisteinä ovat koronapandemias- ta selviäminen ja jälleenrakennus kaupunginhallituksen hyväksymän jälleenrakennussuunnitelman mukaisesti.

Yritysten ja kaupungin välisen yhteistyön vahvistaminen ja yritysmuotoisuuden kasvattaminen sekä alueellisen innovaatiotoiminnan vahvistaminen yhteistyössä korkeakoulu- konsernin kanssa.

Talousarviovuoden 2021 aikana elinkeinojen ja elinvoiman kehittämiselle asetetaan nykyistä selkeämmät strategiset ja toiminnalliset tavoitteet ja johdetaan sitä yhtenä kokonaisuutena, mikä tarkoittaa entistä tiiviimpää tavoitteiden ja toimintojen yhteensovittamista eri toimijoiden ja hallintokuntien välillä. Tämä koskee erityisesti elinkeinojen kehittämistyötä, maankäyttöä ja teknistä toimea, työllisyyspalveluita ja viestintää.

Alueelliset palvelut: Kylien Rovaniemi –hankkeessa toteutetaan konkreettisesti maaseutustrategian toimenpiteitä yhteistyössä alueen asukkaiden, kyläyhdistysten, yritysten ja kylien kehittämisjaoston jäsenten kanssa.

- Asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuk-

sien edistäminen

- Palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen
- Kylien tonttitarjonnan markkinointi

Työllisyyspalvelut: Työllisyyden kuntakokeilu käynnistyy tammikuussa 2021. Edellyttää muutoksia palvelutuotannon rakenteissa ja laajan verkoston mukaan liittämistä kokonaisuuteen. Kuntakokeilun vaikutuksia ovat mm.:

- kaupungin vastuulle siirtyy noin 3600 työnhakija-asiakasta sekä resursseja ja käyttöoikeutta valtion työllisyysmäärärahoihin.
- Rovaniemen kaupungilla on koordinoitavastuu Lapin kokeilusta (Rovaniemi, Tornio, Sodankylä, Kemijärvi)
- asiakas- ja verkostotyön alustoina toimii Ohjaamo ja Osaamo (alustapohjainen palvelurakenne) ja toiminta nojaa yhä vahvemmin verkostomaiseen toimintaan
- tehokkuutta resurssien ja palvelujen yhteensovittamiseen ja kaupungin ostopalvelujen vähentämiseen.

II TEKNISET PALVELUT

Yhdyskuntatekniikka: Yleisten alueiden ylläpidon kustannustehokas järjestäminen. Kattavan katuverkoston kuntoarvion luominen ja siihen perustuva peruskorjausten kohdentaminen. Joukkoliikenteen mobiilipalveluiden kehittäminen.

Kaavoitus: Täydennyskaavoituksen jatkaminen ja yhdyskuntarakenteen eheyttäminen. Mahdollistetaan yleishyödylliselle vuokra- asumisen tuottajille uudisrakentaminen myös kaupungin keskustassa. Mahdollistavan kaavoituksen ja vaihekaavan käyttöönotto.

Paikkatieto- ja tonttipalvelut: Tehostetut toimenpiteet ja uudet tavat käyttöön: myyntikohteiden uudelleentarkastelu, vyöhykehinnointelu AR/AK, tonttien tarjouskilpailutus, markkinoinnin tehostaminen, vuokrasopimusten seuranta ja purkamisen joustavoittaminen, yhteistyö kiinteistöjen hallinnassa.

Osallisuus ja vaikuttaminen talousarviovuonna 2021

Kuntalaisten osallisuuden lisääminen maankäyttöön, kaavoitukseen ja infran rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Kuntalaki ja erityislainsäädäntö määrittelevät kulloinkin asian asianosaiset sekä asianosaisten kuulemisen, minkä lisäksi merkittävissä kuntalaisia koskevissa asioissa tiedottaminen tapahtuu tietoverkossa, mahdollistaen palautteenantamisen. Näiden lisäksi järjestetään yleisötilaisuuksia.

Kasvuohjelman mukaisesti yrityksiä osallistetaan toimintaan järjestämällä vuosittain kaksi elinkeinoseminaaria, kaupunginjohtajan yrittäjätapaamisia, eri verkostotilaisuuksia sekä kysynnän ja tarpeen mukaan järjestämällä toimialafoorumeita.

Alueellisten palvelujen päätöksenteon pohjaksi kartoitetaan kylien asukkaiden ja yritysten näkemykset. Kylien kehittämisjaosto panostaa toiminnassaan avoimen ja tuloksellisen yhteistyön lisäämiseen Rovaniemen kaupungin eri hallintokuntien ja muiden sidosryhmien kanssa.

Asukastupatoimintaa kehitetään asukkaiden, kaupungin työntekijöiden ja päättäjien matalan kynnyksen kohtaamispaikkana vuosikello -periaatteella yhteistyössä Neuvokas-verkoston kanssa.

Työllistämishjelman laatiminen ja Kuusamon mallin käytönnoton toimenpiteet siirretään vuoden 2020 suunnitelmasta vuodelle 2021 koronapandemian vaikutusten vuoksi. Elinvoimapalveluista osallistutaan mm. Rovaniemen Yrittäjien hallitustyöskentelyyn, sekä elinvoimapalveluiden sidosryhmien verkostoihin. Työnhakijoiden osallisuutta edistetään työllisyyspalveluissa ottamalla asiakkaita mukaan palveluiden kehittämiseen, suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Kaupungin elinvoiman ja elinkeinotoiminnan kehittyminen ovat vahvasti sidoksissa sekä kansallisen talouden kehitykseen sekä kansainvälisen toimintaympäristön muutoksiin. Asiakkaiden kulutuskäyttäytymisen muuttuminen vaikuttaa eri toimialojen liiketoimintaan eri tavalla. Jakamistalouden periaatteet sekä verkkokauppa muuttavat toimialojen rakenteita etenkin tuotannollisten yritysten, matkailun, vähittäiskaupan ja logistiikan osalta. Koronapandemian vaikutukset ovat osuneet voimakkaimmin matkailun toimialaan ja sitä kautta koko palvelusektoriin. Matkailun elpyminen vuoden 2019 tasolle tulee kestämään vuosia. Pandemian vaikutusten odotetaan näkyvän myöhemmin ventialoilla

yleisemmin.

Kaupungin talouden haasteet ja säästöpainheet vaikuttavat elinvoimapalveluiden mahdollisuuksiin ja suorituskykyyn käynnistää itse, tai osallistua sidosryhmien esittämiin uusiin avauksiin elinvoiman vahvistamisessa. Koronapandemian negatiiviset vaikutukset työllisyyskehitykseen voivat näkyä vuoden 2021 aikana merkittävästi.

Alueellisten palvelujen osalta toiminnan riskit ovat kylien Rovaniemen palveluiden saatavuus ja saavutettavuus, uusien vapaaehtoisten toimijoiden mukaan saaminen hankkeiden toteuttamiseen, eri organisaatioiden yhteistyöt ja rahoitus.

Työllisyyskokeilun onnistumisen riskinä on eri toimialojen resurssien riittävyys suhteessa asiakkaiden tarpeisiin ja se, jos ei onnistuta uudistamaan palvelutuotannon rakenteita ja moninaisuutta. Työttömyyden pitkittymisen ennaltaehkäisyyn panostamatta jättäminen voi näkyä kalliiden, korjaavien palveluiden tarpeen lisääntymisenä.

Tekniset palvelut

Ostopalvelukustannusten hallinta ja korjausvelan kasvu. Ylläpitoon varattu resurssi ei riitä vastaamaan infran ikääntymiseen ja teknisen kunnan rapistumiseen. Mahdollinen rakentamisen suhdanteen laskeminen vaikuttaa palvelualueen tuottoihin ja yleisesti toiminnan hiipumiseen alalla.

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Toimintatuotot	5 719 589	5 377 562	5 600 000
Toimintakulut	-27 018 277	-26 040 397	-26 100 000
Toimintakate (sitova 2021)	-21 298 688	-20 662 835	-20 500 000

Talouden tasapainottaminen

Talousarvio 2021 ja suunnitelmakausi 2022-2023 sisältää seuraavat talouden tasapainottamiseen tähtäävät säästötavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet.

	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut			
Elinkeinopalveluiden säästötoimenpiteet: ostopalvelut, hankkeet, kv yhteistyö, alueellinen yhteistyö, avustukset	260 000	260 000	260 000
Työllisyyspalveluiden säästötoimenpiteet: ostopalvelut	255 000	255 000	255 000
Tekniset palvelut			
Ostopalvelut: päällysteet, kunnossapito- ja asennuspalvelut, asiantuntijapalvelut	410 000	410 000	410 000
Aineet, tavarat, tarvikkeet: sähkö, rakennusmateriaalit	120 000	120 000	120 000
Vuokrat: toimitilojen tiivistäminen	20 000	20 000	20 000
Myyntituottojen kasvu: puun myyntituotot, mittauspalveluiden toimintatuotot	100 000	100 000	100 000
Maksujen korotukset: pysäköintimaksut, joukkoliikenteen maksut, yleisten alueiden lupamaksut, kaavoituksen sekä paikkatieto- ja tontti-palveluiden maksut	200 000	200 000	200 000
YHTEENSÄ / Tulosvaikutus	1 365 000	1 365 000	1 365 000

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2021

Määrälliset tavoitteet

1. Valmiin kunnallistekniikan piirissä olevat vapaat tontit/tonttivaranto
 - Luovutetut tontit 100 kpl (myynti kpl / vuokraus kpl)
 - Tonttivaranto/vapaat tontit 100 kpl
2. Paikallisliikenteen käyttäjämäärien ja lipputulosten kasvattaminen
 - Matkat (nousut) kpl, vertailu edeltävään vuoteen
3. Rovaniemeläisten yritysten investointien määrä tutkimus- ja kehitystoimintaan kasvavat
4. Yritystoimipaikkojen määrän kasvu
5. Työllisyyden kuntakokeilun mittarien 1. aktivointias- te ja palvelujen aloittaminen 2. työttömyyden päättyminen työllistymiseen tai koulutukseen seuranta
6. Kansainvälisten yöpymisvuorokausien määrän kasvu
7. Yritysten viennin arvo kehittyä positiivisesti
8. Laadittujen suunnitelmien pohjalta 15 maisema- ja vesistöjenhoitohankkeiden toteutus
9. Kaksi uutta hanketta kylien elinvoimaisuuden lisää- miseksi

Laadulliset tavoitteet

1. Kaupunki toimenpiteillään edistää viihtyisän, esteet- tömän ja turvallisen elinympäristön toteutumisen.
2. Yritysilmapiiri parantuu (yrittäjäbarometri)
3. Rovaniemen vetovoimaisuus parantuu kansallisesti
4. Rovaniemen kansainvälinen medianäkyvyys lisääntyy
5. Elinvoimapalveluiden asiakaspalautejärjestelmän kehittäminen
6. Lähipalveluiden kehittäminen tarpeiden pohjalta yhteistyössä asukkaiden ja yritysten kanssa
7. Sähköisten palveluiden käytön ja käyttäjien lisäämi- nen
8. Kansalaistoiminnan kehittäminen yhteistyössä Neuvokas-verkoston kanssa

Taloudelliset tavoitteet

1. Rakennetaan ensisijaisesti kestävä kehityksen mu- kaisesti olemassa olevan kunnallistekniikan alueella.
2. Alueellinen bkt kasvaa
3. Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen maksu- osuus pienenee
4. Julkisen rahoituksen hyödyntäminen (EU, valtio)

4.6 YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN TOIMINTA JA TALOUS

Ympäristölautakunnan perustehtävät

Hallintosäännössä osoitetut kaupungin rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon lakisääteiset viranomaistehtävät. Lautakunta hoitaa myös seudullisesti kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävät Ranuan, Pellon, Ylitornion ja Kolarin kunnissa, ympäristönsuojelun Tervolan kunnassa sekä rakennusvalvonnan tehtäviä Ranuan kunnassa. Pelastuspalvelut ostetaan Lapin liitolta.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2021

Sähköisen asioinnin edelleen kehittäminen
Seudullisen yhteistyön kehittäminen ja siinä uusien toimintamallien luominen

Toimialan sisäinen yhteistyö elinkeinopalveluissa

Osallisuus ja vaikuttaminen talousarviovuonna 2021

Ympäristölautakunnan alainen toiminta on tarkoin erillislainsäädännöllä ohjattua myös osallisuuden ja vaikuttamisen osalta. Lupaprosesseissa on ensiarvoisen tärkeää, että kuuleminen hoidetaan lain mukaisesti ja tasapuolisesti kaikissa hankkeissa. Kuitenkin ympäristövalvonta pyrkii lainsäädännön puitteissa laajentamaan osallisuutta.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Rakentamisen määrän väheneminen, erityisesti suuret hankkeet (alentava vaikutus lupatuloihin)
Suuronnettomuudet tai laajat metsäpalot (vaikutus pelastuslaitoksen maksusuuteen)
Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys muuttuvissa ja joskus ennalta arvaamattomissa tilanteissa

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Toimintatuotot	1 989 440	1 666 550	1 750 000
Toimintakulut	-7 736 126	-8 053 291	-8 200 000
Toimintakate (sitova 2021)	-5 746 685	-6 386 741	-6 450 000

Talouden tasapainottaminen

Talousarvio 2021 ja suunnitelmakausi 2022-2023 sisältää seuraavat talouden tasapainottamiseen tähtäävät säästötavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet.

	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Ostopalvelut -10%	44 000	44 000	44 000
Vuokrat	30 000	30 000	30 000
Rakennusvalvonnan maksutuotot	80 000	80 000	80 000
YHTEENSÄ / tulosvaikutus	154 000	154 000	154 000

Kaupunkistrategiasta johdetut mitattavat tavoitteet talousarviovuodelle 2021

Määrälliset tavoitteet

- Käsiteltyt rakennusluvut, omakotitalot
110 kpl / vuodessa
- Käsiteltyt rakennusluvut, asuntojen määrä
460 kpl / vuodessa
- Valmistuneet asunnot 460 kpl / vuodessa

Laadulliset tavoitteet

- Rakennuslupien käsittelyaika vrk

Taloudelliset tavoitteet

- Ulkopuolisten tulojen osuus rakennusvalvonnan menoista, tavoite yli 80%

5 TULOSLASKELMAOSA

5.1 Tuloslaskelman selostus

Tuloslaskelma osoittaa, miten kaupungin tulo-rahoitus riittää palvelutoiminnan ja hallinnon menoihin, korkoihin ja muihin rahoituskuluihin sekä käyttöomaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Vuoden 2021 talousarvio on alijäämäinen. Tulostavoite on -2,0 miljoonaa euroa ja vuosikate 12,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 toimintakate kasvaa arviolta 1,8 prosenttia. Kaupungin rahoitusmahdollisuuksista johtuen vuosina 2022-2023 sallittu toimintakatteen kasvu voi olla enintään 1,3-1,4 %. Pitkän aikavälin toimintakatteen vuosikasvu (2007-2019) on ollut keskimäärin 4,3 %. Näin ollen toimintakatteen kasvua on tulevana vuosina hillittävä ja ellei menojen sopeuttaminen toteudu, on talous tasapainotettava veronkorotuksilla. Tulevalla suunnittelukaudella 2021-2023 on välttämätöntä saada talous tasapainoon.

Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä ja tulevan talousarviovuoden suunniteltu alijäämä suunnittelukaudella kate-taan. Takaraja on ehdoton, eikä kattamista voi siirtää seuraavalle suunnittelukaudelle. Rovaniemen kaupungilla ei ole taseessa aikaisemmilta vuosilta kertynyttä alijäämää.

TULOKSEN SITOVUUS

Kaupunginhallitusta sitoo tuloslaskelman tulostavoite. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin talouden hoidosta ja talousarvion täytäntöönpanosta ja on velvoitettu ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin ellei tavoite toteudu. Tarvittaessa talousarviomuutokset on esitettävä kaupunginvaltuustolle talousarviovuoden aikana.

TOIMINTATUOTOT JA – KULUT

Toimintatuotot ja toimintakulut muodostuvat käyttöta-lousosan kaupunginhallituksen ja lautakuntien yhteissum-

masta. Menoissa ja tuloissa eivät ole mukana sisäiset erät.

TOIMINTAKATE ELI NETTOMENOT

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus. Kunnallisessa toiminnassa se on alijäämäinen ja rahoitetaan verorahoituksella.

VEROTULOT

Verotulojen tilitykset sisältävät ansiotuloista maksettavan kunnallisen tuloveron, yhteisövero-osuuden ja kiinteistö-
veron.

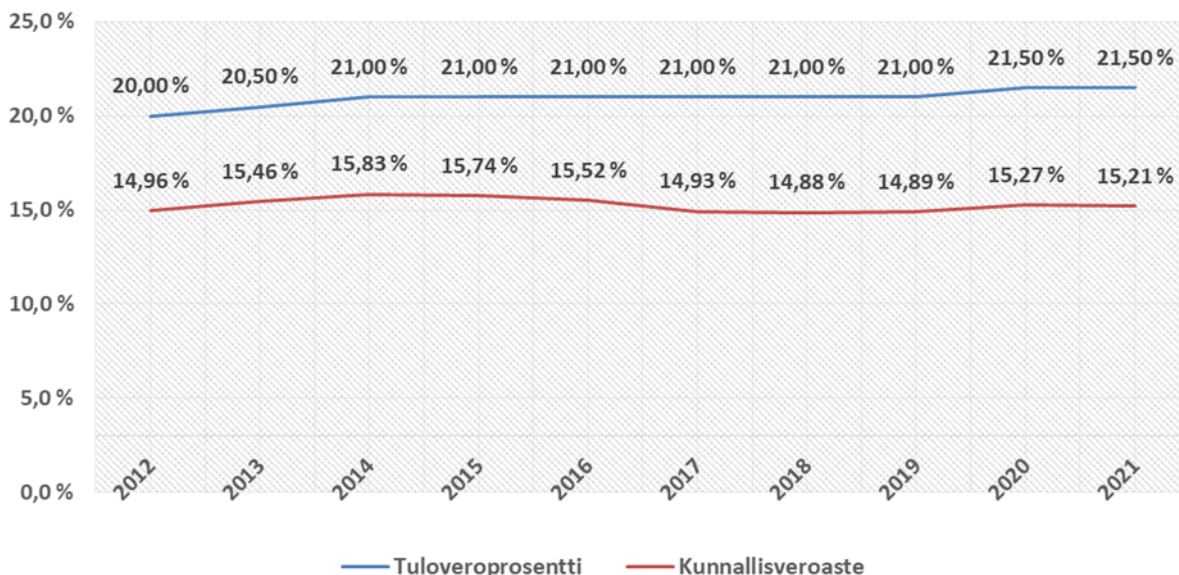
Vuonna 2021 arvioidaan verotuloja tilitettävän yhteensä 270,5 miljoonaa euroa. Verotulojen kasvuarvio perustuu Kuntaliiton ennusteisiin.

Kunnallisvero

Kunnallinen tulovero määräytyy valtuuston päättämän tuloveroprosentin ja verovelvollisten verovähennysten jäl-
keisten verotettavien tulojen mukaan. Vuoden 2021 talous-
arviossa kunnallisveroprosentti on 21,5 prosentin mukaan. Kaupungin todellisen tuloveroprosentin ns. efektiivisen veron arvioidaan vuonna 2021 olevan 15,21 prosenttia.

Verotulot kirjataan tuloksi kassaperusteisesti. Tuloksi kir-
jattavaan verokertymään vaikuttavat kuluvan vuoden enna-
koiden lisäksi aikaisempien tilitysten ja niiden oikaisujen vuosittaiset vaihtelut.

Tuloveroprosentti ja kunnallisveroaste 2012-2021

Kuvio 20

Kunnallisverot vuosina 2006–2021

Vuosi		Vero-%	Verotulo (M€)	Muutos-%	Selite
2006	TP	19,0	133,3	3,6	
2007	TP	19,0	144,9	8,7	
2008	TP	19,5	158,6	9,5	Tuloveroprosentin nosto
2009	TP	19,5	162,6	2,5	
2010	TP	20,0	170,1	4,6	Tuloveroprosentin nosto
2011	TP	20,0	172,8	1,6	
2012	TP	20,0	178,7	3,4	
2013	TP	20,5	194,9	9,1	Tuloveroprosentin nosto
2014	TP	21,0	201,3	3,3	Tuloveroprosentin nosto
2015	TP	21,0	205,7	2,2	
2016	TP	21,0	208,4	1,3	
2017	TP	21,0	207,2	-0,5	Kiky ja veropohjamuutokset
2018	TP	21,0	204,8	-1,2	
2019	TP	21,0	211,8	3,4	
2020	TA	21,5	227,5	7,4	Tuloveroprosentin nosto
2021	TA	21,5	226,4	-0,5	

Taulukko 20

Yhteisövero

Vuonna 2021 veroja odotetaan tilitettäväksi 13,0 miljoonaa euroa, arvio on 24,1 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020

Yhteisöverot vuosina 2006–2021

Vuosi		Verotulo M€	Muutos-%	
2006	TP	6,9	27,0	
2007	TP	8,1	17,4	
2008	TP	7,6	-6,2	
2009	TP	5,4	-28,9	Jako-osuuden nosto 10 %
2010	TP	7,3	35,8	
2011	TP	9,6	31,5	
2012	TP	7,0	-27,4	Jako-osuuden lasku 5 %
2013	TP	8,0	14,2	
2014	TP	9,7	21,1	
2015	TP	10,8	11,2	
2016	TP	10,1	-6,5	
2017	TP	11,9	18,0	
2018	TP	10,5	-11,7	
2019	TP	10,0	-4,5	
2020	TA	10,4	4,2	
2021	TA	13,0	24,1	Jako-osuuden väliaikainen nosto

Taulukko 21

Kiinteistövero

Kiinteistöveroa odotetaan tilitettäväksi vuodelta 2021 yhteensä 31,1 miljoonaa euroa, arvio on sama kuin vuonna 2020.

Kiinteistöverot vuosina 2006–2021

Vuosi		Verotulo M€	Muutos-%	
2006	TP	16,5		
2007	TP	17,1	3,6	
2008	TP	18,1	5,8	
2009	TP	18,9	4,4	
2010	TP	21,8	15,6	Veronkorotus (voimalaitosvero)
2011	TP	22,0	0,7	
2012	TP	22,5	2,2	
2013	TP	23,6	5,2	
2014	TP	24,7	4,7	Veroperustemuutokset
2015	TP	24,9	0,7	
2016	TP	30,3	21,6	Veronkorotukset 5,2 M€
2017	TP	30,5	0,6	
2018	TP	30,7	0,8	
2019	TP	30,7	0,0	
2020	TA	31,1	1,2	
2021	TA	31,1	0,0	

Taulukko 22

Kiinteistöveron maksuunpanon määrä ja veroprosentit					
Kiinteistöveron kohde	Raja-arvot	Vero %	TP 2019 Vero M€	TA 2020 Vero M€	TA 2021 Vero M€
Yleinen	(0,93-2,00)	1,55	13,54	13,71	13,71
Vakituinen asunto	(0,41-1,00)	0,60	8,51	8,61	8,61
Muu asunto	(0,93-2,00)	1,20	0,70	0,71	0,71
Voimalaitokset	(0,93-3,10)	3,10	7,87	7,97	7,97
Yleishyödylliset yhteisöt	(0,00-2,00)	0,20	0,08	0,08	0,08
Rakentamaton rakennuspaikka	(2,00-6,00)	4,00	0,03	0,03	0,03
Yhteensä			30,73	31,10	31,10

Taulukko 23

VALTIONOSUUDET

Lyhyt kuvaus järjestelmästä

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta

kohtuullisella verorasituksella. Tämä toteutetaan tasaamalla kuntien välisiä eroja palvelujen järjestämisen kustannuksissa sekä tulopohjissa. Valtionosuudet ovat osa laajempaa valtionapujen järjestelmää.

Valtionosuusjärjestelmä

Kuvio 21

Rakenteellisesti kunnan valtionosuudet koostuvat kahdesta osasta: valtionvarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimien (1705/2009) rahoituksesta.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Opetus- ja kulttuuritoimien valtionosuusrahoitus maksetaan kunnille ja muille rahoituksen saajille osana yhdistettyä valtionosuusmaksatusta jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä. Valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Valtionosuudet vuonna 2021

Talousarviossa olevat valtionosuudet perustuvat Valtiova-

rainministeriön 5.10.2020 julkaisemaan ennakkoliseen laskelmaan. Lopulliset päätökset vuoden 2021 valtionosuusrahoituksesta tehdään joulukuun 2020 lopussa.

Peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuonna 2021 on 25,63 prosenttia. Rahoitusosuus maksetaan kunnan palvelutarjonnasta riippumatta jokaisesta kunnan asukkaasta.

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus

Suomen valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan tasaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Nimensä mukaisesti tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

Tasauksen perusteena olevaan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnan laskennallinen kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta. Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta laskettaessa käytetään koko maan kes-

kimääräistä kunnallisveroprosenttia eikä yksittäisen kunnan veroprosentin muutoksella ole täten vaikutusta kunnan saaman tasaarvoisen tai maksaman tasaarvohennyksen määrään. Vuoden 2021 tasausta laskettaessa käytetään vuoden 2019 valmistuneen verotuksen tietoja. Rovaniemen kaupungin arvioidaan vuonna 2021 saavan verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausta 24,6 miljoonaa euroa.

Kotikuntakorvaukset

Opetuksen järjestäjä on oikeutettu kotikuntakorvaukseen oppilaan suorittaessa oppivelvollisuuttaan muussa kuin oman kotikuntansa esi- tai perusopetuksessa. Kotikuntakorvaus määräytyy oppilaan iän mukaan. Kotikuntakorvausjärjestelmä sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen.

Kotikuntakorvaustulot ja -menot perustuvat valtiovarainministeriön vuosittain päättämään kotikuntakorvauksen perusosaan ja opetuksen järjestäjän kotikuntakorvauskyselyssä 31.12. tilastointiajankohdan tilanteesta ilmoittamaan oppilasmäärään. Kotikuntakorvauskysely toteuttaa Tilastokeskus varainhoitovuotta edeltävänä helmikuussa.

Kotikuntakorvaus =
 0,61 * oppilaan kotikunnan kotikuntakorvauksen perusosa (6-vuotiaat)
 1,00 * oppilaan kotikunnan kotikuntakorvauksen perusosa (7-12-vuotiaat)
 1,60 * oppilaan kotikunnan kotikuntakorvauksen perusosa (13-15-vuotiaat)

Kotikuntakorvauksen ennakkollinen perusosa vuonna 2021 on 6 817 euroa.

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Korkotuotot on arvioitu kaupungin maksuvalmiuden ja markkinakorkotason sekä antolainojen mukaisesti. Korkomenot on laskettu kaupungin lainakannan ja sen muutosten sekä velkakirjojen ja yleisen lainakoron mukaisesti. Muut rahoitustuotot sisältävät kuntayhtymien peruspääoman koron sekä laskennallisen koron toimialojen ja kaupunginhallituksen käytössä olevasta käyttöomaisuudesta. Muut rahoitusmenot sisältävät varauksen verotilitysten ja kassalainojen korkomenoihin sekä muihin laina- ja rahoituskuluihin.

Rahoitustuottojen ja -kulujen summa vuodelle 2021 on 9,7 miljoonaa euroa.

VUOSIKATE

Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeisin kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Vuonna 2021 vuosikatetta kertyy 12,1 miljoonaa euroa ja koko suunnittelukaudella 42,7 miljoonaa euroa. Suunnittelukauden tavoitteena on, että vuonna 2023 vuosikate kattaa investoinneista 79 %.

Kotikuntakorvauksia ei käsitellä kirjanpidossa valtionosuuksina, vaan kotikuntakorvaukset esitetään talousarviossa toimintamenoina ja toimintatuloina.

Kokonaisarvio vuonna 2021 saatavista valtionosuuksista

Valtionosuuksia Rovaniemelle arvioidaan kokonaisuutena saatavan 114,2 miljoonaa euroa. Summa koostuu peruspalvelujen valtionosuudesta 90,1 miljoonaa euroa, opetustoimen ja kulttuurin valtionosuudesta (ylläpitäjämalli) -4,4 miljoonaa euroa ja veromenetysten kompensatioista 28,5 miljoonaa euroa.

Verorahoitus vuosina 2006–2021

MC Vuosi	Verotulot	Valtion osuudet	Verorahoitus yhteensä
2006	156,7	59,0	215,7
2007	170,1	62,1	232,2
2008	184,3	69,9	254,2
2009	186,9	75,5	262,4
2010	199,3	83,0	282,3
2011	204,4	85,0	289,4
2012	208,1	89,1	297,2
2013	226,5	92,4	318,9
2014	235,7	92,0	327,7
2015	241,4	91,1	332,5
2016	248,7	98,3	347,0
2017	249,6	94,1	343,7
2018	246,0	94,9	340,9
2019	252,6	95,1	347,7
2020	269,0	105,8	374,8
2021	270,5	114,2	384,7

Taulukko 23

POISTOT

Käyttöomaisuuden poistot merkitään tuloslaskelmaan kaupunginhallituksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poikkeuksista päättää kaupunginhallitus, valtuuston päättämien perusteiden rajoissa.

Koko kaupungin poistojen kokonaissumma vuodelle 2021 on 14,1 miljoonaa euroa.

TILIKAUDEN TULOS JA TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ

Rovaniemen kaupungilla oli taseessa kumulatiivista ylijäämää 13,9 miljoonaa euroa vuoden 2019 lopussa.

Vuoden 2021 talousarvio on laadittu 2,0 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Vuoden 2021 talousarvio ja vuosien 2022-2023 taloussuunnitelma on laadittu siten, että suunnittelukauden loppuun mennessä kaupungin käyttötalous on tasapainossa.

5.2 Tuloslaskelma kaupunki

Tuloslaskelma 2021					
	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Toimintatuotot					
Myyntituotot	16 089	14 274	14 260	14 445	14 619
Maksutuotot	17 150	16 118	15 873	16 079	16 272
Tuet ja avustukset	6 264	5 138	5 021	5 086	5 147
Vuokratuotot	12 136	12 826	12 076	12 233	12 380
Muut tuotot	2 660	3 256	7 142	3 735	3 780
Toimintatuotot	54 299	51 612	54 372	51 579	52 198
Valmistus omaan käyttöön	221	100	100		
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-115 270	-114 906	-118 065	-118 536	-119 958
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-26 543	-28 032	-29 111	-29 227	-29 578
Muut henkilöstösivukulut	-3 903	-4 193	-4 679	-4 698	-4 754
Palveluiden ostot	-213 993	-212 430	-212 917	-214 225	-217 354
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-17 497	-16 817	-17 508	-17 578	-17 789
Avustukset	-29 577	-28 663	-30 331	-30 452	-30 817
Vuokrat	-19 123	-21 408	-23 235	-23 328	-23 608
Muut kulut	-874	-693	-836	-839	-849
Toimintakulut	-426 779	-427 143	-436 682	-438 882	-444 706
Toimintakate	-372 259	-375 431	-382 210	-387 304	-392 510
Verotulot	252 551	268 998	270 471	274 267	281 239
Valtionosuudet	97 652	105 753	114 205	116 846	118 750
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	7 150	7 200	7 200	7 200	7 200
Muut rahoitustuotot	5 327	5 625	5 225	5 225	5 225
Korkokulut	-2 637	-2 700	-2 750	-2 750	-2 750
Muut rahoituskulut	-140	-80	-10	-10	-10
Rahoitustuotot ja -kulut	9 700	10 045	9 665	9 665	9 665
Vuosikate	-12 356	9 365	12 131	13 474	17 144
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 214	-14 843	-14 131	-14 174	-14 444
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	-31 570	-5 478	-2 000	-700	2 700
Poistoeron lis-/väh+	323				
Suunnitelman ylittävät poistot					
Varausten lis-/väh+					
Rahastojen lis-/väh+					
Tilikauden yli- /alijäämä	-31 247	-5 478	-2 000	-700	2 700

Taulukko 25

6 INVESTOINTIOSA

Investointiosassa esitetään käyttöomaisuuden hankinnat ja niihin saatavat rahoitusosuudet sekä muut tulot ja omaisuuden myynnit. Investoinneista esitetään tarvittava määräraha talousarviovuonna sekä suunnitteluvuosien arvioitu käyttötarve. Jos hankkeen toteutuminen viivästyy arvioidusta aikataulusta, jaksotetaan investoinnin määrärahatarve uudelleen suunnitteluvuosille. Tuleviin investointeihin voidaan varautua tekemällä investointivaraus.

Investointiosan sitovuus

Toimielimien sitovia määrärahoja ovat toimielimelle myönnetty investointien nettomäärärahat. Elinvoimalautakunnan investointien työohjelmista päättää elinvoimalautakunta. Tilapalvelukeskuksen talousarvioon hyväksytyjen investointien, työohjelmien ja muiden pitkävaikutteisten menojen osalta menetellään hallintosäännössä määritellyn toimivallan rajoissa.

Hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallitus vastaa kiinteän omaisuuden (ml. maa- ja vesialueet) hallinnasta ja päättää kiinteän omaisuuden ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja vuokraamisesta. Kaupunginhallitus päättää pitkäaikaisista rahoitussijoituksista sekä kaupungin määräysvallassa olevan yhtiön osakkeiden myynnistä. Jos kaupunki menettää myynnissä määräysvallan, päättää osakkeiden myynnistä kuitenkin kaupunginvaltuusto. Kaupunginhallitus päättää osakkeiden, osakehuoneistojen ja toimitil-osakkeiden luovuttamisesta ja irtaimen omaisuuden myynnistä niiltä osin, kuin päätösvaltaa ei ole hallintosäännössä annettu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle. Tarkemmin

omaisuuden hankinnasta ja myymisestä lausutaan talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa.

Kaupungin investointien kehitys ja investointitaso suunnittelukaudella

Vuonna 2021 nettoinvestointien kokonaismäärä on 15,0 miljoonaa euroa. Investointien määrä ylittää kokonaispoistotason, jonka on arvioitu olevan noin 14,1 miljoonaa euroa. Poistot kuvaavat keskimääräistä vuosittaista korvausinvestointitarvetta. Suunnittelukaudella nettoinvestointien kokonaismäärä on 56,7 miljoonaa euroa.

Investointien määrällä, priorisoinnilla ja ajoituksella voidaan merkittävästi vaikuttaa Rovaniemen kaupungin talouden tasapainoon. Investointien tulee ensisijaisesti palvella julkisten palveluiden tuotantoa, asumisen, liikkumisen ja elinkeinojen tarpeita sekä edistää tasapainoisen talouden kehitystä. Toimitilahankkeita koskevat tarveselvitykset, hanke-suunnitelmat ja vuokrasopimukset on hyväksyttävä ennen investointihankkeen aloittamista siinä toimielimessä, jonka määrärahoista tiloja käyttävä toiminta rahoitetaan. Tarkemmin investointien menettelytavoista lausutaan talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa.

Kaupunkikonsernin investointien kehitys ja investointitaso suunnittelukaudella

Konserniyhteisöjen nettoinvestoinnit vuonna 2021 ovat 36,5 miljoonaa euroa ja suunnittelukaudella yhteensä 111,7 miljoonaa euroa. Koko konsernin investoinnit ovat vuonna 2021 yhteensä 51,5 miljoonaa euroa ja suunnittelukaudella 168,4 miljoonaa euroa.

Rovaniemen kaupungin investoinnit 2021-2023

	TA 2021	TS 2022	TS 2023	YHTEENSÄ
Kaupunginhallitus	5 400 000	10 850 000	10 850 000	27 100 000
Sivistyslautakunta	600 000	600 000	600 000	1 800 000
Elinvoimalautakunta	9 000 000	8 650 000	10 150 000	27 800 000
Peruskaupunki yhteensä	15 000 000	20 100 000	21 600 000	56 700 000
Napapiirin Energia ja Vesi Oy	28 400 000	28 400 000	26 600 000	83 400 000
Kiinteistö Oy Lappi Areena		8 200 000	10 000 000	18 200 000
Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy	7 450 000	200 000	200 000	7 850 000
Napapiirin Residuum Oy	600 000	900 000	700 000	2 200 000
Konserniyhtiöt yhteensä	36 450 000	37 700 000	37 500 000	111 650 000
Kaupunkikonserni yhteensä	51 450 000	57 800 000	59 100 000	168 350 000

Vuokrahankkeet

Näsmäntie 1-vaihe; pinta-ala 3 169 m²

Murolan päiväkotit; pinta-ala 800 m²

Vaaranlammen koulu; alustava pinta-ala 5 255 m²

Häkinvaaran monitoimitalo; alustava pinta-ala 2 800 m²

Taulukko 26

Vuokrahankkeiden vuosittainen käyttötalousvaikutus on noin 3,1-3,2 milj. euroa ja koko sopimuskausi n. 61,7- 64,0 milj. euroa. Vuokrahankkeiden toteutusta ja aikataulua arvioidaan erikseen.

6.1 Kaupunginhallitus

	TA 2021	TS 2022	TS 2023	YHTEENSÄ
Kaupunginhallitus	5 400 000	10 850 000	10 850 000	27 100 000
Maan hankinta ja myynti	350 000	1 000 000	1 000 000	2 350 000
Osakkeet ja osuudet		300 000	300 000	600 000
Taidehankinnat	50 000	50 000	50 000	150 000
Tilapalvelukeskus	5 000 000	9 500 000	9 500 000	24 000 000
Kaupungintalo	2 000 000	6 000 000	5 000 000	13 000 000
Pääkirjasto		500 000	1 300 000	1 800 000
Pulkamontien terveysasema	600 000		500 000	1 100 000
Rantavitikan koulu		1 000 000		1 000 000
Santapark			1 000 000	1 000 000
Nivavaaran ala-aste	800 000			800 000
Lyseonpuiston lukio		500 000		500 000
Pihatytöt		200 000	200 000	400 000
Ounasvaaran koulu	400 000			400 000
Käpymetsän päiväkot		200 000		200 000
Korkalovaaran koulu			300 000	300 000
Poropolun päiväkot	300 000			300 000
Yhteiskeittiö			300 000	300 000
Koskenkylän koulu	200 000			200 000
Pääpaloasema	200 000			200 000
Muut korjaustyöt	300 000	900 000	600 000	1 800 000
Investointien suunnittelu	200 000	200 000	300 000	700 000

MAANHANKINTA JA MYYNTI

Määräraha on tarkoitettu raakamaan ostoon. Maa jalostetaan myytäviksi tonteiksi.

OSAKKEET JA OSUUDET

Varaus mahdollisiin yhtiöiden investointien rahoittamiseen pääoma-, tai muut vastaavat -sijoituksina.

TAIDEHANKINNAT

Määrärahalla täydennetään Taidemuseon kokoelmia.

KAUPUNGINTALO

Kaupungintalon kokonaisinvestointisumma 19,7 milj. euroa. Kaupungintalon arvioitu vuosittainen ylläpitokustannus on 0,6 milj. euroa ja pääomavuokra on 1,48 milj. euroa eli yhteensä 2,08 milj. euroa vuodessa.

TILAPALVELUKESKUS

Rakennusteknisillä korjauksilla ylläpidetään rakennuksien terveellisyyttä ja turvallisuutta. Tilapalvelukeskus valmistee yksilöidyn työohjelman kustannusarvioineen tilajaostolle hyväksyttäväksi. Investointien suunnittelu sisältää vuokrahankkeiden (Näsmäntie, Muurolan päiväkot, Vaaralammen koulu ja Häkinvaaran monitoimitalo) valmistelun lisäksi Napapiirin monitoimitalon hankesuunnitelman laatimisen.

KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ

Kaupunginhallituksen investointien laskennallinen vaikutus vuosipoistoihin vuonna 2021 on 0,27 milj. euroa ja suunnittelukaudella 1,35 milj. euroa.

6.2 Sivistyslautakunta

	TA 2021	TS 2022	TS 2023	YHTEENSÄ
Sivistyslautakunta	600 000	600 000	600 000	1 800 000
Napapiirin monitoimitalon lähiliikuntapaikka			500 000	500 000
Keskuskentän tekonurmi		400 000		400 000
Ounashalli		200 000	100 000	300 000
Ylikylän monitoimitalon lähiliikuntapaikka	200 000			200 000
Mäkikeskus	50 000			50 000
Kirjastoauto	350 000			350 000

NAPAPIIRIN MONITOIMITALON LÄHILIIKUNTAPAikka

Vuoden 2023 määrärahalla toteutetaan lähiliikuntapaikka

KESKUSKENTÄN TEKONURMI

Vuoden 2022 toteutetaan tekonurmen vaihto.

OUNASHALLI

Vuoden 2022 toteutetaan tekonurmen vaihto ja vuoden 2023 määrärahalla pukukopit ja led-valot.

MÄKIKESKUS

Vuoden 2021 määrärahalla toteutetaan mäkien kunnostusta.

YLIKYLÄN MONITOIMITALON LÄHILIIKUNTAPAikka

Vuoden 2021 määrärahalla toteutetaan Ylikylän monitoimitalon lähiliikuntapaikan rakentamisen viimeistely.

KIRJASTOAUTO

Vuoden 2021 määrärahalla toteutetaan auton hankinta. Hankintaan haetaan OKM:n avustusta.

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Sivistyslautakunnan investointien laskennallinen vaikutus vuosipoistoihin vuonna 2021 on 30 000 euroa ja suunnittelukaudella yhteensä 90 000 euroa. Liikuntapaikkarakentamiseen haetaan vuosittain valtionavustusta.

6.3 Elinvoimalautakunta

	TA 2021	TS 2022	TS 2023	YHTEENSÄ
Elinvoimalautakunta	9 000 000	8 650 000	10 150 000	27 800 000
Uudet alueet				
Katujen peruskorjaukset	2 300 000	3 070 000	3 900 000	9 270 000
Vennivaaran kaava-alue		1 600 000	530 000	2 130 000
Napapiirin kaava-alue		1 040 000	770 000	1 810 000
Ympäristö- ja puistorakentaminen	600 000	600 000	600 000	1 800 000
Ruokasenkadun silta	1 600 000			1 600 000
Katujen päällystäminen	500 000	500 000	500 000	1 500 000
Mäntyvaaran kaava-alue			1 080 000	1 080 000
Liikenne- ja yl.alueiden suunnittelu	300 000	350 000	400 000	1 050 000
Ounasrinteentien peruskorjaus	1 000 000			1 000 000
Ruokasenkadun peruskorjaus		1 000 000		1 000 000
Poromiehentien peruskorjaus			1 000 000	1 000 000
Valtakadun peruskorjaus			900 000	900 000
Heposuontie	840 000			840 000
Jääskeläisen kaava-alue	750 000			750 000
Kaukonlammen kaava-alue	630 000			630 000
Kaavat ja selvitykset	200 000	200 000	200 000	600 000
Napapiirin koulu		290 000		290 000
Mustikkaharjun kaava-alue	280 000			280 000
Rantareitin jalankulku- ja pyörätiet			270 000	270 000

KATUJEN PERUSKORJAUKSET, PÄÄLLYSTÄMISET JA UUDISRAKENTAMINEN

Määrärahat käytetään keskeneräisten töiden loppuunsaattamiseen, heikkokuntoisten katujen sekä jalankulku- ja pyöräteiden peruskorjaukseen. Määrärahoja käytetään myös olemassa olevan katuverkon liikennejärjestelyiden kehittämisen vaatimiin muutos- ja täydennysrakentamiskohteisiin. Katujen perusparantamiskohteiden valinta tehdään yhteistyössä Napapiirin Energian ja Veden kanssa, jolloin kadun alla olevien putkien ja johtojen uusiminen voidaan toteuttaa kadun rakentamisen yhteydessä.

Määrärahalla parannetaan myös esteettömyyttä ja liikenneturvallisuutta yksittäisissä ongelmakohdissa. Katuväläistuksen osalta määrärahaa käytetään olemassa olevan valaistusverkon saneeraamiseen mm. huonokuntoisten pylväiden uusimiseen ja säästökytkennän laajentamiseen. Kohteet päätetään työohjelman hyväksymisen yhteydessä. Suunnittelukaudelle toteutetaan Heposuontien päällystäminen, Ruokasenkadun sillan rakentaminen sekä Rantareitin jalankulku- ja pyörätiet. Elinvoimalautakunta hakee valtionavustusta Ruokasenkadun sillan rakentamisen ja Ruokasenkadun peruskorjauksen välillä Rovakatu - Poromiehentie muodostamalle hankkeelle liikenne- ja viestintävirasto Traficomin Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen investointiohjelmasta 2020.

KAAVA-ALUEET

Suunnittelukaudelle on tarkoitus toteuttaa Vennivaaran, Napapiirin, Mäntyvaaran, Jääskeläisen, Kaukolammen ja Mustikkaharjun kaava-alueet.

YMPÄRISTÖ- JA PUISTORAKENTAMINEN

Määrärahalla toteutetaan ympäristörakentamista ja ympäristörakentamishankkeista laaditaan erillinen työohjelma vuosittain. Puistojen ja leikkipaikkojen osalta painopiste on

leikkipaikkojen peruskorjauksessa, joilla pyritään mm. täyttämään EN-turvavaateet. Vuonna 2017 päivitettiin Leikkipaikkojen peruskorjausohjelma, jonka tekninen lautakunta hyväksyi noudatettavaksi toimintaohjeeksi ja tavoitteena on peruskorjata vähintään 3-4 leikkipaikkaa/vuosi. Määrärahalla toteutetaan myös uusien asuntoalueiden leikkipaikkojen rakentamistyöt. Puistokohteista laaditaan erillinen työohjelma.

LIIKENNE- JA YLEISTEN ALUEIDEN SUUNNITTELU SEKÄ KAAVOITUS

Suunnittelumäärärahat on varattu liikenteen, liikenneväylien ja niihin liittyvän rakentamisen suunnittelun teettämiseen. Määrärahalla teetetään liikennejärjestelmäsuunnitelmia, yleissuunnitelmia, katusuunnitelmia sekä liikenteenohjaus- ja liikennevalosuunnitelmia. Suunnitelmien laatimisen yhteydessä teetetään tarvittavia liikenneselvityksiä, liikennetutkimuksia, liikennemalleja, maastomittauksia ja maaperäselvityksiä.

Hankkeet pohjautuvat seuraaviin laadittuihin suunnitelmiin ja tarveselvityksiin: Rovaniemen pää- ja kokoojakatujen kuntokartoitukset, Rovaniemen kävelyn ja pyöräilyn toimenpideohjelma, Rovaniemen tie- ja katuverkko-suunnitelma, Rovaniemen joukkoliikennesuunnitelma, Rovaniemen liikennejärjestelmä 2030, siltojen kuntokartoitukset, teknisten palveluiden palvelutytyvyisyystutkimukset, maapoliittinen toteuttamisohjelma, yleiskaava ja vahvistetut asemakaavat, katujen kunnan seuranta ja asiakaspalautteet. Ulkopuoliseen kaavoitustyöhön ja kaavojen erityisosaamista vaativien selvitysten laatimiseen sekä kaavojen edellyttämien pohjakarttojen uudistamiseen varataan vuosittain noin 0,2 milj. euroa.

ELINVOIMALAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Elinvoimalautakunnan investointien laskennallinen vaikutus vuosipoistoihin vuonna 2021 on 0,45 milj. euroa ja suunnittelukaudella 1,39 milj. euroa.

6.4 Konserniyhtiöiden investoinnit

Napapiirin Energia ja Vesi Oy

	TA 2021	TS 2022	TS 2023	YHTEENSÄ
Napapiirin Energia ja Vesi Oy	28 400 000	28 400 000	26 600 000	83 400 000
Koneet ja kalusto	6 400 000	5 200 000	7 500 000	19 100 000
Vesiverkosto	13 300 000	13 000 000	13 000 000	39 300 000
Kaukolämpöverkosto	2 700 000	3 000 000	3 000 000	8 700 000
Sähkön siirtoverkosto	3 100 000	2 300 000	2 300 000	7 700 000
Rakennukset ja rakennelmat	700 000	3 500 000		4 200 000
Kuituverkosto	900 000	1 000 000	600 000	2 500 000
Aineettomat hyödykkeet	1 200 000	400 000	200 000	1 800 000
Maa- ja vesialueet	100 000			100 000

Kiinteistö Oy Lappi Areena

	TA 2021	TS 2022	TS 2023	YHTEENSÄ
Kiinteistö Oy Lappi Areena		8 200 000	10 000 000	18 200 000
Ounasvaaran uimahalli		8 200 000	10 000 000	18 200 000

Ounasvaaran uimahalli

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 19.3.2018 käynnistää uuden uimahallin suunnittelun Ounasvaaralle myöntämällä hankkeelle suunnittelumäärärahan. Hankkeen suunnittelu on toteutettu kiinteistöosakeyhtiö Lappi Areenan toimesta ja toteutussuunnitelmat ovat valmistuneet vuoden 2019 aikana. Kaupunginvaltuusto päätti talousarvion käsittelyssä vuonna 2019 siirtää uimahallin rakentamisen vuodelle 2022.

Uimahallin arvioitu investointikustannus on 24,1 milj. euroa ja valtionavustus 0,8 milj. euroa. Vuosittainen ylläpitokustannus on 1,15 milj. euroa ja pääomavuokra 1,74 milj. euroa eli vuosittainen käyttökustannus on 2,89 milj. euroa.

Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy

	TA 2021	TS 2022	TS 2023	YHTEENSÄ
Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy	7 450 000	200 000	200 000	7 850 000
Ylikylän monitoimitalo	7 450 000			7 450 000
Muut investoinnit		200 000	200 000	400 000

Napapiirin Residuum Oy

	TA 2021	TS 2022	TS 2023	YHTEENSÄ
Napapiirin Residuum Oy	600 000	900 000	700 000	2 200 000
Alakorkalon kierrätyspuisto				
Biojätteen terminaali				
Nestemäisten jätteiden käsittelytilat				
Pellon kierrätysasema				
Ranuan kierrätysasema				
Kierrätyspuistot	600 000		200 000	800 000
Kuusiselän kaatopaikan sulkeminen		600 000		600 000
Kuljetusjärjestelmän muutos		100 000	300 000	400 000
Kierrätysasemat: Rovaniemi, Ranua, Pello		200 000	200 000	400 000

Konserniyhteisöjen investointien laskennallinen vaikutus vuosipoistoihin vuonna 2021 on 1,82 milj. euroa ja suunnittelu-kaudella 5,58 milj. euroa.

7 RAHOITUSOSA

Rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Niiden nettomäärä osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Rahoituslaskelma osoittaa, kuinka paljon tarvitaan tulo-rahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin, lainan lyhennyksiin ja muihin rahoitusmenoihin sekä miten rahoitustarve katetaan. Rahoitustarve katetaan joko lainojen lisäyksellä ja/tai toimintapääoman vähennyksellä.

Määrärahojen sitovuus

Rahoitusosan kaupunginhallitusta sitovia määrärahoja ovat lainanantoon osoitettu enimmäismääräraha (brutto) ja pitkäaikaisten lainojen ottoon osoitettu enimmäismääräraha (brutto). Kaupunki vastaa konsernin varainhankinnasta ja myöntää tarvittavat antolainat tytäryhteisöille kaupunginvaltuuston päättämän antolainojen kokonaismäärän puitteissa.

Vuosikate

Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2021 vuosikatetta kertyy 12,1 miljoonaa euroa ja koko suunnittelukaudella 42,7 miljoonaa euroa. Suunnittelukauden tavoitteena on, että vuonna 2023 vuosikate kattaa investoinneista 79 %.

Investoinnit

Investoinnit merkitään rahoituslaskelmaan erillisen investointisuunnitelman mukaan. Investointisuunnitelmaan sisältyvät arviot hankintamenoista, rahoitusosuuksista ja käyttöomaisuuden myyntituloista. Vuoden 2021 kaupungin nettoinvestoinnit ovat 15,0 miljoonaa euroa ja suunnittelukaudella 56,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 konsernin investoinnit ovat 51,5 miljoonaa euroa ja suunnittelukaudella 168,4 miljoonaa euroa.

Antolainat

Antolainasaamisten lisäykset sisältävät varauksen tytäryhteisöille myönnettävistä lainoista. Antolainasaamisten vä-

hennyksiin on laskettu tytäryhteisöjen lainasuunnitelmien mukaiset lyhennykset kaupungille.

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisia lainoja otetaan pitkävaikutteisten investointien rahoittamiseen. Vuonna 2021 on arvioitu otettavan uutta pitkäaikaista lainaa 19,2 miljoonaa euroa ja koko suunnittelukaudella yhteensä 86,5 miljoonaa euroa. Tytäryhteisöille välitettäviä antolainoja varten varaudutaan nostamaan lainaa 11,9– 14,8 miljoonaa euroa vuodessa ja suunnittelukaudella 40,0 miljoonaa euroa.

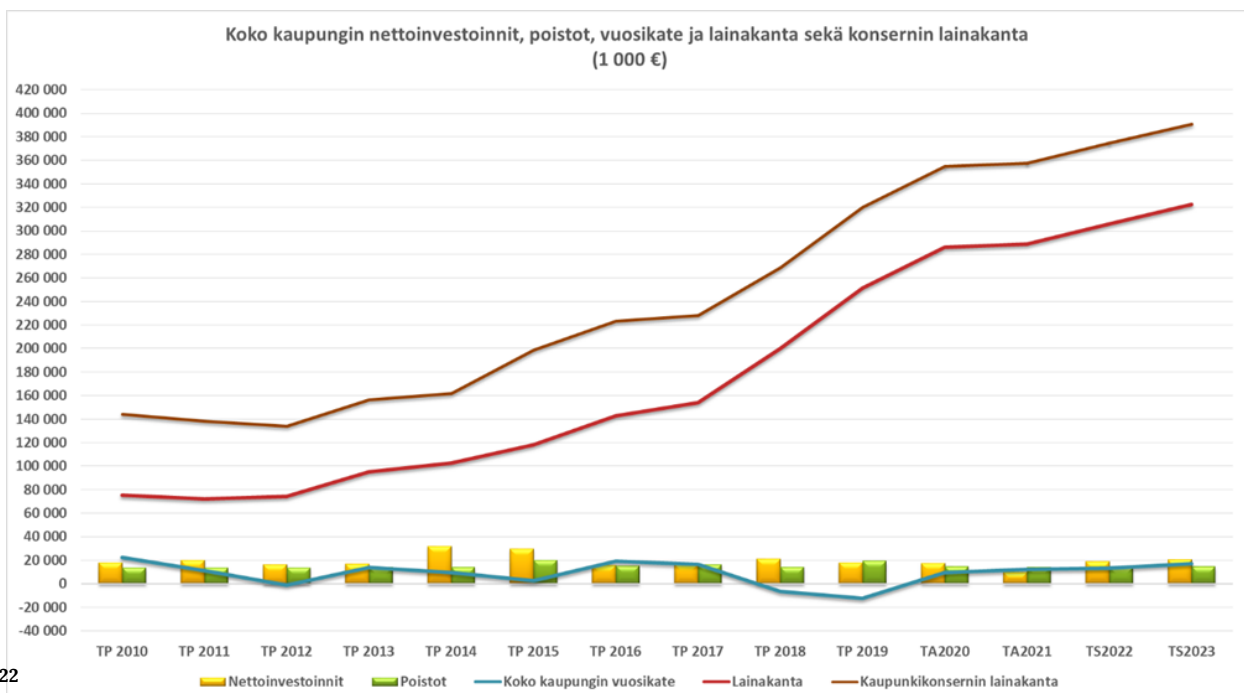
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset on merkitty talousarvion laadintahetkeen mennessä otettujen ja seuraavana vuonna otettavien lainojen arvioitujen lyhennysaikataulujen mukaan. Vuonna 2021 lainoja lyhennetään 19,3 miljoonaa euroa (sisältää myös yhtiöille annettujen lainojen lyhennykset) ja koko suunnittelukaudella yhteensä 58,6 miljoonaa euroa. Lainakanta tulee kasvamaan vuosina 2021 – 2023 noin 36,9 miljoonaa euroa, mikäli investoinnit toteutetaan suunnitelmien mukaan ja kaupungin nettokäyttömenojen kasvu pysyy suunnitellulla tasolla.

Lyhytaikaiset lainat

Kaupungin konsernitilin maksuvalmiuden ylläpitämiseksi otetaan tarpeen mukaan lyhytaikaista enintään vuoden laina-ajalla olevaa lainaa kaupunginhallituksen päättämien ohjeiden mukaisesti.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelman tunnusluku toiminnan ja investointien rahavirta ilmaisee sen kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Mikäli rahavirta on negatiivinen, ilmaisee määrä sen, kuinka paljon menoja on jouduttu kattamaan joko kassavaroilla tai ottamalla lisää lainaa. Vuonna 2021 on koko kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta 1,9 miljoonaa euroa positiivinen ja koko suunnittelukaudella 7,6 miljoonaa euroa negatiivinen.

Kuvio 22

7.1 Rahoituslaskelma kaupunki

Rahoituslaskelma 2021–2023					
	TP2019	TA 2020	TA2021	TS2022	TS2023
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-12 356	9 365	12 131	13 474	17 114
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjaukset	-1 058	-500	-500	-500	-500
Toiminnan rahavirta	-13 413	8 865	11 631	12 974	16 614
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-19 573	-19 250	-15 000	-20 100	-21 600
Rahoitusosuudet investointimenoihin	77	100	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 406	1 600	5 293	1 300	1 300
Investoinnit yht.	-18 090	-17 550	-9 707	-18 800	-20 300
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-31 504	-8 685	1 924	-5 826	-3 686
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-2 524	-31 150	-11 983	-13 233	-14 833
Antolainasaamisten vähennykset	1 476	1 850	2 028	2 688	3 024
Antolainauksen muutokset yht.	-1 048	-29 300	-9 955	-10 545	-11 809
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	60 000	39 335	19 159	34 159	33 219
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 567	-15 900	-19 290	-19 626	-19 675
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000	11 400	3 000	3 000	3 000
Lainakannan muutokset yht.	51 433	34 835	2 869	17 533	16 544
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 269	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta yht.	49 116	5 535	-7 086	6 988	4 735
Vaikutus maksuvalmiuteen	18 882	-3 150	-5 162	1 162	1 049
Rahavarat 31.12.	58 528	55 378	50 216	51 378	52 427
Rahavarat 1.1.	40 915	58 528	55 378	50 216	51 378
Rahavarojen muutos	17 613	-3 150	-5 162	1 162	1 049

Taulukko 27

Antolainoissa on varauduttu tarvittaessa konserniyhteisöjen investointien rahoittamiseen (sisältyvät pitkäaikaisiin lainoihin).

8 KAUPUNGIN KONSERNIYHTIÖIDEN TOIMINTA JA TALOUS

8.1 Merkittävimmät tytäryhtiöt

8.1.1 Napapiirin Energia ja Vesi Oy

Nimi

NEVE-konserni (emoyhtiö: Napapiirin Energia ja Vesi Oy, tytäryhtiöt: Rovaniemen Verkko Oy, Aurora Lämpö Oy, Ranuan Bioenergia Oy, Napapiirin Vesi Oy, Napapiirin Kuituverkot Oy, Napapiirin Infra Oy, osakkuusyhtiö: Ellappi Oy 43 %)

Perustehtävä

NEVE-konserni tarjoaa yhdyskunnan peruspalveluita energian ja vesihuollon osalta. Perustehtävää tukeakseen konserni on laajentanut toimintaa arvonluontiketjun alkupäätä, polttoainetuotannosta ja hankinnasta, älykkään jätehuollon ja urakointiliiketoiminnan kautta voimakkaasti kehittyviin sähköisen asiointin palveluihin. Konsernilla on vahvistuva maakunnallinen rooli vahvistuvan polttoaineliiketoiminnan sekä laajenevan kaukolämpötoiminnan myötä.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2021

- Teknisten muutosten toteuttaminen bioenergian käytön lisäämiseksi lämmön ja sähköntuotannossa. Toimenpiteiden myötä bioenergian osuus kasvaa merkittävämmiin vuoden 2021 alusta alkaen.
- Napapiirin Kuituverkkojen verkko-omaisuuden käytön tehokkuuden parantaminen, tarkoittaen olemassa olevan verkon liityntätiheyden nostamista. Maakunnallinen laajeneminen kyläverkkojen, maakuntayhteistyön ja arktisen merikaapelihankkeen muodossa.
- Kiertotalouspuistohankkeen myötä tulevien sivuvirtojen hyödyntämisen suunnittelu kaukolämmön ja sähköntuotannossa. Kiertotalouspuistohankkeelle haetaan jatkoaikaa 29.2.2022 saakka. Biomassaselvitys on laadittu ja jätteenpolttoselvityksen laadintaa jatkuu vuonna 2021.
- Lietteenpolttolaitoksen käyttöönoton varmistaminen v. 2020 tehtyjen onnistuneiden koeajojen jälkeen. Käyttöönoton jälkeen kyetään tehostamaan lietteiden ja ravinteiden kierrättämistä lietteenpolttolaitoksen ja tuhkien käsittelyn myötä.
- Vesihuollon alueturvallisuuden kehittäminen ja konsernin yhteisen kulunvalvonta- ja lukituskäytäntöjen määrittäminen. Tuleviin tulviin varautumisen kehittäminen.
- Verkko-omaisuuden hallinnan toimintamallia kehittämällä luodaan sähkö-, lämpö-, vesi ja kuituverkoille tarkennettu toiminta- ja johtamismalli omaisuuden tilasta ja optimoidaan kunnossapito- ja investointityöt.

- Kriisi- ja poikkeusoloihin varautumisen ja viestinnän kehittäminen. Vesihuollon kriittisten kohteiden alueturvallisuuden parantaminen ja konsernin yhteisen kulunvalvonta- ja lukituskäytäntöjen määrittäminen. Tuleviin tulviin varautumisen kehittäminen.
- Maakunnallisen roolin ja yhteistyön vahvistaminen energia-, vesi- ja infraliiketoiminnoissa.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2021

Napapiirin Energia ja Vesi- konsernin tavoitteena on tehdä tilikausittain positiivinen tulos ennen tilinpäätössiirtoja, satunnaisia eriä ja veroja. Tavoitteena on toiminnanohjaimisen avulla parantaa Neve- konsernin omavaraisuusastetta.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Energiamarkkinoiden toimintaympäristön muutokset haastavat yhtiön toimintaa koko ajan. Polttoainemarkkinoilla tapahtuvat muutokset vaikuttavat yhtiön energian tuotannon kustannuksiin ja sitä kautta yhtiön taloudelliseen tulokseen ja asiakashintoihin.

Päästöoikeuksien hinnat ovat kääntyneet kesän 2020 jälkeen nousuun. Tämä hinnan nousu heijastuu lisäksi vaihtoehtoisten polttoaineiden hintoihin niitä korottavasti. Energiaverotuksen muutokset aiheuttavat lisäkustannuksia energian tuotannon kustannuksiin.

Napapiirin Kuituverkot Oy:n ensimmäisiin toimintavuosiin liittyy merkittävät investoinnit valokuituverkkojen rakentamisessa, jotka ovat sitoneet merkittäviä pääomia. Kiristynyt kilpailutilanne ja merkittävä etupainotteinen investointiohjelma ovat haaste yhtiön taloudelle vielä tulevina vuosina.

Lietteenkäsittelykustannuksien markkinahinnan mahdollinen nousu, mikäli lietteenpolttolaitoksen kaupallinen käyttöönotto viivästyy.

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto (1000 €)	77 000	71 460	71 959	70 709	70 859
Tilikauden voitto / tappio (1000 €) (ennen TP-siirtoja ja veroja)	7 113	1 970	2 096	320	1 350
Bruttoinvestoinnit (1000 €)	41 416	39 414	28 400	28 400	26 600
Nettoinvestoinnit (1000 €)	39 136	37 673	26 541	26 526	24 651
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)	10 431	15 909	13 396	11 112	9 331
Konsernin sisäiset lainat (1000 €, 31.12)	169 552	157 491	163 742	170 033	174 304
Omavaraisuusaste (%)	26,0	28,4	28,5	28,5	28,7
Henkilöstömäärä (lkm)	140	132	130	130	127

8.1.2 Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy

Nimi

Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy-konserni

Perustehtävä

Alueen elinkeinoelämän ja yritystoiminnan edellytysten luominen ja kehittäminen Rovaniemellä yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Yritystilojen markkinointi ja vuokraaminen alueen yrityksille.

Alueen elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja vahvistaminen, yritysten toimintaympäristöä kehittämällä. Tilojen vuokraaminen täällä laajentaville kasvuyrityksille ja alueelle muuttaville uusille yrityksille.

Erikseen sovittavien tilojen rakentaminen ja vuokraaminen Rovaniemen kaupungille.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2021

Rovaniemen kaupunkistrategiaa tukevat painopisteet

- Alueen ja kaupungin kilpailukyvyyn edistäminen
- Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
- Asukkaiden viihtyisyyden edistäminen

Operatiiviset painopisteet

- Rovaniemen ydinkeskustan kehittäminen
- Ylikylän monitoimitalon rakentaminen aikataulun ja budjetin mukaisesti
- Kiinteistöjen kuntokartoitukset, korjausvelan määrittely ja kiinteistöstrategian muodostus
- Talouden tasapainotus
- Yritysstrategian päivitys

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2021

Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy:n tulostavoite on tehdä tilikausittain positiivinen tulos. Yhtiön omavaraisuusaste on hyvällä tasolla. Yhtiön rahoitusrakenne tulee olla sellainen, että yhtiö ilman kaupungin sijoituksia kykenee tulorahoituksellaan hoitamaan kaikki yhtiölle kuuluvat käyttö- ja pääomakulut. Liiketoiminnan riskit on suojattu siten, ettei yhtiön perustehtävän toteutus vaarannu.

Covid-19 on tuonut odottamattomia haasteita kaupungille, mutta Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy on selkeällä viestinnällä kommunikoinut vuokralaisten kanssa ja pyrkinyt auttamaan vuokralaisten tilannetta vuokrien maksuaikojen pidennyksillä ja mahdollisilla joustoilla.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Vuokrausasteen mahdollinen aleneminen vaikuttaa suoraan yhtiön liikevaihtoon laskevasti. Covid-19 ei ole vielä aiheuttanut merkittäviä muutoksia, mutta tilannetta joudutaan seuraamaan vuokralaisten riskiarvioinneilla.

Saamisten kasvaminen vaikuttaa käyttöpääomaan.

Lainamäärän kasvu heikentää yhtiön omavaraisuusastetta.

Kiinteistöjen yllättävät ja ennakoimattomat korjaustarpeet.

Kiinteistöjen korjausvelan epäselvyys vaikeuttaa rahoitussuunnitelmien täsmentämistä. Kiinteistökartoitus ja korjausvelan määrittely on käynnissä, joten vuoden 2020 aikana riski poistuu.

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto (1000 €)	12 611	12 066	13 176	14 738	14 886
Tilikauden voitto / tappio (1000 €) (ennen TP-siirtoja ja veroja)	895	46	1 169	1 340	1 287
Bruttoinvestoinnit (1000 €)	4 231	14 100	7 450	200	200
Nettoinvestoinnit (1000 €)	4 097	14 100	7 450	200	200
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)	35 214	31 905	28 379	25 649	22 960
Konsernin sisäiset lainat (1000 €, 31.12)	15 045	30 519	34 782	33 235	31 689
Omavaraisuusaste (%)	41 %	35 %	37 %	38 %	38 %
Henkilöstömäärä (lkm)	5	5	6	6	6
Henkilöstömäärä (htv) (mikäli seurataan)					

8.1.3 Napapiirin Residuum Oy

Nimi

Napapiirin Residuum Oy

Perustehtävä

Yhtiön tehtävä on jätehuoltopalvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti ympäristönäkökohdat huomioon ottaen. Yhtiö ylläpitää omistajakunnissa jäteasemia ja huolehtii jätteen kierrätyksestä, hyödyntämisestä, loppusijoituksesta ja vaarallisten jätteiden jätehuollosta toimialueellaan jätelain ja sopimusten mukaisesti.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2021

Rovaniemen kiertotalouden tiekartan jätehuollon tavoitteiden edistäminen ja jätelainsäädännön muutoksen edellyttämien muutosten huomioiminen omassa toiminnassa ja palveluissa.

Kiertotalouspuistohankkeen hallinnoiminen ja Kierräyspuisto Residuumin kehittäminen.

Kaatopaikkajätteelle kilpailutetaan loppusijoituspaikka ja Kuusiselän kaatopaikan sulkemisen valmistelu.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2021

Napapiirin Residuum Oy:n tavoitteena on tehdä tilikausittain positiivinen toiminnallinen tulos ilman kaupungin lisäsijoituksia ja kattaa tulo-rahoituksellaan vieraanpääoman lyhennykset ja korot. Yhtiön tulee varautua lain mukaisiin kaatopaikan jälkihoitovelvoitteisiin.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Jätehuollossa ympäristön pilaantumisen riski on olemassa, jota hallitaan suunnitelmallisella ja ympäristölupien asettamien vaatimusten mukaisella toiminnalla. Suuret toiminnalliset muutokset aiheuttavat pientä taloudellista riskiä, jota hallitaan palvelujen oikealla hinnoittelulla.

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto (1000 €)	6 956	6 500	6 800	7 000	7 000
Tilikauden voitto / tappio (1000 €) (ennen TP-siirtoja ja veroja)	336	300	300	300	300
Bruttoinvestoinnit (1000 €)	1 241	1 600	600	900	700
Nettoinvestoinnit (1000 €)	1 241	1 600	600	900	700
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)	2 257	1 840	1 400	970	700
Konsernin sisäiset lainat (1000 €, 31.12)	450	1 840	1 600	1 400	1 200
Omavaraisuusaste (%)	50,8	45	50	50	52
Henkilöstömäärä (lkm)	13	13	13	14	14
Henkilöstömäärä (htv) (mikäli seurataan)					

8.4.1 Työterveys Lappica Oy

Nimi

Työterveys Lappica

Perustehtävä

Työterveys Lappica Oy toimii alansa alueellisena osaamis-keskuksena tuottaen kuntatyöpaikoille, yrityksille ja yrittäjille sopimuksiin perustuvaa työterveyshuoltoa ja työterveyspainotteista sairaanhoitoa sekä muita työhyvinvoinnin asiantuntijapalveluita. Yhtiön tehtävä on tuottaa Rovaniemen kaupunkikonsernin ja omistajien henkilöstölle kokonaisvaltaiset työterveyspalvelut ja vastata omistajilleen kuuluvasta työterveyshuollon järjestämisvelvollisuudesta (in-house periaatteella), toimien omistajien sidosyksikkönä.

Yhtiö toimii kaupunkikonsernin sisäisenä palveluntuottajana liiketoimintaperiaatteella, eikä toimintaa laajenneta kilpailuille markkinoille. Rovaniemen kaupungin työterveyspalveluita tuottavan yhtiön osakkeita on myyty ja myydään edelleen muille kunnille ja kuntayhtymille, jotka haluavat ostaa yhtiön palveluita kilpailuttamatta niitä markkinaehtoisesti. Rovaniemen kaupungilla tulee olla yhtiössä enemmistöomistus

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2021

Vuoden 2021 aikana Lappica jatkaa sujuvien ja asiakaslähtöisten työterveyspalvelujen kehittämistä kustannustehok-

kaasti mm. digitalisaatiota hyödyntäen. Lappica Oy:n tuottamat moniammatilliset työterveyspalvelut tukevat osaltaan alueen työpaikkojen ja yrittäjien työhyvinvointia. Toiminta painottuu ennalta ehkäisevään toimintaan.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2021

Lappica Oy:n tavoitteena ei ole tuottaa omistajille tuloutettavaa voittoa, vaan hinnaltaan ja laadultaan kilpailukykyisiä palveluita ja saavuttaa positiivinen tulos. Kaupungin ja Lappica Oy:n välisessä palvelusopimuksessa tulee huomioida kaupungin henkilöstömäärän aleneminen. Tavoitteena on, että kaupungin kokonaissopimuksen hintataso laskee nykytasoon verrattuna.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Riskinä on ammattitaitoisen henkilöstön rekrytoinnin onnistuminen, vastaamaan asiakastarpeita eri toimipisteissä. Asiakastyöpaikkojen taloudellinen tilanne vaikuttaa suoraan Lappica Oy:n liikevaihtoon ja maksuvalmiuteen. Koronasta johtuva epävarmuus heijastuu yhtiön toimintaan. Lappica Oy tarvitsee Rovaniemelle asianmukaiset toimitilat, jotka tukevat kustannustehokasta toimintaa sekä henkilöstön työhyvinvointia ja rekrytointia.

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto (1000 €)	6358	5272	5707	5821	5937
Tilikauden voitto / tappio (1000 €) (ennen TP-siirtoja ja veroja)	38	5	0	0	0
Bruttoinvestoinnit (1000 €)	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit (1000 €)	0	0	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)	0	0	0	0	0
Konsernin sisäiset lainat (1000 €, 31.12)	0	0	0	0	0
Omavaraisuusaste (%)	28,13	>20	>20	>20	>20
Henkilöstömäärä (lkm)	53	52	49	49	49
Henkilöstömäärä (htv) (mikäli seurataan)	47	47	45		

8.1.5 Kiinteistö Oy Lappi Areena

Nimi

Kiinteistö Oy Lappi Areena

Perustehtävä

Kiinteistö Oy Lappi Areena omistaa ja hallitsee asemakaavan mukaista Rovaniemen 4. kaupunginosan korttelin 422 tonttia 5 ja sille rakennettavia rakennuksia ja rakennelmia. Kiinteistö on vuokrattu Santasport Finland Oy:lle, joka vuokraa tiloja jääurheilijoiden, messujen, konserttien ym. tilaisuuksien järjestäjien käyttöön.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2021

-

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2021

Kiinteistöosaakeyhtiö Lappi Areenan tavoitteena on ylläpitää jäähallirakennuksia siten, että yhtiön tulo-rahoitus riittää kattamaan kiinteistön hallinnasta ja ylläpidosta aiheutuvat kulut ja turvaa omaisuuden arvon säilymisen.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Kiinteistöriskit, jotka voivat aiheuttaa ennakoimattomia kuluja yhtiölle. Kiinteistöriskejä pyritään ennalta ehkäisemään kunnossapitotoimenpiteillä. Vuonna 2020 käynnistetyt laajat peruskorjaustoimenpiteet jatkuvat vuonna 2021 harjoitushalli 2:n osalta.

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto (1000 €)	417	403	378	382	386
Tilikauden voitto / tappio (1000 €) (ennen TP-siirtoja ja veroja)	-215	-107	-92	-80	-78
Bruttoinvestoinnit (1000 €)	484	900	100	8 200	10 000
Nettoinvestoinnit (1000 €)	484	900	100	8 200	10 000
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)	-	-	-	-	-
Konsernin sisäiset lainat (1000 €, 31.12)	3 600	3 600	4 400	12 700	14 500
Omavaraisuusaste (%)	37 %	33 %	25 %	25 %	25 %
Henkilöstömäärä (lkm)	0	0	0	0	0
Henkilöstömäärä (htv) (mikäli seurataan)	0	0	0	0	0

8.2 Kuntayhtymät

8.2.1 Rovaniemen koulutuskuntayhtymä

Nimi

Rovaniemen Koulutuskuntayhtymä

Perustehtävä

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän tehtävänä on järjestää ammatillisesta koulutuksesta ja vapaasta sivistystyöstä annettujen lakien mukaista koulutusta, kehittämistoimintaa ja oheispalveluja.

Järjestämällä liikunnan ammatillista koulutusta ja ylläpitämällä valtakunnallista liikunnan koulutuskeskusta sekä tarjoamalla vapaa-ajanpalveluja ja muuta maksullista palvelutoimintaa Rovaniemen koulutuskuntayhtymä turvaa Santasport Lapin Urheiluopiston toiminnan jatkumisen ja kehittymisen. Santasport kokonaisuuteen kuuluu myös REDUn 100 %:sti omistama Santasport Finland Oy. Sen tehtävänä on toimia markkinaehtoisesti kilpailuilla markkinoilla. Samoin toimii myös 100 %:sti REDUn omistama 2019 perustettu REDU Edu Oy.

REDU ylläpitää myös Lapin kesäyliopistoa, joka järjestää avointa yliopisto-opetusta, ammatillista täydennyskoulutusta, kielikoulutusta, nuorten valmentavaa koulutusta sekä ikääntyvien yliopistotoimintaa ympäri vuoden.

Keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2021

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän muodostavat Lapin koulutuskeskus REDU, Santasport Lapin Urheiluopisto tulosalueet sekä yhtiöt REDU Edu Oy ja Santasport Finland Oy.

Toimintavuonna 2021 Redun strategian mukaiset painopistealueet ovat:

- Asiakaslähtöisyys
- Innovatiiviset kehittämisavaukset
- Osaava ja sitoutunut henkilöstö

REDUn tavoitteena on vastata maakunnan koulutustarpeisiin ja päivittää tarvittaessa järjestämislupaansa ja tutkinto-

koulutustarjontaansa työelämän tarpeiden perusteella. REDU on perustanut uuden osakeyhtiön Redu Edu oy:n mahdollistamaan osaltaan myös ei-tutkintoon johtavien koulutusten järjestämistä. Ammatillisessa koulutuksessa kiinnitetään erityistä huomiota opiskelijavuosikertymään ja sen seurantaan. Opiskelijavuodet ovat edelleen vuonna 2021 merkittävien valtionosuusrahoituksen peruste. Valtakunnallisella tasolla ollaan tarkastelemassa opiskelijavuosikertymiä ja tutkintojen kustannusryhmien kertoimia. Näillä toiminnoilla on vaikutusta REDUn saamaan rahoitukseen, mutta rahoitus selviää vasta lopullisessa rahoituspäätöksessä, joka saataneen vuoden 2020 lopussa. REDUssa valmistaudutaan 2021 syksyllä alkavaan maksuttomaan toisen asteen koulutukseen.

Kehittämistoimenpiteitä kohdennetaan koko kuntayhtymän toimintaan ja toimintatapoihin. Tavoitteena on yhä asiakaslähtöisempi ja kustannustietoisempi toteutus. Koko henkilöstön osaamista ja työhyvinvointia kehitetään.

REDUn kiinteistöstrategia etenee. Erityisen tarkastelun kohteena ovat kiinteistöt, joita REDU ei tarvitse perustehävänsä toteuttamiseen. Tavoitteena on varmistaa, että REDUlla on käytettävissään tarkoituksenmukaiset, turvalliset ja terveelliset toimitilat.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2021

REDUn perussopimuksessa on määritelty, että peruspääomalle maksetaan korkoa, jonka suuruudesta päättää vuosittain yhtymäkokous.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Riskinä on opiskelijavuosien, tutkintojen ja tutkinnonosien tavoitteiden saavuttaminen.

Pitkittyessään koronan vaikutukset näkyvät koko toiminnassa.

Osakeyhtiöissä riskit ovat liiketaloudellisia.

Talouden tunnusluvut	TA 2020				
	TP 2019	muutettu	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot (1000 €)	58 777	57 965	58 402	58 500	59 000
Toimintakulut (1000 €)	55 390	55 447	56 297	55 500	55 000
Tilikauden yli-/alijäämä (1000 €)	33	-1 688	-1 500	0	0
Bruttoinvestoinnit (1000 €)	4 098	3 195	6 855	6 100	4 800
Nettoinvestoinnit (1000 €)	3 890	2 997	4 695	6 000	4 500
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)	17 294	16 227	14 964	13 900	12 900
Omavaraisuusaste (%)	71 %	73%	75 %		
Henkilöstömäärä (lkm)	484	492	499	499	499

8.2.2 Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Nimi

Lapin sairaanhoitopiiri

Perustehtävä

Sairaanhoitopiirin toiminnan tarkoituksena on tuottaa ja hankkia alueensa tarpeiden mukaista erikoissairaan-hoitoa tukien alueensa perusterveydenhuolto. Sairaanhoitopiiri ylläpitää Lapin keskussairaala, joka toimii Rovaniemellä Ounasvaaralla ja Muurolassa. Sairaanhoitopiiri tuottaa ensi-hoitopalvelun alueelleen. Lisäksi sairaanhoitopiiri toteuttaa perustason sosiaali- ja terveyspalveluja jäsenkuntien kanssa sovitun mukaisesti. Sairaanhoitopiiri toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä OYS:n erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien sekä kun-tien terveys- ja sosiaalitoimen kanssa.

Keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2021

Painopistealueet vuonna 2021

1 Kilpailukyvyyn ja kilpailuedun jatkuva parantaminen

Lapin sairaanhoitopiiri tuottaa turvallisia, vaikuttavia ja kustannustehokkaita palveluita. Potilaiden hoitoon pääsy on sujuvaa ja hoidolla vastataan potilaan omiin tarpeisiin. Tyytyväiset asiakkaat kasvattavat sairaalan hyvää mainetta.

2 Henkilöstön hyvinvoinnin jatkuva parantaminen

Henkilöstö on motivoitunut ja sitoutunut työhönsä ja asiakkaiden hyvään palveluun. Heillä on aito mahdollisuus osallistua oman työnsä ja yksikön toiminnan kehittämiseen.

3 Laajan päivystyksen sairaalan turvaaminen

Väestön tarpeiden sekä sairaalan mahdollisuuksien ja velvollisuuksien muuttuessa osaajien määrä ja osaaminen on tarkoituksenmukaista ja riittävää. Päivystysalkuisen toiminnan prosessit ovat sujuvia ja sairaalan muu toiminta on tuotteistettu kilpailukykyiseksi.

4 Toiminnan ja palvelujen kehittäminen digitalisaatiota hyödyntäen

Digitalisaatiolla tuetaan sujuvien ja laadukkaiden terveydenhuollon palveluiden tuottamista. Digitalisaation avulla mahdollistetaan potilaiden osallistuminen omaan hoitoon-sa.

Keskeinen muutos talousarviovuonna 2021 on ensihoidossa, jossa uusi työaikalaki ja työsuojeluviranomaisten ratkaisut aiheuttavat huomattavaa lisäkustannuspainetta. Kustannusten kasvua on pystytty osin leikkaamaan ensihoidoyksiköiden määrää vähentämällä ja palvelutasoa alentamalla, mutta kokonaiskustannusten kasvu on kuitenkin merkittävä.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2021

Toiminnassa otetaan huomioon kuntien tiukentuva taloustilanne ja tavoitteena on erikoissairaanhoidon kustannusten kasvun hallinta.

Kuntayhtymän peruspääomalle maksetaan 1,5 %:n vuosikorko.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Viimeksi tehdyn riskikartoituksen perusteella merkittävimpien riskien on arvioitu kohdistuvan mm. henkilöstön saatavuuteen, tietojärjestelmien ja ict-palvelujen toimivuuteen, toimitiloihin ja sote-ratkaisujen pitkittymiseen. Riskikartoitus on tarpeen päivittää vuonna 2021.

Vuonna 2021 koronavirusepidemia aiheuttaa merkittäviä riskejä sairaanhoitopiirin talouteen ja toimintaan. Koronavirustilanteen vuoksi tehtävät ratkaisut voivat johtaa talousarviomäärärahojen ylityksiin ja/tai poikkeamiin suoritteiden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumissa. Koronavirustilanteen aiheuttamia kustannuksia seurataan ja niistä raportoidaan yhtymähallitukselle ja -valtuustolle. Valtiolta haetaan erilliskorvausta kustannusten kattamiseksi.

Vuonna 2020 tuli voimaan uusi työaikalaki, jonka vaikutukset sairaaloiden päivystävien erikoisalojen sekä ensihoidon toimintaedellytyksiin konkretisoituvat vuonna 2021. Riskinä on henkilöstöresurssien riittävyys.

Lisäksi talousriskiä aiheuttaa keskussairaalan laajennushankkeesta johtuva lainamäärän huomattava kasvu ja talousarvion sopeuttamistarve investoinneista aiheutuvan kokonaiskustannusten kasvun leikkaamiseksi.

Talouden tunnusluvut	TA 2020				
	TP 2019	muutettu	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot (1000 €)	220 209	217 981	223 546	228 133	232 850
Toimintakulut (1000 €)	210 482	209 677	213 372	212 680	213 606
Tilikauden yli-/alijäämä (1000 €)	1 357	-1 177	-110	-110	-110
Bruttoinvestoinnit (1000 €)	20 842	36 451	64 195	56 990	24 028
Nettoinvestoinnit (1000 €)	20 807	36 451	64 195	56 990	24 028
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)	16 400	45 600	99 460	145 730	159 913
Omavaraisuusaste (%)	34,4	26,5	18,4	14,4	13,5
Virat ja toimet (lkm)	1 786	1 788	1 800	1 800	1 800
Henkilötyövuodet	2 071				
Henkilöstömäärä	2 098				

Tiedot eivät sisällä kuntayhtymän konsernitason tietoja.

8.2.3 Ounastähti kehittämiskuntayhtymä

Nimi

Ounastähti kehittämiskuntayhtymä

Perustehtävä

Kuntayhtymän tehtävän on edistää ja tukea jäsenkuntien alueilla elinkeino- ja yritystoiminnan yleisiä edellytyksiä sekä jäsenkuntien energiayhteistyötä.

Keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2021

Sähkön tuotanto ja ylijäämän palautus jäsenkunnille. Kunnat käyttävät ylijäämän perussopimuksen mukaisesti alueellaan elinkeino- ja yritystoiminnan edistämiseen

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2021

Kuntayhtymiltä edellytetään, että se palauttaa ylijäämää kaupungille 1 300 000 euroa ja maksaa jäsenkuntien sijoitamalle peruspääomalle vähintään 4,5 prosentin koron.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Sähkön tuotantomäärät ja sähkön hinnan kehitys.

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot (1000 €)	8 005	6 747	6 998	6 668	6 668
Toimintakulut (1000 €)	3 581	4 251	4 276	4 216	4 220
Tilikauden yli-/alijäämä (1000 €)	4 424	2 496	2 722	2 452	2 448
Bruttoinvestoinnit (1000 €)	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit (1000 €)	0	0	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)	0	0	0	0	0
Omavaraisuusaste (%)	95 %	95 %	96 %	96 %	96 %
Henkilöstömäärä (lkm)	1	1	1	1	1
Henkilöstömäärä (htv)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

8.3 Muut konserniyhtiöt ja yhteisöt

8.3.1 Lapin Alueteatteriyhdistys ry

Nimi

Lapin Alueteatteriyhdistys ry – Rovaniemen Teatteri- Lapin Alueteatteri

Perustehtävä

Lapin Alueteatteriyhdistys ry ylläpitää Rovaniemen Teatteri – Lapin Alueteatteria, joka tuottaa ammattiteatteripalveluita Rovaniemellä ja Lapin maakunnassa sekä edistää niiden alueellista saatavuutta ja saavutettavuutta eri väestöryhmille. Teatteri järjestää kulttuuri-, koulutus-, taide- ja juhlatilaisuuksia sekä hoitaa Lappia-talon markkinointia ja tilavuokraustoimintaa.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2021

Rovaniemen Teatteri – Lapin Alueteatteri on yksi kaupungin elinvoimatekijöistä lisäten asukkaiden kulttuurista pääoma ja houkuttelevuutta asuinpaikkana. Teatteri tukee asukkaiden viihtyvyyttä sekä edistää henkistä, sosiaalista ja fyysistä hyvinvointia. Esityksiä ja teatterilähtöisiä palveluita tuotetaan kaiken ikäisille sekä niitä viedään soveltuvin osin myös hoitolaitoksiin, palvelutaloihin ja päiväkoteihin. Teatterin ohjelmisto ja Lappia-talon vetoisuus edistävät kulttuuri- ja ryhmämatkailu Lapin alueella. Kohderyhmää ovat kaikki maakunnan asukkaat sekä matkailijat.

Lapin Alueteatteriyhdistyksen toiminta-alue on Lapin maakunta, joka kattaa noin kolmanneksen Suomen pinta-alasta. Edistääkseen lappilaisten kulttuurista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta teatteri vierailee jokaisessa Lapin 21 kunnassa vähintään kerran näytäntökauden aikana.

Teatterin ohjelmisto ja palvelut ovat korkealaatuisia ja monipuolisia. Ohjelmistossa on vuosittain vähintään kymmenen tuotantoa, joista viisi on uutta ensi-iltaa. Lisäksi teatteri tuottaa vierailevia esityksiä ja konsertteja. Teatteriesityksiä on vuodessa vähintään 230, joista 50 kiertueella jäsenkunnissa. Teatteri tavoittaa Lappia-taloon yli 40 000 asiakasta, josta teatteriesityksiin 29 000 katsojaa sekä koulutus-, yleisötyö- ja tilavuokraustilaisuuksiin noin 11 000 asiakasta.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2021

Tavoitteena on ulkoisen tulorahoituksen lisääminen ja Lappia-talon tehokas käyttö. Oma tulonhankinta on 14 %.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Talousarviossa on huomioitu Korona tilanteen mahdollinen jatkuminen keväälle 2021, jolloin turvallisuuslinjausten mukainen rajattu katsomokapasiteetti on käytössä. Pääsylippu-, ravintola- ja tilavuokratuloja voi jäädä saavuttamatta. Viime vuosien toiminta-avustusleikkauksien vuoksi teatteri on menettänyt henkilöstövuosiperustaista valtionosuutta. Teattereiden välinen vertailu vahvistaa Rovaniemen teatterin haastavaa tilannetta, kaupungin toiminta-avustus on keskimäärin 385 800 euroa (35 %) jäljessä vertailuteattereista.

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto (1000 €)	772	852	628	760	760
Tilikauden voitto / tappio (1000 €) (ennen tp-siirtoja ja veroja)	-184	0	0	0	0
Bruttoinvestoinnit (1000 €)	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit (1000 €)	0	0	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)	0	0	0	0	0
Konsernin sisäiset lainat (1000 €, 31.12)	0	67	0	0	0
Omavaraisuusaste (%)					
Henkilöstömäärä (lkm)					
Henkilöstömäärä (htv) (mikäli seurataan)	54	52	50	52	52

8.3.2 Rovaniemen kylien kehittämissäätö

Nimi

Rovaniemen kylien kehittämissäätö

Perustehtävä

Säätiön tarkoituksena on vahvistaa Rovaniemen kylien elinkelpoisuutta sekä edistää niiden asukkaiden hyvinvointia.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2021

Rovaniemen kylien elinvoimaisuuden edistäminen niiden vahvuuksia hyödyntäen

- yritysten toimintaedellytysten edistäminen yleishyödyllisten kehittämishankkeiden ja investointien rahoitus

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2021

kaupunkistrategian toteutus
kannattava omalla tulo-rahoituksella ilman kaupungin lisä-sijoituksia

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Sijoitusten tuottokehitys

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto (1000 €)	2 590	800	600	650	670
Tilikauden voitto / tappio (1000 €) (ennen tp-siirtoja ja veroja)	1 928	4	36	34	31
Bruttoinvestoinnit (1000 €)	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit (1000 €)	0	0	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)	0	0	0	0	0
Konsernin sisäiset lainat (1000 €, 31.12)	0	0	0	0	0
Omavaraisuusaste (%)	100	100	100	100	100
Henkilöstömäärä (lkm)	1	1	1	1	1
Henkilöstömäärä (htv)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

8.3.3 Eduro-säätiö

Nimi

Eduro-säätiö sr

Perustehtävä

Eduro-säätiö on hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen ohjauspalveluja tuottava asiantuntijaorganisaatio, jonka toiminnalla vaikutetaan asiakkaiden koulutus- ja työelämään sijoittumiseen sekä syrjäytymisen ehkäisyyn.

Kaupunkistrategiasta johdetut keskeiset toimenpiteet ja muutokset talousarviovuonna 2021

Säätiön toimilla hoidetaan työttömien ja työelämän ulkopuolella olevien henkilöiden osallisuutta työelämään ja yhteiskuntaan sekä työllisyyden edistämistä hyödyntäen kaupungin järjestämisen vastuulla olevilla sosiaali- ja työllisyyspalveluilla.

Säätiön palvelujen ja palveluprosessien piirissä olevien asiakkaiden määrä vähenee huomattavasti edellisiin vuosiin verrattuna johtuen sosiaali- ja työllisyyspalveluiden -490 000 € pienentymisestä.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviovuonna 2021

Kaupunginvaltuuston linjausten mukaisesti tulee yhteisön toiminnan ja kaupungin omistuksen yhteisössä palvelu kaupunginvaltuuston asettamia strategisia tavoitteita. Kaupungille palveluja tuottavien yhteisöjen tavoitteena tulee olla, että laskutus ja hintataso kaupungille eivät nouse, vaan kustannusten nousu pitää pyrkiä kattamaan ulkoista tulo-rahoitusta lisäämällä. Lisäksi yhteisöjen tulee olla omalla tulorahoituksellaan kannattavia ilman kaupungin lisäsiioituksia. Tuloutusten osalta tavoitteena on säilyttää vähintään nykyinen taso.

Säätiö hyödyntää kaupunkisopimuksen rahoituksen lisäksi erilaisia hankerahoituksia ja valtion avustusta nuorten työpajatoimintaan sekä myymällä säätiön valmennuspalveluita

ja säätiössä valmistettuja tuotteita ulkopuolisille tahoille. Vuoden 2021 tulos on huomattavan alijäämäinen.

Hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisessä tavoitteena on korjaavan työn lisäksi panostaa syrjäytymisen ennalta ehkäisemiseen. Säätiön toimilla vaikutetaan työmarkkinatuen kuntaosuuteen, joka säätiön osalta heikkenee entisestään.

Toiminnan riskit talousarviovuonna 2021

Eduro-säätiö on huolissaan työllisyyskokeilun onnistumisesta ja suurena riskinä nähdään, että vaikeasti työllistyville asiakkaille ei ole tarjolla ohjattuja ja tuettuja palveluja siinä määrin, kun asiakkaiden tarpeet niitä edellyttävät.

Alati supistuva palvelusopimus Rovaniemen kaupungin kanssa on ajanut säätiön taloudellisesti tukalaan tilanteeseen. Jotta säätiö voi tuottaa sosiaali- ja työllistymispalveluja lainsäädännön mukaisesti, on henkilöstöresurssien oltava riittävät ja toimitilojen toimintaan soveltuvat. Vaikka säätiö on supistanut ja supistaa mm. henkilöstökuluissa ei se riitä nostamaan ensi vuoden tulosta positiiviseksi.

Säätiö on vuokrannut toimitilat kaupunkikonsernilta ja vuokratkustannukset syövät yhä suuremman osan pienentyneestä liikevaihdosta. Henkilöstö- ja toimitilakulut ovat säätiön suurimmat kuluerät ja säästää voidaan enää toimitilakuluissa. On vakavasti pohdittava tarvitseeko Rovaniemen kaupunki Eduro-säätiötä. Jos tarvitsee, on kaupunkikonsernin luotava säätiölle toimintaedellytykset ja ajateltava sekä kuntalaisten että koko kaupunkikonsernin etua.

Talouden tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto (1000 €)	2 960	2 580	2 166	0	0
Tilikauden voitto / tappio (1000 €) (ennen tp-siirtoja ja veroja)	-4	0	-349	0	0
Bruttoinvestoinnit (1000 €)	62	80	80	0	0
Nettoinvestoinnit (1000 €)	-22	-4	-14	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €, 31.12)	0	0	0	0	0
Konsernin sisäiset lainat (1000 €, 31.12)	0	0	0	0	0
Omavaraisuusaste (%)	78 %	68 %	65 %	0	0
Henkilöstömäärä (lkm)	42	40	32	0	0
Henkilöstömäärä (htv) (mikäli seurataan)					

